

Порука "Соколу"

Митрополит
Николај

СРПСКО
ХРИШЋАНСТВО

Интервју
"Сокола"

Слађана Јуцић

СВЈЕТСКИ
УСПЈЕШНА
- ЛОКАЛНО
КРЕАТИВНА

Догађаји

Новак
Ђоковић

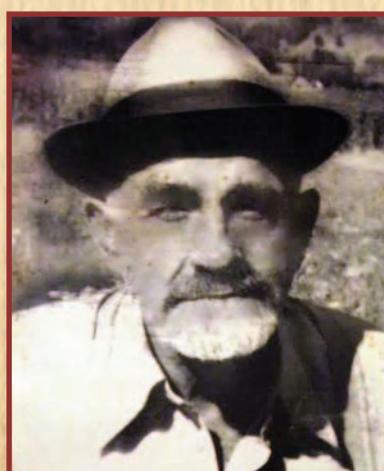
ВОЛИО БИХ
ДА БУДЕМ ДИО
АНДРИЋЕВОГ
ИНСТИТУТА

Храм у
Андрејграду

Владика
Максим

СРЕТЕЊЕ -
СИМБОЛ
СУСРЕТА И
ИЗМИРЕЊА

Репортажа

Прота Добро
Поповић

ПОСЛЕДЊИ
ПРИЧЕСТИО
ЧИЧА ДРАЖУ

Гост "Сокола"

Лукијан
Ивановић

ВОЛИМ СТИНГА
АЛИ И
НАРОДЊАКЕ

Славни српски и свјетски тенисер Новак Ђоковић боравио је у Вишеграду 30. јануара 2014. и том приликом обишао Андрићград и Стари Брод

ЗАКОНОПРАВИЛО СВЕТОГ САВЕ

Пред Вама је, поштовани читаоци, још један двоброј часописа за духовну и културну просвјету “Соко”, овај пут посебно разноврстан и по страницама обиман.

Поред поздравне поруке Митрополита дабробосанског Николаја у овом двоброју нудимо вам бројне репортаже и репортажне записи, чији су аутори Радоје Тасић, Сретен Митровић, Мира Андрић и Милица Кусмук.

У интервјуу Сокола представљамо вам изузетно активну жену, домаћицу, Слађану Јић, предсједнику Удружења жена “Сноп” из Гучева код Рогатице, која је у 2013. години добила престижну свјетску награду за активност у руралним подручјима, а ту је и опширан текст посвећен посјети свјетског, а нашег, тенисера Новака Ђоковића комплексу Андрићград у Вишеграду, а потом и Старом Броду, као и интервју са Лукијаном Ивановићем, новом звијездом забавне музике.

Значајну пажњу посветили смо промоцији фототипског издања “Сарајевског преписа - Законоправила Светог Саве”, кога је уз благослов Митрополита дабробосанског Николаја објавила Издавачка кућа Митрополије Дабробосанске “Дабар”. Промоција је одржана у народном дому манастира Успења Пресвете Богородице у Добруну, 25. јануара.

У својој студији под насловом “Покрадени Његош”, Марија Ковачевић, пише да аутор спјева “Смрт Смаил-аге Ченгића” није Иван Мажуранић, већ владика црногорски Петар Други Петровић Његош, а у репортажном запису Сртена Митровића, Миливоје Јовичић, предратни директор сарајевског аеродрома, у својој књизи “Два дана до мира” са поднаслском “Дневник са аеродрома Сарајево април-мај 1992”, тврди да су рату у БиХ кумовали Американци.

Ту су и текстови посвећени обнови старог вишеградског хотела, данас “Андрићевог конака”, те о усељењу у новоизграђену зграду Зависног предузећа “Хидроелектране на Дрини”, која је изграђена у комплексу Андрићграда.

Посебно издавајамо фото репортажу поводом првог парастоса у Спомен комплексу Стари Брод. Комплекс је изграђен захваљујући бројним прилозима у знак сјећања на година-ма прећуткавани злочин усташа, међу којима су најбројнији били мусимани из Источне Босне. С прољећа 1942. године овде је звјерски уморено преко 6000 српских цивила са ширег Романијског и Горњедринског подручја.

У овом двоброју објављујемо и већи број културних вијести, вијести из општина Митрополије дабробосанске, текстова посвећених активностима Соколових секција, као и спортских вијести.

Навршава се 15 година од обнављања соколског покрета у Вишеграду, који је био изузетно активан за вријеме Краљевине Југославије. Уз подстицај Митрополита дабробосанског Николаја и монаштва манастира у Добруну 1999. године група поштовалаца соколског покрета обновила је његов рад, а Српско соколско друштво “Соко” званично је регистровано 2004. године.

У минулих 15 година за нама су бројне активности кроз Соколове секције, кроз које је прошло хиљаде младих Вишеграђана.

Соко ће, скромно, али свечано ове јесени обиљежити ова два своја значајна јубилеја, о чему ћемо вас опширније информисати у нашем наредном броју.

И оно што је још један наш мали издавачки подухват: уз овај двоброј “Соко” је припремио СПЕЦИЈАЛНО ИЗДАЊЕ посвећено 100-годишњици Првог свјетског рата. Жељели смо да овим издањем овјековјечимо страдање српског народа у Великом рату.

И још нешто за крај овог уводника: у најновијем, 46. броју часописа “Дабар” чланови редакције “Сокола” објавили су, уз исти јубилеј, причу о баби Вишњи Мосић из вишеградског пограничног села Горње Дубово, која је помажући члановима “Младе Босне” постала њен члан.

Славко Хелета

ЧАСОПИС ЗА ДУХОВНУ И КУЛТУРНУ ПРОСВЈЕТУ

С БЛАГОСЛОВОМ МИТРОПОЛИТА
ДАБРОБОСАНСКОГ Г. НИКОЛАЈА

Издавач:
Српско соколско друштво
“Соко”-Добрин-Вишеград
у сарадњи са ИК “Дабар”

Уређивачки савјет:
Милан Комад, предсједник
Чланови:

Хаџи Бранко Никитовић,
Драгутин Станчић,
Благоје Андрић,
јеројакон Гаврило (Ђурић),
Александар Савић,
архимандрит Јован (Гардовић)

Главни и одговорни уредник:
Славко Хелета
тел: (065) 536-386
e-mail: heleta.vg@gmail.com

Технички уредник:
архимандрит Јован (Гардовић)

Уредник у редакцији:
Александар Савић

Редакција:

Славко Хелета, Александар Савић,
Радоје Тасић, Милица Кусмук,
јеројакон Гаврило (Ђурић),

Адреса редакције:
ССД “СОКО”, 73247 Добринска ријека,
Манастир светог Николаја, РС
Тел: (058) 612-112, (065) 684-040, (065) 536-386
soko@gmail.com
sokodobrun@yahoo.com

Компјутерска припрема:

Издавачка кућа “ДАБАР”

Мирољуб Радуловић

Тираж:

1500 примјерака

Штампа:

„Графичар”, Ужице

Часопис излази полугодишње

Активности секција ССД “Соко”
финансијски подржава Митрополија
дабробосанска и Општина Вишеград.
Главни спонзор је предузмеће
“Хидроелектране на Дрини” Вишеград

Садржај

Уз Соколов двоброј 25-26	3
ДОСИЈЕ О ПРВОМ СВЈЕТСКОМ РАТУ	3
Порука “Соколу”	5
СРПСКО ХРИШЋАНСТВО.....	5
Истраживања	6
ПОКРАДЕНИ ЊЕГОШ	6
Интервју “Сокола”	7
СВЈЕТСКИ УСПЈЕШНА -ЛОКАЛНО КРЕАТИВНА.....	7
Догађаји	11
ЗГРАДА ДОСТОЈНА	10
НАЈПРОФИТАБИЛНИЈЕГ ПРЕДУЗЕЋА	10
“ВОЛИО БИХ ДА БУДЕМ ДИО АНДРИЋЕВОГ ИНСТИТУТА”	11
Репортажни запис	13
БЕЗ ПРОФЕ ЂОКЕ НИ НА ЕКСКУРЗИЈУ	13
ХОТЕЛСКО ЗДАЊЕ	14
СА ВРХУНСКОМ УСЛУГОМ.....	14
ВИШЕГРАДСКИ ДЕЧАНИ НА ДРИНИ.....	15
ПОРУКА НАШЕГ СПАСЕЊА	16
ПОДРШКА СА СВИХ СТРАНА	17
СВА СВЈЕТЛА ЂУПРИЈЕ НА ДРИНИ.....	18
Запис у времену	19
ЉЕПОТА РАЗВАСКИХ БРЕГОВА.....	19
ДВИЈЕ ИСТОРИЈЕ МОСТА НА ЖЕПИ	20
ХРАМ КОЈИ ОКУПЉА ФАМИЛИЈУ ТАСИЋ	23
АКАТИСТ СВЕТОМ НЕКТАРИЈУ ЕГИНСКОМ	24
ОСВЕЂЕНЕ ИКОНЕ РОДОЉУБА И РЕЉЕ У РОГАТИЦИ.....	24
Репортажа	25
СРЕДЊОВЈЕКОВНА ЦРКВА ЈЕ ПОСТОЈАЛА	25
ОЖИВЉАВАЊЕ СТОГОДИШЊАКА	26
ЗЕМЉА ЗИМЕ И ЈЕПОТА	27
ПРЕДАЊЕ О ВИНОВОЈ ЛОЗИ	28
СВЕТОГ СИМЕОНА (СТЕФАНА НЕМАЊЕ)	28
ПРИЗИВАУЋИ СЛОБОДУ	29
ДОЧЕКАЛИ БРАЋУ ИЗ ОТАЦВИНЕ	29
ЗНАЧАЈНА ЗБИРКА КАНОНСКИХ И ДРЖАВНИХ ПРОПИСА	31
ДОБРОТВОР ПРОТА СТЕВА ГАГИЋ ИЗ ДАЛАСА	33
ПОСЉЕДЊИ ПРИЧЕСТИО	34
ЧИЧА ДРАЖУ МИХАИЛОВИЋА	34
РАТ У БиХ КОМЕ СУ КУМОВАЛИ	35
АМЕРИКАЦИ	35
АДРЕСАР КАО СВЈЕДОК ВРЕМЕНА	37
ПОМЕН ЗА НЕВИНО УМОРЕНЕ СРБЕ	38
ОПРОСТИ	40
Вијести из културе	41
Реаговања	41
(НЕ) КОРАЧАЈМО ЗАЈЕДНО	61
Активности “Сокола”	63
ДОБРИ РЕЗУЛТАТИ ПОЛЕТАРАЦА	63
“БАМБИ-СОКОЛА”	63
“БАМБИ-СОКО”	63
ДРУГИ НА ТУРНИРУ НА ЗЛАТИБОРУ	64
ЗАДОВОЉНИ ДРУГИМ МЈЕСТОМ	64
ПОД КУЛОМ ВАВИЛОНСКОМ	64
ПРИЗНАЊА ЗА БРАНКУ ЧАРАПИЋ	65
И МИРЈАНУ АЛЕКСАНДРОВИЋ	65
НАДМЕТАЊЕ НАЈМЛАЂИХ СОКОЛАША	66
БОЖИЋНА РАДОСТ И ЗА НАЈУГРОЖЕНИЈЕ	66
У ЗНАКУ СОКОЛОВИХ ЈУБИЛЕЈА	67
Љековито биље	68
ПОЉСКА ПРЕСЛИЦА (Equisetum arvense).....	68
Гост “Сокола”	69
ВОЛИМ СТИНГА АЛИ И НАРОДЊАКЕ	69
Вијести	71
Спорт	78

ПОРУКА “СОКОЛУ”

СРПСКО ХРИШЋАНСТВО

Kонстантин Философ описује српску земљу као земљу “којој се у целој васељени не може наћи равне, да има сва добра сабрана”. Овако описује Србе у времену Стевана Високог, цар Лазаревог сина:

“Храбри су тако да такав глас у васељени нико други нема међу људима. Доброћудни су и у послушности да им нема равна у свету. Где је потреба, брзи су на послушност а спори на говор. А где је нека противност, брзи су на одговор свакоме. Телесном чистотом превазилаže друге народе, а исто тако, лаком и светлом крвљу. Још су, уз то милостиви и дружељубиви. Ако би ко од њих осиротео у потребама, остали му дају све потребно, свакоме свагда, и не само давањем потребнога, но двоструком милостињом.

Живот пак у целој тој земљи је као Црква Божја, а не као остали који се понашају скотски и против природе. Уређена је код њих молитва од малог до великог два пута на дан и више. Часно је да син, мада је у своме дому, када је са родитељима, као слуга стоји пред њима. Ово се може видети како код богатих, тако и код најпростијих и последњих сиромаха. Где се чуло код њих да је неко увредио оца или матер? Заиста нигде. Но, по Христу врше закон чинећи један другога већим од себе, господином именујући гологлави, као у старини, и као сада у источним земљама. Изуј обућу са ногу твојих, земља на којој стојиш света је; што ће рећи, поштуј земљу обичајем. Отуда је код њих Срба заиста све изванредно, па и остало све, сходно Павлу, што је часно и побожно и избрано (Флп. 4,8), а особито љубав која је круна свих врлина.”

Епско хришћанство

Тако се може назвати српско Православље. То је вера на делу, у акцији, вера војинствена. Грци су логичари. Њихов дух је одувек философски. Они су дали логичне формуле хришћанству. Срби су од Грка примили и усвојили разрађени систем хришћанске науке, који им је био довољан као основ делатности и борбе. Код Руса превлађује осећајност, лирика. Руси

су схватили хришћанство као љубав. Код Срба, пре свега и изнад свега, превлађује дело. Када је реч о вери, Срби желе да је виде на делу. Не вреди само говорити, мора се и творити. И ко делом друге учи, најбољи је учитељ. Отуда и позната изрека: “Добар пастир све што каже ином, и сам својим потврђује чином”. Свети Сава се прославио међу Србима својим делима, а не због речи. Тако и други многобројни српски светитељи, хероји и мученици.

Не бисмо хтели да овим кажемо да у руском хришћанству оскудева логика, нити да у српском хришћанству нема осећајности. Истичем оно што су историјске прилике и душевне наклоности истакле као највидније обележје ових православних народа. Ни Руси ни Грци нису имали вековно гесло “за Крст часни и слободу златну”, имали су га само Срби. Јер борба, наметнута борба за Крст часни и слободу, трајала је дуже и била је упорнија код српског народа неголи код грчког и руског народа. Отуда је српско хришћанство примило епски карактер, а то значи, карактер дела, акције, борбе. То је хришћанство јаке воље, воље на добро управљање. Рекао је Спаситељ: “Ако ко изврши и научи, тај ће се велики назвати у Царству небеском” (Мт. 5,19). Дакле, прво дело, па кроз дело поука другоме.

Оно што Константин Философ говори о Србима XV века, нека важи и данас и за све нас. Срби треба да буду још бољи и побожнији данас, јер су петвековним искуством постали богојавији.

Митрополит дабробосански Николај

ИСТРАЖИВАЊА

Како је Мажуранић присвојио Његоша?

ПОКРАДЕНИ ЊЕГОШ

Марија Ковачевић у својој студији “Покрадени Његош” тврди да аутор спева “Смрт Смаил-аге Ченгића” није Иван Мажуранић, већ владика црногорски

Књижевна задруга Српског народног вијећа из Подгориће објавила је књигу Марије Ковачевић “Покрадени Његош”, у којој тврди да је аутор спева “Смрт Смаил-аге Ченгића” Петар II Петровић Његош, а не Иван Мажуранић. Она, та-кође, тврди да је аутор 14. и 15. певања Гундулићевог “Османа” - Његош, а не Мажуранић, као и да су неке песме, које се приписују Мажуранићу, у ствари Његошеве.

Марија Ковачевић је основну школу завршила у селу Петровију и Подравској Слатини, учитељску школу у Славонском Броду, а Филолошки факултет (группу за југословенску књижевност и српски језик) у Београду. Своје тврђње износи на основу архивских докумената, мемоарских записа и упоредних језичких анализа текста.

Мажуранић и Његош

Спев о смрти Смаил-аге Ченгића први пут је штампан у алманаху “Искра”, Димитрија Деметра, у Загребу, 1846. године, под називом “Смрт Ченгић-аге”. Као аутор потписан је Иван Мажуранић. Само су малобројни знали да се дело појавило, јер су комуникације биле “пешачке”. Љубомир Ненадовић, у писму Светиславу Вуловићу (1851), каже да није знао за Мажуранићев спев, а врло је мало знао и о Његошевом “Горском вијенцу”.

Имбро Ткалаџ (Емерих Игњатијевић), Мажуранићев савременик и друг у младости, спев је послао Вуку Ст. Каракићу у Беч, који се одушевио и

рекао да нико на свету “не би био кадар љепшега што написати”. До 1876. године, када је промењен назив у “Смрт Смаил-аге Ченгијића”, спев је штампан седам пута, у Хрватској, али и у Србији. Тих година се појављују и прве сумње у Мажуранићево ауторство. Драгутин Прохаска сматра да је аутор спева црногорски владика, песник “Горског вијенца” - Петар II Петровић Његош, јер је “упоредио садржај и облик Мажуранићевог спева с Његошевим делима”. Најистрајнији у овим сумњама био је Светислав Вуловић, српски књижевни критичар и књижевни историчар. Он је тврдио да је Његошева изгубљена песма (“Ченгић”) могла “послужити као грађа, као основа Мажуранићевој песми”. С друге стране, Фрањо Марковић (1845-1914), хрватски филозоф и песник, Мажуранића назива “хрватским Хомером”.

Марија Ковачевић сматра да је кључ загонетке у Његошевом “Горском вијенцу”, односно у Повети праху оца Србије: “Покољења дјела суде, што је чије дају свјема”. Она у овим стиховима види Његошеву реакцију на штампање (његовог) спева о Ченгићу под Мажуранићевим именом. “Смрт Смаил-аге Ченгића” штампана је 1846, а “Горски вијенац” 1847. године. “Ченгић”, је, тврди Марија Ковачевић, остао Његошева рана непреболна, његово добровољно отуђено, али никад непрежаљено песничко чедо. А да је то чедо постојало сведочи запис Љубомира Ненадовића у “Писмима из Италије”. Његош је Ненадовића питао да ли је “Шћепан Мали” бољи од “Горског вијенца”, и сам дао одговор: “Није, није! “Горски вијенац” сам писао под другим околностима.” Потом Његош каже да му је жао што код себе нема песму “Ченгић”. Ненадовић је забележио Његошеве речи: “Дође ми један и кад сам му прочитао, зацигани: “Дај ми, дај ми”, а ја му дадох, а пријепис није ми остао...”

На двору владике Његоша, 1841. године, боравили су Људевит Гај и Антун Мажуранић, професор филологије, старији брат Ивана Мажуранића. Податак је записан у предговору Гундулићевог “Османа” из 1844. године, који је употребљен 14. и 15. певањем, чији је (наводно) аутор Иван Мажуранић. У предговору се изричито

каже да је један рукопис “Османа” професор Антун Мажуанић добио у Црној Гори од владике Његоша, 1841. године. Марија Ковачевић је убеђена да се Његош послужио лукавством: искористио је боравак Људевита Гаја и Антуна Мажуанића и свог “Ченгића” послао Ивану Мажуанићу да га објави под својим именом, што је овај и учинио уз мале преправке. Његош је био незадовољан преправкама али није реаговао, јер је “договор питање части, а и образ и држава су му били важнији и пречи од песничке сујете”.

Његош је свој рукопис дао Мажуанићу, јер у том тренутку, због историјских околности, није могао да га штампа у Црној Гори и под својим именом. Наиме, у боју на Грахову, 1836. године, са Смаил-агом Ченгићем, старим крвником Црне Горе, погинули су Његошев рођени брат и синовац, као и многи Црногорци и Херцеговци. Турци су окитили неколико градова српским главама. Његош је задужио Новицу Џеровића, из Тушине, да се освети и убије Смаил-агу Ченгића. С четом Дробњака и Морачана Џеровић је успешно обавио задатак и главу Смаил-аге Ченгића донео на Цетиње. О овом догађају Његош је написао песму у десетерцу, у више верзија (помињу се четири), једну је Вук Ст. Каракић уврстио у четврту књигу “Српских народних пјесама”, из 1862. године.

За своју тврђњу Марија Ковачевић износи читав низ доказа. У Напуљу, један енглески лорд је од Његоша затражио фотографију и замолио га да му напише неколико стихова. Реч је о стиховима из треће песме (Чета) у епу “Смрт Смаил-аге Ченгића”. Марија Ковачевић каже: “Лакше је у Мажуанићу наћи Његоша, него у Његошу Мажуанића.” Мажуанић не спори да је дао назив “Смрт Ченгић-аге”, да је именовао циклусе: Аговање, Ноћник, Чета, Харач и Коб, и да је пребивалиште Смаил-аге сместио “усред Столца” (Ченгић је живео у Липнику, код Гаџа).

Истим поступком Марија Ковачевић доказује да је аутор 14. и 15. певања, која су дописана у “Осману”, нико други до Његош, а не Иван Мажуанић, како се сматра.

У књизи Марије Ковачевић “Покрадени Његош”, уз сагласност издавача - Књижевне задруге Српског народног вијећа из Подгориће, поема “Ченгић - смрт Смаил-аге” штампана је као ауторско дело владике црногорског П. П. Његоша. Под истим ауторским именом објављено је и 14. и 15. певање у епу “Осман”, као и песме: “Јавор”, “Јавор и тамјаника”, “Напаст” и “Мојој”, које су приписиване Ивану Мажуанићу.

Зоран Радисављевић

(Политика: 10.01.2014.)

ИНТЕРВЈУ “СОКОЛА”

Слађана Ујић, предсједница Удружења жена “Сноп” - Гучево код Рогатице

СВЈЕТСКИ УСПЈЕШНА -ЛОКАЛНО КРЕАТИВНА

Слађана Ујић из Гучева код Рогатице изузетан је пример је успешне и креативне жене са руралног-сеоског подручја. На ту тему са њом смо разговарали за 25. број часописа за културну и духовну просвјету „Соко“-Добрин. Љубазно се одазвала за ову интервју и својим одговорима најбоље одсликала своју изузетну стваралачку личност, која је препозната и у свијету.

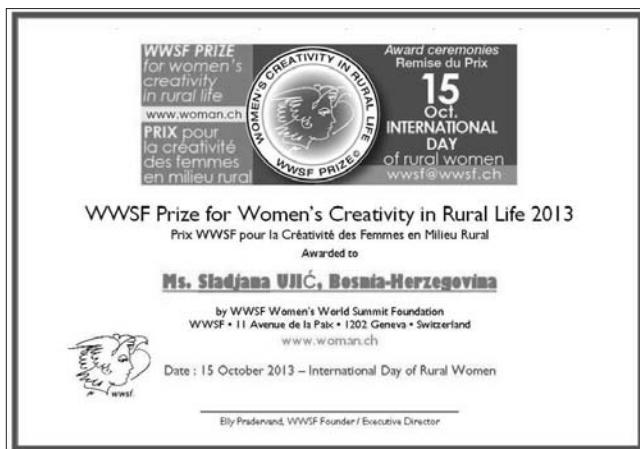

СОКО: За своју свеукупну активност у 2013. години сте добили престижно међународно признање. Једна сте од десет жена које су добиле награду за женску креативност у руралном животу, од стране врховне светске женске фондације (World Women Summit Foundation).

Да. Ова награда се иначе додјељује од 1994. године за допринос унапређењу положаја жена на селу и први пут долази на подручје Републике Српске, односно Босне и Херцеговине, а четврта је по реду додјељена на подручју земаља бивше Југословије.

СОКО: Шта за Вас значи ово значајно и ријетко признање на овим нашим просторима?

Сигурно да ме радује спознаја да неко ипак негде далеко вреднује све те напоре које сам, као жена са села, уложила са најјером побољшања положаја жена на селу. Са друге стране, признање је и обавеза више. Оно је нешто што ми сада не даје за право да станем, иако сам преморена у овој борби. Сада више не-го раније вала ићи даље.

Саме креирале борбу против сиромаштва

СОКО: *Посебно сте се истакли оснивањем и радом Удружења жена „Сноп“ које успјешно дјелује у Гучеву код Рогатице. Од када сте активни и колико чланица окупљавате?*

Удружења жена „Сноп“ смо основале 2005. године као одраз потреба жена са села и рјешавања оних проблема који се тичу, не само пољопривредне производње, већ и услова живота и алтернативних видова привређивања у руралној економији. Другим ријечима, борба са једним феноменом о коме сви говоре, а мало ефеката на терену имамо од те приче - феноменом сиромаштва. Та појединачна борба нас је окупила око заједничког циља. Нас 11 жена, те 2005. године, ријешене да не оптужујемо никога за тежак живот, крећемо са креирањем рјешења горућих проблема у заједници у којој смо живеле.

СОКО: *Које су главне активности Вашег Удружења и како је оно у почетку било прихваћено у Гучеву, Рогатици па и шире?*

Први пројекти су се тицали инфраструктурних потреба, касније пољопривредне производње и економског оснаживања жене на селу. У моменту када смо ми почели са својим активностима није постојала Стратегија руралног развоја ни на националном ни на локалном нивоу, али данас када се осврнемо, примјећујемо да су се наши пројекти, односно правци дјеловања у потпуности уклапали са дефинисаним циљевима стратегија које су се касније доносиле и усвајале. А како је било прихваћено Удружење на почетку, питање је на које се не може одговорити нити са позитивним нити негативним ставом и одговором. Увијек имате људе који поздрављају све напредне идеје и који их разумију, прије свега. Имате и оне који то не могу разумети, али и трећу категорију који то не желе. Али,

без обзира на све те различите ставове, ми смо знале зашто и куда идемо и самим тим смо изналазиле начин како да се крећемо изменљу свих тих енергија, а да нам оне не мијењају курс кретања.

Породица-највећа подршка

СОКО: *Сигурно је било неразумјевања, али ко вам је у Вашем раду био највећа подршка.*

Породица.

СОКО: *У најкраћем, представите Ваше Удружење данас.*

Удружење жена „Сноп“ данас представља организацију са јасно дефинисаном визијом и препознатљивим имицом. То је организација која заговара причу о неизоставној улози жене са села у развоју руралних заједница.

СОКО: *Које сте до сада пројекте успјели реализовати?*

„Повратимо живот селу“-реконструкција дијела школских просторија у подручној школи у Подгају и привођење намјени за рад удружења и Мјесне заједнице Гучево; „Вода живот значи“ - изградња водовода за пар домаћинстава и школу у Подгају; „Ресурсно-образовни центар за жене и девојке на селу“ - информатички опремљене просторије Удружења и покретање курсева информатике за дејцу на селу, као и радне и креативне радионице за жене; „Економско оснаживање жене на селу“ - набавка машина за влачење вуне; „Очувањем традиције до побољшања буџета“ - набавка разбоја за ткање и оснивање радионице ткања; „Жене и рурални развој“ - постигнут споразум са општинама Соколац, Хан Пијесак и Рогатица о подршци провођењу мјера из Акционог плана за унапређење положаја жене на селу, који је дио операцијализације Стратегије руралног развоја Републике Српске; „Уређење изворишта Врела Сељани“ - уређење простора око градског изворишта у Сељанима; „Промоција Закона о равноправности полов“ - у 13 мјесних заједница у општини Рогатица,

Слађана Улић у свом пластенику

сајветима мјесних заједница, представљен Закон о равноправности полов; „Пластеничка производња“- набављено 14 пластеника површине 100 метара квадратних и други пројекти.

СОКО: *Да ли Вам ова најновија награда и признавање помажу у лакшем проналажењу донатора?*

Тамо где се траже референце организације и особља које је воде, претпостављам да ће имати неку тежину, али не ослањам се превише на то и не очекујем много од тога.

СОКО: Осим рада у Удружењу како успјевате на вријеме урадити све породичне обавезе и колико Вам у томе помажу ваши укућани?

Породичне обавезе не буду увијек одрађене на вријеме. То и јесте цијена овог посла. Ако желите резултат, приоритети се не-када морају поставити другачије. Друштвене обавезе, врло често на уштрб породичних. Ја сам имала срећу што је моја породица разумјела све то што сам радила и имала слуха и стрпљења. Ипак сам својим надљудским напорима покушавала надомјестити свако своје одсуство и успијевала сам ипак остати и добра мајка, супруга, снаја. То у генерацијски сложеној патријархалној породици није увијек лако, али је могуће. Поред свега што желим постићи у овом новом времену у коме морамо да живимо по неким новим правилима и моделима, за мене је ипак најважније да одржим и сачувам здраве породичне односе и вриједности које су изнад свих и сваких других.

Потребно вратити живот селу

СОКО: Шта би друштво, у општој кризи, требало учинити да још више оживи село, пољопривреда и активност жена, али и мушкараца у руралним подручјима?

Неопходно је успоставити равнотежу урбаног и руралног подручја. Узрок сиромаштва у свијету је рурално сиромаштво. Ако се зна узрок неке болести, онда је лако и лијечити. У нашем случају потребно је вратити живот у село. То не значи фокусирати се само на пољопривредну производњу, већ и све друге аспекте живота. А за то није довольна брига само једног министарства, у нашем случају Министарства пољопривреде, коме се приписује највише, или све надлежности. У борбу за развој руралних заједница треба интегрисати напоре свих других министарстава, али и локалних заједница. Оне су, по мени, у овом моменту најодговорније. Ако не могу „амортизовати“ неке системске пропусте, онда могу кренути иницијативе из њих да се ти пропусти отклањају. То заправо и јесте приступ „одоздо према горе“, који је један од принципа LEADER приступа, у свијету пројекта провереног модела развоја руралних заједница.

Оживљавају традиционалне вриједности српске породице

СОКО: Доста сте учинили на оживљавању народне традиције Романијског и Рогатичког краја.

Можда смо урадиле доста, али треба урадити много више. Треба радити на промјени свијести нашег човјека, који се неријетко стиди својих коријена, свога поријекла. Који олако заборавља и запоставља традиционалне вриједности српске породице, ниподаштава културно богатство свога народа дивећи се и уступајући мјесто неким модерним трендовима које вјетрови донесоше, нити знамо откуда нити од кога. Народ који не држи до свог извора,

своје традиције, своје културе, он остаје без свог идентитета, он престаје да постоји. Ми смо свјесне тога и ми бранимо и отимамо од заборава оно што нисмо ми створили, него што смо наслиједили и преузели дуг да ћемо исто предати нашој дјеци.

СОКО: Са којим удружењима највише сарађујете?

Са удружењима која се баве сродним дјелатностима. Између осталих, истакла бих сарадњу са секцијом Кућне радиности Српског соколског друштва, „Соко“, из Добруна код Вишеграда.

*Традиција и квалитет -
Пољопривредна изложба у Рогатици*

Без сталног поса *и поред доказане способности*

СОКО: Да ли је ова свјетски призната награда била некоме мотив да Вас стално радно ангажује у области у којој сте се вишеструко доказали?

На жалост није, иако годинама тражим стални посао, како бих квалитетније могла да се посветим оном што знам да јадим. Да знам и хоћу радити, то сам ваљда и показала. Не желим да вјерујем да наше друштво не држи до вриједности које сам ја показала и које промовише. Вјерујем да су можда неке несрћеће околности да дођем до сталног запослења криве да до њега нисам дошла. У трагању за одговором молим се Господу Богу да ми да мудрости и снаге да издржим и прихватим све то што ми се дешава на том плану.

СОКО: Ваша порука сеоским женама, али и оним које су из њега отишле у град, где се без поса и без земље тешко сналазе и још теже живе?

Моја порука женама које су остале на селу, ма колико им живот тегобан био, је да буду поносне на себе и свој избор. Да буду свјесне да су оне бранитељице једине нам још неоскрнављене институције и светиње - породице, која је у селу сачувана у свом извornom облику са свим моралним обрасцима и вриједностима.

Оним женама што су из њега отишле, вольно ил" невољно, поручујем да не забораве на своје село, да му се, ако физички нису у могућности да му се врате, душом врате и његују оно што су из њега понијеле.

Славко Хелета

ДОГАЂАЈИ

Усвојена зграда Зависног предузећа “Хидроелектране на Дрини” у комплексу Андрићграђа у Вишеграду

ЗГРАДА ДОСТОЈНА НАЈПРОФИТАБИЛНИЈЕГ ПРЕДУЗЕЋА

Покретањем Теслиног трансформатора, директор зависног предузећа “Хидроелектране на Дрини” Вишеград, Миле Лакић и генерални директор Холдинга “Електропривреда Републике Српске”, Бранислава Милекић, озваничили су пресељење овог, једног од најпрофитабилнијих предузећа у нове просторије у комплексу Андрићград, који се гради на ушћу Рзава у Дрину, у Вишеграду.

Миле Лакић је, обраћајући се бројним присутним гостима, истакао да ова зграда на три нивоа располаже са око 3.500 метара квадратних корисног пословног простора и да ће за почетак у њој радити око 40 радника.

“Када смо прије дviјe године били заустављени у процесу градње нове зграде, на локалитету поред моста Мехмед паше Соколовића на вишеградском Тргу палих бораца, нисмо могли ни предпоставити да ћемо врло брзо уселити у овакав велељепни објекат”, рекао је Лакић.

Према његовим ријечима из овог предузећа је једна од најуспешнијих година пословања у којој је произведено 1.215 гигават часова електричне енергије, што је други производни резултат од када ради хидроелектрана “Вишеград”, од 1989. године, нагласио је Лакић.

Значајне инвестиције

Он је додао да је 2013. година обиљежена највећим инвестиционим циклусом од 22 милиона конвертибилних марака, а у току је и најзначајнији пројекат санације процуривања воде испод преградне бране “Хидроелектране на Дрини”.

Бранислава Милекић је, на овој свечаности, рекла да “Хидроелектране на Дрини” у Вишеграду одавно заслужују један овакав објекат, који је

примјерен дјелатности коју обављају, али и њиховом статусу великог развојног гиганта на овој регији.

“Овај објекат ће дати посебан печат Вишеграду, јер нам је и била намјера да побољшамо квалитет живљења овде, али и изглед града”, нагласила је Милекићева.

Церемонији свечаног отварања ове зграде и освештању просторија, присуствовао је и идејни творац Андрићграда, режисер Емир Кустурица, који је рекао да је ово неимарски, али прије свега архитектонски подухват који ће Вишеграђане српстati у ред грађана свијета по томе што ће свако ко овде буде запослен или буде долазио имати утисак да се налази у неком великом европском граду.

“Желим да захвалим “Електропривреди Републике Српске” што је уљепшала живот и мени и архитекти, академику Браниславу Митровићу, који је на најпаметнији начин укрстио материјале који су карактеристични за ове крајеве - камен и дрво, али и бетон и доказао како код нас правац *модерна* може да изгледа”, истакао је Кустурица.

Он је изразио наду да ће се Вишеграђани генерацијама љепше осјећати у оваквом амбијенту.

Свечаном пресељењу предузећа "Хидроелектране на Дрини" у нову пословну зграду присуствовао је и начелник општине Вишеград Славиша Мишковић.

Како је планирано, изглед нове зграде биће употребљен и постављањем споменика нашем великом научнику Николи Тесли испред овог објекта.

Споменик би требало да буде постављен до Видовдана ове године до када ће бити завршен највећи дио објекта у Андрићграду.

Покретању Теслиног трансформатора предходило је освештање просторија као и ломљење славског колача, у помен Светог Саве, крсне славе овог предузећа.

Светосавске свечаности почеле су химном Светом Сави у извођењу Браће Теофиловић.

Архитектура 21 вијека

Управна зграда "Хидроелектрана на Дрини" у Андрићграду уклапа се у окружење, не само града од камена, већ и у шири контекст регије, рекао је архитекта Бранислав Митровић из Београда, по чијем пројектку је објекат изграђен.

Он је навео да је за њега професионални изазов био да у граду од камена пројектује објекат, који ће свим елементима бити уклопљен у његову структуру.

"У камену се у грађевинарству дugo није радило, па је овај пројекат на неки начин враћање нашим изворима", рекао је Митровић.

Он је истакао да је, пратећи свог пријатеља режисера Емира Кустурицу, идејног творца Андрићграда, дао згради модернији израз који приличи почетку 21. вијека.

Милица Кусмук

Прослављени тенисер Новак Ђоковић посетио Андрићград у Вишеграду

"ВОЛИО БИХ ДА БУДЕМ ДИО АНДРИЋЕВОГ ИНСТИТУТА"

Без уобичајене најаве у Вишеграду је почетком фебруара боравио прослављени српски и свјетски тенисер Новак Ђоковић, заједно са члановима своје породице, међу којима су били мајка Дијана и дјевојка Јелена Ристић.

У комплексу Андрићграда најславнијег српског спортиста, који је са Међавника стигао са режисером Емиром Кустурицом, дочекало је неколико стотина вишеграђана и туриста.

Кустурица је заједно са Ђоковићем прошао главном улицом Млада Босна, а потом су обишли књижару "Или-или" и споменик Иви Андрићу на Тргу Николе Тесле.

Након што су се задржали поред споменика Петру Другом Петровићу Његошу на истоименом тргу у Андрићграду, обишли су и цркву Светог Кнеза Лазара, где је Ђоковићу свештеник Средоје Андрић даривао икону Пресвете Богородице.

У Андрићевом Институту Кустурица је Ђоковићу уручио златник и кључ Андрићграда, као и макету Ћуприје на Дрини, рад вишеградског пензионера, дрворезбара Томислава Нешковића. Потом су погледали секвенце најновијег Кустуричиног филма "На млечном путу", са Моником Белучи у главној улози, и упутили се на двочасовно крстарење Дрином бродом "Лотика".

У краћим изјавама за новинаре Новак Ђоковић није крио одушевљење Андрићградом, посебно истичући значај и улогу Андрићевог Института, те чињеницу да у овом комплексу посебно мјесто заузимају два српска великане, Његош и Андрић.

- Волио бих да на неки начин будем део Андрићевог института, који је без сумње једна од најзначајнијих институција посвећена историји српског народа, нагласио је Ђоковић.

- Желим да учествујем у овом пројекту и да заједно са осталим умним људима радимо на подизању свести и културе наших људи посебно у очувању идентитета и корена - рекао је Ђоковић.

Кустурица је Ђоковићев тријумф на Вимблдону поредио са Теслином наизмјеничном струјом, у спортском правцу, а Ђоковић је то појаснио као обавезу свију нас да, свако у свом дому, попут наизмјеничне струје, даје максимум у разним областима.

Новак Ђоковић је најавио да ће се на неки начин укључити у реализацију овог значајног пројекта који се гради у Вишеграду, на ушћу Рзава у Дрину.

Почаст убијеним Србима у кањону Дрине

У оквиру једнодневног боравка у Вишеграду и обиласка комплекса Андрићграда, у пратњи режисера Емира Кустурице, прослављени српски и свјетски тенисер Новак Ђоковић је бродом "Лотика" обишао мост Мехмед паше Соколовића.

Пролазећи испод камених кула овог чувеног моста Ђоковић је, задивљен његовом монументалношћу, кратко рекао: "осећате ли историју...овде су се војевале многе битке, али је љубав увек побеђивала!"

Након што су га домаћини упознали и о страдању Срба у кањону Дрине, низводно од Вишеграда у Другом свјетском рату, познати свјетски тенисер је запитао: Је ли то далеко, ако није можемо ли то обићи?

Без двоумљења и мимо протокола "Лотика" је кренула низводно петнаестак километара до Старог Брода.

Ту су их дочекали малобројни мјештани и надлежни парох Драган Вукотић, након чега су обишли Спомен обиљежје подигнуто у знак сјећања на страдање 6.000 Срба с прољећа 1942. године од стране Францетићеве Црне легије.

Парох Вукотић је Ђоковића и чланове његове породице упознао са током изградње капеле, која се у Старом Броду гради у знак сјећања на страдале Србе.

Ђоковић импресиониран Андрићевим институтом

Неколико дана након посете Вишеграду и Андрићграду, гостујући на ТВ Прво у популарном шоу програму са водитељем Иваном Ивановићем Новак Ђоковић је причао о томе како жели да постане дио Кустуричиног пројекта у којем би значајно место добио и тенис.

- Причали смо о Андрићевом институту. Нажалост, нисам имао прилике да студирам јер сам од малих ногу почeo професионално да се бавим тенисом, можда већ од десете године. После средње школе сам се сто одсто посветио овом спорту

који ми је донео много успеха у професионалном и приватном животу. Самим тим сам осетио потребу да будем део тог института на неки начин - рекао је Ђоковић у популарном ТВ шоу-програму.

Прича је настављена о пројекту Андрићевог института којим је био истински одушевљен.

- Емир и ја смо на Међавнику и у Андрићграду причали о томе. Рекао је да ће од селективних одељења за које ће се определити, једно бити додељено тенису. Инсистирао је на томе, рекавши да је тенис нека врста науке! Истина је да тенис није само оно што се види на ТВ-у или што се догађа на терену. У питању је спорт у који је укључена и геометрија, математика, битан је покрет, обим удараца. У сваком случају, то је велика част и мислим да ће Андрићев институт у Вишеграду за пет година постати један од најзначајнијих института на овим просторима - рекао је Ђоковић.

Кустурица, који је иначе велики пријатељ са породицом Ђоковић, за "Блици" је изјавио чиме је био вођен када је дошао на идеју да једно научно одјељење у Андрићевом институту посвети баш тенису.

- Тенис је умјетност зато што у најразличитијем смислу мобилише све психофизичке активности човјека. Зато што врхунски тенисер, а Новак Ђоковић је то одавно, мора да има утрађен осjećaj за најртну геометрију који архитекта, ако нема, није - архитекта. У ново вријеме, када се наука поједала крајем 19. вијека на хиљаде комада, и самозаштита је постала наука. Зашто онда то не би био и један витешки спорт какав је тенис? Када се појаве којекакве главоње и преносе законитости заштите, и сматрају се научницима, зашто и тенисери не би били научници - поручио је Кустурица.

Славко Хелета

РЕПОРТАЖНИ ЗАПИС

*Запис о Драгану Ђоковићу, некадашњем професору
Средње школе "Иво Андрић" у Вишеграду*

БЕЗ ПРОФЕ ЂОКЕ НИ НА ЕКСКУРЗИЈУ

Да се добри људи и њихова дјела могу сачувати од заборава потврдили су у вишеградској Средњој школи „Иво Андрић“ где су фискултурну салу назвали „Драган Ђоковић Ђока“ у част професора физичког васпитања.

Ријетки су случајеви да неке школске установе и објекти до-бијају имена својих заслужних професора, али у Вишеграду су од-лучили да сачувају сјећање на профу Ђоковића који је 31. годину васпитавао и физичкој култури учио своје ученике. Идеју да се спортска дворана крсти овим именом дали су његови ћаци Ђорђе Мршевић, сад директор средње школе и Жарко Чигоја.

Стари професор, миљеник низа генерација познате и при-знате гимназије, умро је 2010. у Ужицу, али су сјећања на њега остала код оних које је васпитавао, дружио се с њима и људовао.

- Од предмета који су површни људи сматрали неозбиљним и разонодом, направио је фетиш, култ, схватајући да млади прво морају да буду здрави да би били побједници у трци званој живот - рекао је један од најстаријих ученика, а сад професор српског језика и књижевности Драгиша Станојчић.

Старог, насмијаног, и увијек за шалу спремног професора обожавали су његови ученици. Он се с њима дружио, пјевао и свирао на гитари посебно староградске пјесме и то на Бикавцу, хотелу „Вишеград“, па и у „Чајавој кафани“.

- Ниједна генерација матурантске гимназије, па ни наша није жељела на екскурзију ако Ђока не иде. Зато смо молили директо-

ра Бошку Полића да нам то омогући што је и учинио - сјећа се његов ћак Славиша Мишковић.

„Сјећаш ли се оне стваре баште“

Да би славили матурско вече матуранти су код Ђоке на хладњаку на Бикавцу морали да увјежбају њихову химну „Сјећаш ли се оне стваре баште“. За овог вишеградског боема везане су многе анегдоте. Као једном замјењивао професора Одбране и заштите, Ђока је, занесен предавањем изрекао „чувену“ мисао која се и данас помиње у граду на Дрини.

- Сјетите се, драги моји, наше далеке будућности - рекао је тада професор и не трепнувши.

Један његов ученик је на сахрани професору одрецитовао „Одлазе драги људи, и остављају пакао, а ја као дјечак луди, ћутим да не би плакао...“

Награде

Професор Дивна Васић прелистава брижљиво вођен љетопис гимназије у коме се име Драгана Ђоковића помиње више пута и то као добитника разних награда.

- Ђока је био легенда вишеградског спорта, оснивач кошаркашког и атлетског клуба, учесник свих спортских игара, а посебно је дао печат културним збивањима на којима је, као на „Вишеградским вечерима крај Дрине“ наступао и као глумац и музичар - каже Васићева.

Pagoje Tacuћ

У Вишеграду почeo са радом хотел „Андрићев конак”, први обновљени објекат истоименог привредног друштва

ХОТЕЛСКО ЗДАЊЕ СА ВРХУНСКОМ УСЛУГОМ

Симболичним отварањем боче шампањца начелник општине Вишеград Славиша Мишковић свечано је, с почетка године, отворио реновирани хоптел „Андрићев конак“, први објекат новооснованог истоименог привредног друштва који је стављен у функцију.

Поздрављајући бројне госте из Вишеграда и сусједних општина Народни посланик Скупштине Републике Српске, Мирољуб Којић, иначе један од иницијатора враћања некадашњих угоститељских и трговинских објеката под окриље општине Вишеград, нагласио је да овај чин означава интензивнији развој центра Вишеграда, уз чувену ћуприју на Дрини.

Након што је директор хотела Марко Божић поздравио бројне госте начелник Мишковић је подсјетио да је од идеје за откуп бивше имовине предратног угоститељства и трговине до свечаног отварања реновираног хотела прошло тек пола године.

- Била је то стратешка одлука јер смо свјесни шансе коју имамо у развоју туризма у Вишеграду. Први корак било је формирање привредног Друштва „Андрићев конак“ и обнављање рада овог реновираног хотела, што је урађено са скромним средствима, уз максимално ангажовање и несебичност менаџера Андрије Јеремијевића, рекао је Мишковић.

Слиједи наставак уређења објекта

Он је изразио наду да ће истим овим темпом услиједити наставак стављања у функцију осталих садржаја овог привредног Друштва, како би пројекат куповине некадашњег угоститељства и трговине остварио максималне ефекте за овај град и ширу регију.

- Свјесни смо, кад је у питању развој туризма у Вишеграду, да морамо радити, како на уређењу и комплетирању инфраструктуре у граду, тако и на мијењању свијести код свих Вишеграђана. Само тако ћemo домаћински дочекивати будуће госте, како би одавде одлазили пуни лијепих утисака, са жељом да се опет враћају у Вишеград, нагласио је Мишковић.

Андрija Јеремијевић, менаџер хотела, иначе искусни хотелијер из Србије, је подсјетио да је ово хотелско здање од прије 50 година било носилац туризма и угоститељства у Вишеграду и шире.

- Обновили смо га након пола века и вратили му нови сјај. И пре свечаног отварања већ имамо прве госте, а нови су најављени, рекао је Јеремијевић, додавши да су карте за свечани дочек Нове 2014. године већ распродате.

Он је подсјетио да ово обновљено хотелско здање има три звјездице по свим туристичко-угоститељским стандардима, а да ће након слиједеће фазе уређења добити и четврту звјездицу.

- Сигуран сам да се нећемо постидити пред најизбирљивијим гостима, чак и оним који најчешће бораве у хотелима са четири звјездице, поручио је Јеремијевић.

Слиједи друга фаза уређења хотела

Он је новинаре упознао да хотел „Андрићев конак“ има 23 смјештајне јединице, савремени ресторан са националном и интернационалном кухињом, властити паркинг, те баште на два нивоа, чије уређење слиједи већ на прољеће.

- Ту су и врхунски кувари и конобари, а уз све хотелске садржаје туристима ћemo организовати и једнодневне излете Дрином и у околини Вишеграда. Кад комплетирамо радове у следећој фази реновирања хотела, који ће обухватити апартмана нобеловца Иве Андрића, опремање пицерије, сауне и сале за масажу, као и прекривање дела чувене хотелске баште и уређење доње баште уз ћуприју на Дрини, биће то истрински привлачна хотелска дестинација, нагласио је Јеремијевић.

Заједнички наступ вишеградских хотелијера и угоститеља

Он је подсјетио на предратно златно вријеме вишеградског туризма, кад се у башти хотела пиво тиочило из цистерни, јагњад непрекидно окретала на ражњу, а у башти се чекало на ред за слободан сто.

- Надам се да ћemo убрзо вратити то некадашње време. Уз то очекујем да се нашој туристичкој и угоститељској мисији приклуче сви овдашњи хотелијери и угоститељи, како би привукли и квалитетно угостили што већи број туриста. У том циљу неопходно је да заједно и програмски наступамо на туристичком тржишту и све бројнијим туристима представимо Вишеград у најбољем светлу, поручио је Андрија Јеремијевић.

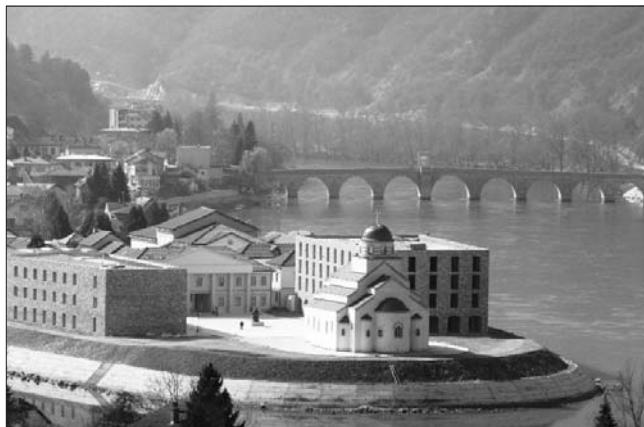
Славко Хелета

Репортажни запис са ушћа Рзава у Дрину

ВИШЕГРАДСКИ ДЕЧАНИ НА ДРИНИ

У Вишеграду, на мјесту где се спајају дviјe ријеке - Дрина и Рзав, чија вода свјетлућа на сунцу и шаље одсјај небу, неимар и велики филмски умјетник Емир Кустурица подиже цркву српском кнезу Лазару и косовским мученицима. Емир Кустурица свом племену и народу подиже храм на води.

Ова богомоља је реплика манастира Високих Дечана, умањених димензија прилагођених простору на коме се налази. Складних пропорција и племенито једноставан, овај храм већ од првог богослужења, представља саборно мјесто православних вјерника.

Вишеградски Дечани- како ову цркву назва епископ захумско-херцеговачки Григорије, представља језгро око кога се формирао град који је сав оријентисан ка Цркви.

“По истом том принципу су грађени сви наши најзначајнији манастири. С обзиром да је у самој идеји Каменграда била планирана црква на најзначајнијем мјесту, она ће бити саборна”, рекао је владика на првом богослужењу у овом храму, на Видовдан 2013. године.

Којим надахнућем, вјештином и снагом духа православља је грађена ова богомоља, говори чињеница да је за само 65 дана у загрљају дviјe ријеке изронила једна од најљепших светиња на овим просторима. За ту светињу херцеговачки неимари и дуборезци, Рајко Шиниковић и његова три сина Предраг, Немања и Дејан стварају импонзантан иконостас који ће красити олтар цркве Лазареве.

“Ја нијесам могао добити већу част од ове. Радили смо досад пет иконостаса за цркве у разним мјестима, али овај који радимо по најрту, какав постоји у Високим Дечанима, је нешто посебно за нас. Замислите који ће свијет долазити у Андрићград и посматрати наше дјело у цркви коју подиже Емир Кустурица”, прича са поносом умјетник у дуборезу Рајко Шиниковић, који од посљедњег рата живи у Вишеграду.

Он појашњава да се свака линија, сваки цвијет, винова лоза и сва орнаментика пажљиво преносе на

липово дрво које је довезено из Руме у Војводини, како би царске двери, стубови, каптели и мјесто за престоне иконе били што вјернији онима из Дечана, које сагради Урош Трећи Немањић, познат као Стефан Дечански.

У току је израда крста, који ће бити висок пет метара и постављен над царским дверима. Вјеште руке мајстора херцеговачких, са длијетом и чекићем у рукама, са посебном пажњом клешу и обрађују липово дрво, пажљиво преносећи сваки детаљ са скије по тачно утврђеним димензијама величанственог крста у који ће бити урезано Распеће Исусово.

Рукотворине Рајка Шиниковића и његове тројиџе синова

У посао су укључена сва три Рајкова сина, најстарији Предраг, дипломирани економиста, други по рођењу Немања, студент Права и најмлађи Дејан који је одлучио да се посвети дуборезу и настави очеву традицију. Сви су талентовани и помажу оцу да се овај благотворан и благочестив посао приведе крају.

“Док урезујемо мотиве на дрвету, испред себе видим свјетло и као да длијетом везем причу коју ће многи поклоници храма у Андрићграду, ћутањем читати са олтарских двери, јер сваки детаљ има своје значење. Због тога ово и није посао као сваки други, ово је уграђивање себе у светињу која остаје за покољења”, прича млади Немања Шиниковић.

“Задужбинар Вишеградских Дечана Емир Кустурица, често наврати да види како радови напредују и инсистира да сваки детаљ буде вјеродостојно и прецизно урезан у дрво”, прича млади дуборезац.

До сада је урађено 80 одсто свих дијелова иконостаса који ће потом ићи на даљу обраду у Бео-

град, у радионицу за полирање дрвета, након чега ће сви орнаменти бити пресвучени златним листићима. Дијелови предвиђени за иконе ће бити осликани умјетничким радом наших познатих иконописаца у византијском стилу.

Шеф градилишта у Андрићграду, инжињер Радомир Стојић, каже да се врши припрема подлоге за осликовање унутрашњости цркве.

“Према већ раније утврђеним договорима са представницима Српске Православне Цркве, професор Кустурица ће за почетак ангажовати пет врсних умјетника- иконописаца. Све треба да буде завршено до Видовдана ове године”, каже Стојић.

“Предстоји још да се уради подни дио у мермеру, биће то рад у мозаику, сличан оном у Саборној цркви у Требињу. Носиви стубови храма ће, такође, добити свој нови изглед”, наглашава Стојић.

Бројни посјетиоци цркве Лазареве

Од почетка градње цркве у Андрићграду, ову задужбину Емира - Немање Кустурице, коју је посветио Светом кнезу Лазару и косовским мученицима, посјетило је на хиљаде људи, међу којима су била позната имена из џијелога свијета, од књижевника, умјетника, филмација, политичара, државника, славних спортиста, вјерских великородостојника.

На празник Светог Симеона Богопримца у Лазаревом храму, свету Архијерејску литургију је служио епископ западно-амерички Максим.

Владика се тада захвалио Вишеграђанима који су подржали изградњу овако величанственог храма, на овако лијепом мјесту говорећи: “Сваки наш тренутак живота може да буде благослов, ако је испуњен благодарењем Богу. Сви треба да се радујемо, јер је и ова црква Божија - црква сабраног народа. Посебно ме радује што смо Богу захвалност приносили у започетом храму кнеза Лазара, који ће, ако Бог да бити ове године и освештан”, рекао је у својој бесједи владика Максим.

Изградњом Андрићграда, Вишеград је добио једно урбano језгро по угледу на многе најљепше медитеранске градове. Овај град на Дрини већ сада доживљава преобрађај из једне вароши у значајан центар са свим културним и другим садржајима који чине један град.

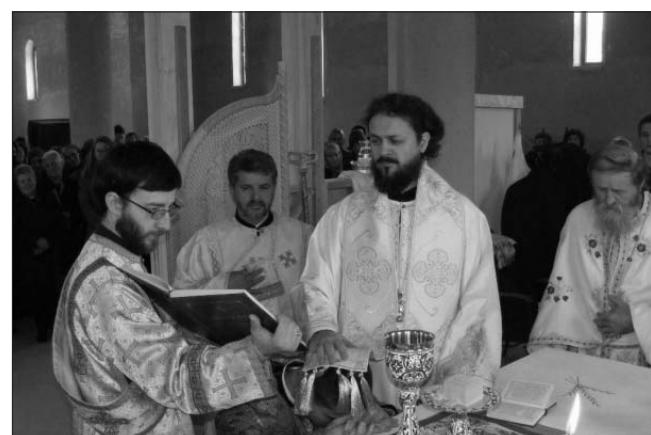
Мира Андрић

Владика западно-амерички Максим служио Свету архијерејску Литургију у цркви српског кнеза Лазара у комплексу Андрићград

ПОРУКА НАШЕГ СПАСЕЊА

У цркви српског кнеза Лазара у Андрићграду, свету архијерејску литургију на празник Св. Симеона Богопримца, служио је владика западно-амерички Максим (Васиљевић). Владику су радосно испред храма дочекали бројни вјерници и вишеградски свештеници.

По благослову Митрополита дабробосанског Николаја и епископа захумско-херцеговачког Григорија, владика Максим је у току богослужења у чин ђакона рукоположио дипломираног теолога Душана Андрића из Вишеграда.

Након свечаног чина рукоположења, епископ Максим је казао да сви треба да се радујемо, јер је црква Божија - црква сабраног народа и сви смо позвани на спасење.

Он је рекао да ова епархија (Дабробосанска) има разлог више да се радује, јер је добила још једног саслужитеља тајне Христове.

“У нашем животу све је благослов, све примамо као незаслужени дар, али управо зато треба да се припремамо колико год можемо”, говорио је владика и захвалио се вишеградским свештеници-

ма, појцима и вјерницима који, како је нагласио, битишу и бораве у Вишеграду који је симбол трајања и опстања.

Празнујући "Сретење" празнујемо и сусрет нас међусобно

Владика Максим је пожелио свима срећан празник Светог Симеона Богопримца, који се сматра заштитником мале дјеље, јер је примио Богомлађенца на руке у храму Јерусалимском.

Владика је честитао и празник Сретење Господње, који се обиљежава и као дан држavnosti Србије а пожелио је и благослов пред Велики чесни пост - четрдесетницу. "Свети пост је велика и важна етапа у нашем духовном процесу и на путовању ка спасењу.

Празнујући "Сретење" празнујемо и сусрет нас међусобно. Сретење је симбол сусрета и измирења. Симбол тог измирења јесте и прича о блудноме и расипноме сину. То је јеванђелска прича и једна од најдубљих повести Светога писма Новога Завета, која сажима сву историју нашег палога рода људскога. У тој причи је исто тако сажета и порука нашега спасења", казао је владика Максим током своје бесједе присутном народу.

"Посебно ме радује што смо Богу захвалност приносили у започетом храму кнеза Лазара, који ће, ако Бог да бити ове године и освештан", рекао је на крају бесједе владика Максим.

Посјета Старом Броду

Владика је у друштву десетак свештеника обишао комплекс Андрићграда, прокрстарио ријеком Дрином до Старог Брода и посјетио спомен-капелу страдалим Србима од усташке каме почетком Другог свјетског рата са чиме га је детаљно упознао јереј Драган Вукотић. У капели се владика помолио за српске страдалнике.

Mира Андрић

Соколац уједињен око "Соколовог града"

ПОДРШКА СА СВИХ СТРАНА

Свега стотињак метара од главног магистралног пута Пале - Соколац, на Равној Романији, Емир Кустурица и општина Соколац улажу велике напоре у изградњу "Соколовог града".

Предивне планинске пејзаже Равне Романије, осим лијепе Соколице, ускоро ће украсити етно село или град у етно стилу - "Соколов град".

Скупштина општине Соколац је на 13. редовном засиједању, одржаном почетком 2013. године, подржала одлуку о давању сагласности за оснивање Привредног друштва "Соколов град" на Равној Романији.

У реализацији пројекта изградње Етно села на Романији одборници су једногласно овластили начелника општине Соколац, Милована Ђелицу, да потпише уговор о оснивању привредног друштва чији ће оснивачи бити Општина Соколац и "Лотика" д.о.о. Мокра Гора.

Радови већ почели

Изградња етно села је већ почела и за овај пројекат општина Соколац издвојила 317.471.51 КМ. Машине из Андрићграда у Вишеграду су пресељене на Равну Романију и тренутно се ради пуном паром, јер је договорени рок за изградњу двије године.

Соколов град би требао постати стјециште традиција и култура Романије у малом. Осим романијских производа, Соколов град ће красити и традиционална романијска архитектура. План је да се цијели крај оживи и да овај пројекат донесе велику добит и сеоском становништву Романијског краја.

Подршка стиже из свих крајева

Јединство које влада на Сокоцу око овог пројекта је прошиrena и на цијелу регију. Становници Пала и Источног Сарајева с нестрпљењем чекају отварање града за посјетиоце.

Начелник општине Пале Миодраг Ковачевић је раније већ дао пуну подршку овом пројекту, као и Мирослав Лучић, предсједник Скупштине Града Источно Сарајево.

"Сигуран сам да ће та сарадња између општине Соколац и фирме Емира Кустурице дати резултате и да ће убрзо на Равној Романији бити саграђен Соколов град. Надам се да ће туристи који посјећују Јахорину и Град Источно Сарајево, обавезно свратити у етно село, а од Емира Кустурице треба очекивати све најбоље", рекао је подржавајући овај пројекат Мирослав Лучић.

СВА СВЈЕТЛА ЂУПРИЈЕ НА ДРИНИ

Сајаредне грађевинске сезоне на мост Мехмед-паше Соколовића на Дрини вратиће се неимари, грађевинци турске фирме "ЕР БУ", да заврше потпуну реконструкцију "моста коме равна нема".

Пројектом је предвиђено да се Ђуприја, на свој 437. рођендан, освијетли као што је својевремено учињено и са мостом на Неретви у Мостару.

Још није познато каква ће расвјета бити, али се старији Вишеграђани сјећају седамдесетих година прошлог вијека када је њихова камена љепотица, на родост туриста, бљештала пуним сјајем.

Општина је тада финансирала радове на освјећењу старог моста, а причало се да је делегација грађана путовала у Београд да за мишљење пита и нобеловица Иву Андрића, који је, према тој причи, само поновио "да се све троши и осипа, а траје вјечно као на Дрини Ђуприја".

Тада су у све лукове овог бисера на води уграђене специјалне армиране сијалице које су својом чудном жућкастом свјетлошћу, како су говорили Вишеграђани, издизали Ђуприју изнад воде и земље и спајали је са небом и облацима.

"Посебан угођај је био у ведрим љетним вечерима када је вода била мирна и кад су се између обала "видјеле" двије Ђуприје, она у води и она над водом" - прича Душко Андрић, стари угоститељски радник.

Он каже да се возачима који су путовали новим путем из правца Устипраче према Вишеграду, иза кривине у Незујима, одједном отварао нестваран призор и као из воде и tame изронио би освијетљен мост са једанаест лукова.

И ограда моста, њен унтурашњи дио, био је дискретно освијетљен сијалицама угађеним у ка-

мене блокове како не би сметао возачима и пјешаџима приликом преласка преко Ђуприје.

Вријеме и људски немар постепено су на "два млаза воде спојена у ваздуху" - учинили своје. Прегорјевала је једна по једна сијалица, а вода уништавала инсталације, и Ђуприја се вратила свом праисконском миру - тами.

Тако је дочекала предратну реконструкцију, рат-на збивања, налете воде од "повођа" 1992. године.

Да не би остала у потпуном мраку на обалама су невјешто постављена два рефлектора која су "била очи" само пјешаџима, јер је саобраћај давно био забрањен Ђупријом. А, онда се и рефлектори погасише.

Своју прву расвјету задужбина везира Соколовића /српског дјетета одведеног у "данку у крви" у Стамбол/, добила је након аустроугарске окупације.

О томе Иво Андрић у роману "На Дрини Ђуприја" пише:

"Нова власт је увела и стално осветљење вароши. Већ прве године постављени су главним улицама и по раскрсницама фењери на зеленим дирецима у којима су горјеле петролејске лампе. Фењере је чистио, пунио и палио високи Фехрат

Тако је осветљен мост на неколико места, па и на капији. Тај фењер на капији имао је да издржи дугу борбу са мераклијским навикама оних који воље у мраку да певају, пуште или разговарају на капији, као и са разорним нагонима младића у којима се мешају и сударају севдах, чамотиња и ракија", написао је Андрић.

До краја ове године вишеградска камена љепотица синуће као звијезда Сјеверњача. На радост Вишеграђана и свих оних који се радују сусрету са лијепим старим градом Вишеградом.

Радоје Тасић

ЗАПИС У ВРЕМЕНУ

ЉЕПОТА РЗАВСКИХ БРЕГОВА

Најчувенији од њих, не по љепоти и висини, положају и утицају на град јесте Бикавац, који се прочуо захваљујући пјеснику и музичару Драгиши Недовићу из Крагујевца. Драгиши се, опчињеном љепотом Вишеграђанке Кике и тајанственим вечерима на хладњаку на Бикавцу, отео уздах из којег се изродила пјесма и у њој стих "У лијепом старом граду Вишеграду".

Вишеград је варошица која се „угњијездила“ у „процијеп“ двије ријеке - једне моћне и блиставе, а друге тихе, кривудаве, примирене све до тешких кишних дана, кад побјесни и помахнита и носи све ред собом.

Најбољи поглед на град на води јесте са рзавских брегова, начичканих и наткривљених над језгром града, осјечених из правца Добруна, обраслих шумом, изрованих њивама и пресвучених тепихом ливада.

Тим чаробним брговима није одолио ни Иво Андрић који је записао да су му „у првим сећањима увек исти, а без престанка промењиви у боји.“

„А најчудеснији су у јесен, кад се све мења и преображава, појављује, скрива и нестаје. Тада се на бргове прелије зрелост и сјај и толико боја колико их може дати сунце у пloffењу са земљом, водом и ваздухом.

Појрвени у свим нијансама руј и удиковина, пожути лесковина и јасика, потавни и брзо опадне лишће на дивљакама, а кроз голе грane се укаже покоја бреза, сиве и сребрнасте дођу покошне ливаде, а прегорела смеђа стрништа, папрат добије боју рђе и још се понеки грм сети да процета, и шипши заруде, и грог и дрењак почну да дозревају“, записао је о рзавским брговима Иво Андрић.

Најчувенији од њих, не по љепоти и висини, положају и утицају на град јесте Бикавац, који се прочуо захваљујући пјеснику и музичару Драгиши Недовићу из Крагујевца.

Драгиши се, опчињеном љепотом Вишеграђанке Кике и тајанственим вечерима на хладњаку на Бикавцу, отео уздах из којег се изродила пјесма и у њој стих: „У лијепом старом граду Вишеграду“

Пјесма је надживјела генерације заљубљених који су „севдисали“ на Бикавцу у сјенкама старих првених кестенова, јапанских багремова и липа, она је постала и музички препознатљив знак града на Дрини и Рзаву, урезала се у колективно памћење људи на овом простору.

Тај хладњак, који су изградили Аустријанци, где су уживали гледајући двије ријеке, прославио је стоти рођендан - као и пруга уског колосијека и тунел који је начинио живу и никад незараслу рану на опјеваном брду.

Кроз овај тунел, дугачак само стотињак метара, 68 година је гарави „хира“ послије дугог пута од Сарајева или Прибоја улазио на жељезничку станицу у граду на Дрини, која је имала осам колосијека.

Укидањем пруге 1974. године из тунела су уклоњене шине и он је, преко ноћи, постао саобраћајница за аутомобиле и несигурна стаза за пјешаке.

Локомотива парњача стигла је, послије 32 године кашњења, из Мокре Горе поново у Вишеград. Стaje на само стотињак метара од још чајавог тунела. Старим жељезничарима се чини да тунел има руке и да их очајнички пружа да у своју утробу увуче и парњачу и вагоне.

Ушће Рзава у Дрину и Бикавац у позадини

Брид пута дијели два вишеградска бријега - Мегдан и Бикавац. Мегдан са храмом у подножју старог града Павловића, једно од првих насеља у Вишеграду, мјесто где су војске логоровале и касарне се правиле, спустио је своје огранке све до Ђуприје на Дрини. Са Мегдана се као на длану виде - Ђуприја, линије ријека, њихово ушће и питома дринска долина.

За вријеме великих поплава од Дрине на овај бријег, у сигурно, даље од матице полудјеле ријеке - писао је Андрић - бежали су и Срби, и мусимани, и Јевреји, јер „нико као велике невоље не зближе људе и нације“.

На узвишици Мејдан завршио је Андрић и роман „На Дрини ђуприја“, где види Алиходују како, као и једно вријеме иза њега, умире у смртним трзајима, док долje у чаршији зјапи празнина преполовљеног моста, задужбине Мехмед-паше Соколовића.

Ту је и бријег Стражиште - само име му говори о значају у вријеме кад сабље и пушке проговоре /данас са зараслим рововима и саобраћајницама/, које се, у овим крајевима, обнављају сваких педесетак година.

На фотографијама од прије стотињак година видљиве су голе падине, без кућа и дрвећа, пуст простор, који је лично на неко тужно напуштено брдо, уклето за сва времена.

Вељи Луг /велика шума/ начичкан је кућама и обрађеним имањима. И он је видиковац за дринску и рзавску долину, закачен на падине брда Паноса. Старији Вишеграђани се сјећају и Вељелушке задруге, продавнице у вароши, која је била најближа насељу на десној обали ријека.

Према Андрићевом писању, лијепа Фата Авдагина из села Незуци, на тврђњу њеног ђувегије да ће је његов отац „невјестом звати“, пркосно је одговорила: „Хоће кад Вељи Луг у Незуке си ће“.

Тако је Вељи Луг ушао у литературу и народно предање, а ова мисао се користи кад се жели изразити нешто што је немогуће да се оствари, јер је лијепа Фата између очевог „да“ и свога „не“ зауставила сватове и са Ђуприје се винула у Дрину.

„Највећи је Голеш - шиљат, посве го врх егзотичних линија, изнад шума и свих брегова, господар источног хоризонта“, написао је Иво Андрић о овом брду у причи „Рзавски брегови“.

Са Голеша Вишеграђанима прогријава сунце, он је и даље симбол пркоса и скоро небеских висина, на њему данас царује борова шума и крстаре дивље животиње. И он је један од рзавских брегова, коме, по Андрићу, „живот пролази у здравој једноличност“.

Вишеградски, дрински и рзавски брегови данас су пуни животи и живота. Асфалтне траке су као артирије избраздале њихова тијела, то су учиниле и „прне гује“ - што би рекли Тарабићи за водоводне цијеви, на њима господаре објекти репетитора, разних врста, ничу нове куће и грађевине, а све науштрб њива, ливада и воћњака.

Све куће са рзавских и дринских брегова лицем су окренуте према Дрини и бисеру на њој - Ђуприји старој тачно 436 година.

Запис о времену

ДВИЈЕ ИСТОРИЈЕ МОСТА НА ЖЕПИ

Ове године навршиава се 88. година од када је Иво Андрић први пут објавио приповијетку *Мост на Жепи* (1925. године). Мало је познато да је јунак ове изузетне приче, мост на ријеци *Жепи* (*Жепа, Босна*) због угрожености акумулационим језером 1966/67. године демонтиран, пресељен на другу локацију, 5,5 км узврдно уз планинску ријеку *Жепу* у истоименом селу

Једна од најљепших Андрићевих приповиједака *Мост на Жепи*, први пут је објављена 1925. године. Приповиједач прати настанак моста на Жепи, задужбине „великог везира Јусуфа“.

Кроз причу безименог приповједача о градњи моста „први који је дошао на мисао да му испита и сазна постанак (...) да му напише историју“, преплићу се исјечци из живота везира Јусуфа и анонимног и загонетног неимара Италијана. Књижевна критика се слаже да је ова Андрићева приповијетка можда најбоља, антологијска, где долази до изражaja пишчева сложеност у схватању и тумачењу умјетности. Много приступа у тумачењу, анализи, симболици написано је и казано о овој Андрићевој причи. Генерацијама ученика и студената је позната, читали су је и тумачили у школи, али је много мање оних који су имали могућност да виде и обиђу овај изузетан културно-историјски споменик, јунака Андрићеве истоимене приче, као и предио мјеста Жепе.

Још је мање познато да је мост на ријеци *Жепи* из 16. вијека преживио и „селидбу“, да му је пријетило потапање, да је премјештен на нову локацију, дубље уз корито ријеке *Жепе*.

Предио *Жепа*

„Али предео није могао да се приљуби уз мост, ни мост уз предео. Гледан са стране, његов бео и смело извијен лук је изгледао увек издвојен и сам, и изненађивао путника као необична мисао, залутала и ухваћена у кршу и дивљини.“

На четрдесетак километара од Рогатице у источној Босни, а са лијеве стране ријеке Дрине, смјештено је насеље *Жепа*. Читаву област чини више села, а заједнички назив *Жепа* носе по истоименом највећем селу. Ово планинско насеље спомиње се у османлијском дефтеру (попису) у 15. вијеку као село које припада Вратару, бившем старом граду средњевијековне Босне. Цијели крај је познат по бројним, одлично сачуваним стећцима. На планинској ријеци *Жепи*, која се спушта низ цијели предио ка Дрини, постојала су два камена моста из турског периода: један близу извора ријеке, камени мост на три окна, и други, много љепши,

значајнији и познатији, десетак метара изнад ушћа ријеке.

Мост на ушћу Жепе

Познати мост из Андрићеве приповијетке саграђен је на ушћу ријеке Жепе у Дрину у планинском пејзажу овог дијела Босне.

“На свашта се могло помислiti пре неголи на тако чудесну грађевину у растрагану и пусту крају (...). Испод лука се видело, у дну видика, парче младре Дрине, а дубоко под њим је гргоља запењена и укроћена Жепа. Дуго нису очи могле да се привикну на тај лук смишљених и танких линија, који изгледа као да је у лету само запео за тај оштри и мрки крш, пун кукурековине и павите. и да ће првом приликом наставити лет и ишчезнути.”

Мост је направљен у овом забаченом и усамљеном предјелу највјероватније због регионалних и саобраћајних потреба. Некада се из Жепе долазило старим друмом низ лијеву обалу Дрине до Вишеграда и чувене стамболске цаде, а одатле се већ могло путовати на све стране.

Поузданих података о градњи овог моста нема. Постоје у народу само сачуване легенде које прате настанак сваке грађевине, посебно изузетне. Најпознатија легенда која се преносила вијековима, је вјеровање да је мост са једним отвором на брзој, хладној и стрмој ријеци сагradio један од ученика неимара који је гradio ћupriju на Дрини. Жељан славе и моћи, желио је у свом градитељском подухвату да засјени свог учитеља. Крену је низ Дрину и на ушћу Жепе, између двије високе камене стијене сагradi је мост.

“Кад је касније мајстор угледао ово изванредно дјело, спопаде га бијес па ученику одсијече обје руке.”

Друга легенда је предање о камену од кога је сазидан мост. Непознати неимар је користио раза-

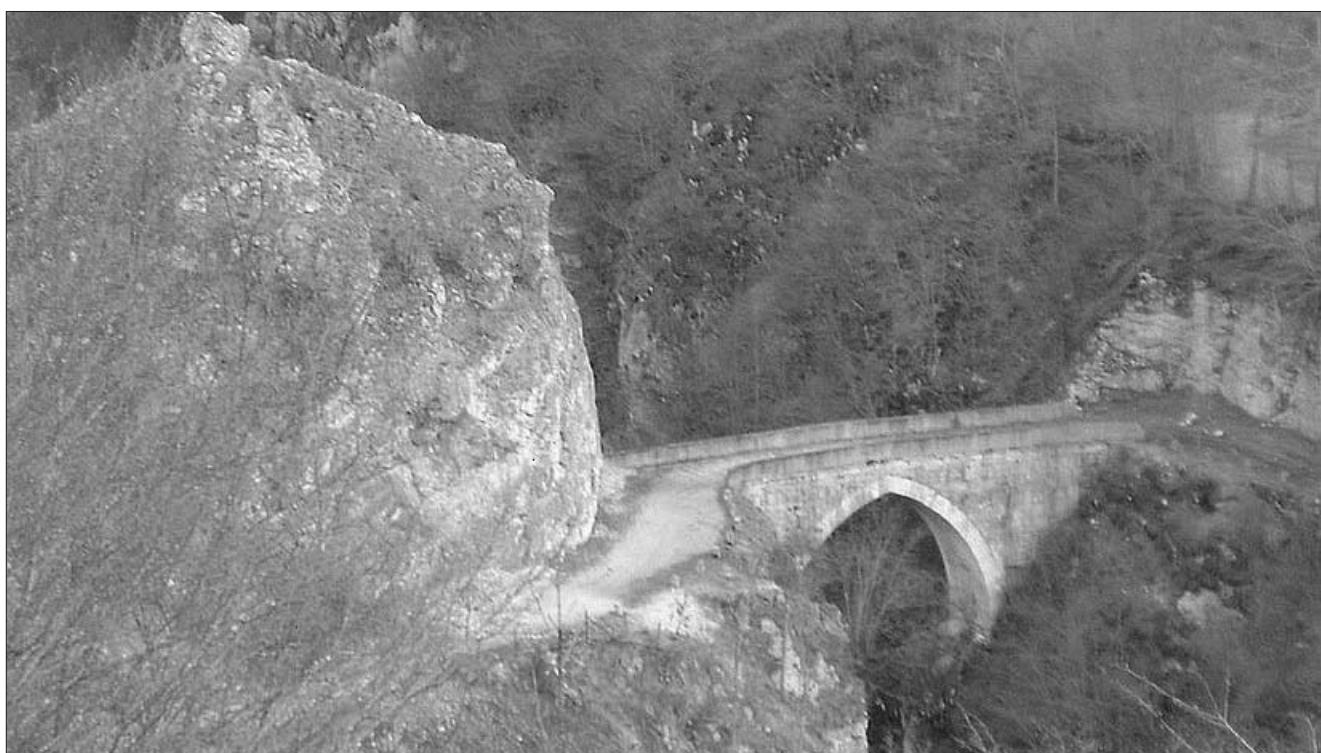
сute мање стећке, којих је овај крај пун, и сагradio од њих потребну и јединствену ћupriju. Зато је, казује предање, тако лијеп, чврст и бијел.

Пошто поузданих података о настанку моста нема, најмјеродавније податке налазимо у стручној литератури која се односи на архитектонске анализе, те се поуздано може утврдити да је: “мост на Жепи настао непосредно током изградње Моста Мехемед-паше Соколовића у Вишеграду; мост на Жепи сагradio је ученик градитеља вишеградског моста, то јест Мимар Синана.”

Мимар Синан Коџа био је већ у дубокој старости када се гradio мост на Дрини и “што се тиче претпоставки да га је гradio један од ученика Коџе Мимар- Синанових и она нам се чини реалном. У дубокој старости, али зато опкољен велиkim бројem најквалитетниjih сарадника, који су прошли његову школу и који реализују преко три стотине објekata према концепциjama свог учитеља.”

Засигурно се, тврde стручњaci, може рећи да је мост саграђен послиje вишегradскog, u другoj половини 16. вијека, da јe задужбина Мехмед-паше Соколовића i да је neимar једan od talentovanih ученика Mimara-Sinana.

По начину градње и детаљима, мост је веома близак Мосту Мехемед-паше Соколовића, што упућује на талентованог ученика, највећег градитеља тог доба, чије грађевине су морале “бити понос сваког града или читаве земље. Све очи су биле пуне његових грађевина, раскоšnih, belih i sjajnih, нествarnih као окамењени стих који је он руком чудотворија расејао широм царства”. Ови подаци поткријepљују претпоставку да су мостови које је градила држава служили за побољшање комуникације у свим дијеловима Царства. У том дијелу, несумњиво кључни објекат, била је вишеградска ћuprija, te јe ovim mostom преко rijeke Drine bio повезан источни и западни дио ве-

лике државе. Било је потребно проширити комуникацију и у дубину, у забите, мање прометне пределе, те је из тих разлога и саграђен мост на ријеци Жепи.

Мост је, као и старија и монументалнија вишеградска Ћуприја, грађен од седре (сиге), камена вађеног у Вишеградској бањи, на десној обали Дрине, па су га одатле сплавовима спуштали ријеком до мјеста званог Слап, где је и подигнут мост.

Техника градње и овог моста је иста као старије Ћуприје. Клесани камени блокови од седре, креч као везивно ткиво, гвожђе којим су блокови чврсто спојени, олово које се уливало у темеље стубова, балвани, даске и друге греде које су потребне за градњу.

Пошто је саграђен у ненасељеном крају, послије пропасти Отоманског царства, многи путеви су изгубили свој некадашњи значај. Тако је мост на ушћу ријеке Жепе стајао десетинама година, изван сваке употребе, усамљен, далеко од насеља и људи, у свој величини и љепоти. Одољевао је времену и дивљој природи својом добром градњом.

Други живот моста на Жепи

Изградњом хидроелектране “Бајина Башта”, почетком седамдесетих година 20. вијека, било је јасно да је угрожен опстанак овог значајног споменика културе. Надлежни су почели разматрати шта са мостом на Жепи, јер му је пријетило потпање. Значајне институције и тијела тадашње државе консултовале су еминентне стручњаке из Сарајева и Београда и сви су имали приближно исто мишљење: мост не смије бити “жртва” акумулационог језера и мора се наћи начин да се грађевина заштити и сачува. У штампи тог доба могло се прочитати слједеће: “Једни сматрају да мост треба потопити, с тим да се под водом освијетли, како би и даље био доступан очима посјетилаца ове живописне котлине. Други опет предалажу да се мост премјести двадесетак метара узводно уз ријеку и тамо подигне на бетонским стубовима. Трећа и најприхватљија варијанта била је да се мост пренесе у село Жепу и ту подигне недалеко од чуvene Реџеп-пашиће куле, такође једног од споменика наше прошлости.”

Овај посљедњи приједлог је и прихваћен. Након безбројних осматрања и анализа терена, нађена је 5,5 км узводно, на истој ријеци, на мјесту званом Спахин Жид, село Жепа, нова локација за пресељење моста. Објашњено је да је мост кориснији овдје, јер повезује раштркане засеоке, а остави старог града и кула, представљали би цјелину у живописном подручју и значили би за посјетиоце праву атракцију.

У љето 1966. године започети су радови: демонтиран је мост који је на том мјесту стајао скоро четири вијека и почело је извлачење материјала. Овај захтјевни посао повјерен је грађевинском предузећу из оближње Рогатице.

По сјећању једног од искусних мајстора који је учествовао у пресељењу моста на Жепи, радови су

текли овако: “Учествовало је нас двадесетак најискуснијих радника и били смо смјештени у кампове на обали Дрине у селу Слап; прво је било потребно демонтирати постојећи мост који је саграђен од седре чији су блокови спајани кречом и пијеском као везивним материјалом. Камени елементи су били међусобно везани на спојевима металним кламфицама. Сваки камен претходно је обиљежен бројем и словом, како би у новом - ста-ром мосту био уграђен на своје мјесто. Након демонтирања материјал је запрегом превожен до нове локације. Радови на монтажи моста обављани су са највећом прецизношћу. У односу на стари мост, сада је кориштен и цемент као везивни материјал. Посебно је важно нагласити да су радови обављани ручно, без икакве механизације; конфигурација тла и положај мјesta је такав да је немогуће другачије, осим ручно радити. Темељи старог моста остали су у води.”

Почетком 1968. године мост је предат на употребу. Радови на премјештању моста трајали су годину и по (као и градња моста у 16.вијеку). Завршетак радова и пуштање у промет свечано је обиљежен у присуству неколико хиљада људи из оближњих мјеста - Нови неимари продужили су живот овој необичној грађевини. О значају овог подухвата говори и подatak да је главни пословођа грађевинског предузећа одликован тадашњим највећим друштвеним признањем за изузетно одговорно обављен посао.

Нови мост, за разлику од ста-рог (“Тако остале мост без имени и знака”), добио је натпис, плочу на којој су уклесане ријечи: “Овај мост, споменик неимарства, угрожен акумулационим језером на Дрини, пренесен је овдје, на ушће Жепе 1967. године, да и даље служи поколењима”

Мост на Жепи данас

Мост у току последњег рата у Босни није доживио оштећења. Комисија за очување националних споменика донијела је одлуку 2005. године о проглашењу историјског споменика Мост на Жепи националним спомеником и с тим у вези одлуку о његовој трајној заштити и очувању.

Још крајем осамдесетих година 20. вијека пријећена је пукотина, као посљедица прорирања воде у темеље моста. Сваке године, највјероватније због зиме, мразева и неодржавања, пукотина је све видљивија и шири се до центра лука, срца моста. Уколико убрзо не дође до заштите “овог изузетног споменика културе који спада међу најљепша и најелегантнија остварења своје врсте у нашим крајевима” пријети му уништавање.

Нама остаје нада да ће се наћи начин да се заштити грађевина необичне љепоте и вриједности. Јунак Андрићеве приче то је заслужио... Преживио је многа времена, најчешће тешка, и одолио свим изазовима природе и људи.

Проф. Дивна Васић

Запис о цркви брвнари у селу Бијела код Вишеграда

ХРАМ КОЈИ ОКУПЉА ФАМИЛИЈУ ТАСИЋ

У селу Бијела, на око три километра од магистралног пута Вишеград-Ужице, окружена Столачким стијенама и брдима налази се црква брвнара посвећена Нерукотвореном лицу Исуса

Христа, коју је овде почела да гради фамилија Тасић, поријеклом из овог села.

Прије пет година, бројна фамилија Тасић одлучила је да сваке године у овом селу одржава породични сабор, са циљем да им се, како кажу, дјеца упознају, или да оживе ово село које је некада имало 58 кућа.

На првом сабору било је више од 200 Тасића и тада је одлучено да се изабере старјешинство од пет чланова, на чијем челу је и данас старјешина Радоје Тасић, познати новинар из Вишеграда.

„Приликом одржавања првог сabora, отац Јован Гардовић, архимандрит манастира Светог Николаја у Добринској Ријеци, је одржао параклис оснивачу наше фамилије Тасији Кујунџићу и предложио да се на мјесту саборовања званом Чадина бара изгради црква брвнара. Старјешинство је прихватило ову идеју и већ на слиједећем сабору су постављени темељи цркве на земљи коју су поклонили Властимир и Саво Тасић, а коју је освјештао митрополит Дабробосански Николај“, прича Радоје Тасић и додаје да је одлучено да црква буде саграђена од брвна стarih преко сто година из стarih кућа Тасића, из Бијеле, али и околних села.

Црква од брвна стarih кућа

Тако је за изградњу овог храма, који је дугачак дванаест и широк шест метара, са основом у облику крста срушено седам стarih кућа брвнара и најбоља брвна од смоле и лута су у њега уgraђена од темеља до крова.

Тасић истиче да је у цркви све од дрвета, без икаквих других материјала.

- У градњу цркве су се укључили, поред чланова наше фамилије, и бројни дародавци, а прошлог љета је на петом сабору постављено и звono, тешко 100 килограма, које је дарио познати љекар из Ужица Александар Молјевић, чија је мајка родом из фамилије Тасић, наглашава старјешина ове породице.

Крајем 2013. године је изграђен иконостас који је врло једноставан, без резбарија и који у потпуности одговара ентеријеру ове цркве.

Одржана је и лицитација за иконе па су се многи домаћини пријавили да дарују осам главних икона, које ће се наћи на иконостасу овог храма.

У овој цркви брвнари, јединој овакве врсте на подручју вишеградске општине, већ је одржано неколико светих Литургија, највише у вријеме поста, када се становници околних села причешћују.

Према Тасићевим ријечима планирано је да се на шестом сабору, који ће се традиционално одржати ове године у августу, око велике Госпојине, црква освјешта.

- Планирамо да оградимо порту и да у оквиру ње изградимо конак у кући која се налази у близини храма, а коју је поклонио Ратко Тасић.

Такође имамо у плану да у порти монтирамо једну брвнару која би била музеј и у њој ће исписана имена свих погинулих Тасића од балканских ратова до последњег отаџбинског рата, као и имена дародавалаца овог нашег храма, прича Тасић.

Интересантно је поменути да је више од ддвадесет чланова ове фамилије учествовало у Првом свјетском рату као добровољци, а неки су прошли и Солунски фронт. После рата су награђени добровољачком земљом од стране краља Петра првог Карађорђевића.

Храм Нерукотвореног лица Исуса христа у Бијелој већ је увeлико на мети радозналих путника, а од недавно се налази и у туристичкој понуди Туристичке организације Вишеград.

На планинарској траси

У том живописном округу за љубитеље планинарења и уживања у природи биће трасирана и ureђena једна планинарска траса од манастира Светог Николаја у Добринској Ријеци до Добринског манастира Успења Пресвете Богородице, одатле до села Бијела и цркве брвнаре и даље до чуvene Велетовске куле, одакле би се преко села Црничићи и Јелашчи спуштала до Вишеградске бање.

Према старим предањима на мјесту где се данас налази ова црквица некада је било свратиште за крстоноше, који су за вријеме великих празника ишли кроз село, носећи барјаке и благосиљајући жито и воће, а сељани су им давали поклоне.

Како каже још једна легенда на три километра даље, на размеји села Бијела и Велетово, налазила се некада још једна црква, а на том мјесту је сад гробље велетовчана, некропола стarih стећака, као и римски бунар.

Старјешина браства Тасића, Радоје Тасић каже да ће се са традицијом окупљања чланова ове фамилије наставити и у будућности и то по старим обичајима, те ће свака породица или заселак у порти храма направити себи посебну софру, какве су некада биле у порти Добринског храма, и за њом ће окупљати своју породицу и госте.

- Циљ ових окупљања наше фамилије и изградње храма је да се село оживи, да заједно обнављамо напуштене куће, њиве и воћњаке. Радије нас да су се већ три породице вратиле да живе у овом селу, поносно истиче Тасић.

Милилица Кусмук

Храм светог Јована Крститеља на Црквинама код код Рогатице добио још једну вриједну икону

АКАТИСТ СВЕТОМ НЕКТАРИЈУ ЕГИНСКОМ

Ризница икона храма светог Јована Крститеља у изградњи на Црквинама, на обронцима Деветака, у Црквој општини Борике, обогаћена је са још једном вриједном иконом. Ради се о икони светог Нектарија Егинског, заштитника оболелих од злоћудних тумура, нервних, душевних и тешких хируршких болесника, коју је са честицом његових моштију, поклонила Драгана Драгичевић-Павловић, лекар у Дому здравља Рогатица, након њеног поклонничког путовања на острво Егина у Грчкој.

У славу долaska ове ријетке иконе, чију изобразбу у великом формату је урадила академски сликар из Рогатице Данијела Новаковић, 22. новембра прошле, 2013. године, када Српска православна црква слави овог светитеља, у храму на Црквинамаprotoјереј-ставрофор Рајко Цвијетковић и јереј Драгиша Симић, у присуству преко 30 вјерника, служили су акатист овом светитељу, обављено резање славског колача и узето жито које је тим поводом освећено.

Да се вјерни и остали народ општине Рогатица има повода молити за помоћ светом чудотворцу Нектарију пуно је разлога. Докторица Драгичевић-Павловић рече да је само од злоћудних болести 2012. године овдје умрло 16 оболелих, а са дијагнозом ових болести регистровано је чак 178 пацијената, међу којима је петоро узраста од 7 до 15 година, 11 од 16 до 30, 86 од 31 до 64 и 76 од 65 и више година, и што је најгоре те бројке и даље расту.

Још да кажемо да је прије дviјe године храм на Црквинама, такође на поклон, добио још дviјe репродукције ријетких икона. Ријеч је о икони Пантократор (свемогући) на којој је Исус Христос, која спада у ред најљепших православних икона на свијету, и Одигитрија на којој је света Богоматера, путеводitelка. Обје ове иконе потичу из 13 вијека и налазе се у манастиру Хидандар на Светој Гори, а храму на Црквинама поклонио их је монах Петар Хиландарац (Чаркић), који је поријеклом са подручја општине Рогатица.

И то није све. Храм на Црквинама, који се гради по пројекту архитекте Зорана Чаркића из Рогатице, биће познат и по томе да је потврђено предање да је на овом локалитету, само двадесетак метара од цркве која је у изградњи и која ће, рече парох Драгиша Симић, уз Божију и помоћ вјерника и људи добре воље, бити завршена најдаље за дviјe године, била црква задужбина краља Драгутине који је владао средњовјековном Србијом, па и овим крајевима, почетком 13. вијека.

Темеље ове богомоље открили су археолози Републичког зајвода за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Српске.

- Њихово мишљење је, казује парох Симић, је да би било нужно да се већ са првим данима пролећа, почне са заштитом темеља цркве и ставе у службу науке и вјерског туризма.

Сретен Митровић

Рогатица има и своје светитеље

ОСВЕЂЕНЕ ИКОНЕ РОДОЉУБА И РЕЉЕ У РОГАТИЦИ

Уз већи број познатих и признатих Рогатичана у многим областима живота и рада, ово мало мјесто на обалама брзе и бистре Ракитнице, може се похвалити да има и своје светитеље. То су свештеномученици Родољуб Самарџић и Релје Спајић, које је Свети синод Српске православне цркве на приједлог Далматинске, односно Дабробосанске епархије, прогласио свецима.

Оба су убили усташе 1941. године, Родољуба као свештеника у Кулен Вакуфу, а Релју на служби у Блажују код Сарајева.

Њихове иконе, уз благослов митрополита Дабробосанског гospодина Николаја, изображене су и освећене у припрати цркве Свете Тројице у Рогатици као једно од бројних манифестација поводом прошлогодишње крсне славе ове општине Преображења Господњег.

На богослужење, кога је водио старјешина храма protoјереј ставрофор Рајко Цвијетковић и умировљени protoјереј-ставрофор Милорад Новаковић, у присуству потомака светих Родољуба и Релје и великог броја осталих вјерника из Рогатице и околине, обављено је и освећење икона-фресака ових светаца које је у припрати цркве осликала Александра-Сашка Капуран, апсолвент Духовне академије Универзитета Источно Сарајево - Одсјек за живопис и конзервацију, у Добоју.

Изображене фреске Родољуба и Релје у припрати рогатичке цркве, која је освећена давне 1886. године, нашле су се заједно са такође изображеним фрескама Светог Василија Острошког, Светог Саве, Светог Ђорђа, Светог Димитрија, Светог Николаја Жичког и Светог Трифуна.

Оно што је занимљиво изображену икону светог свештеномученика Релје Спајића на свечаности освећења носио је Никола Спајић. Можда је то био и повод да овај млади пође стопама свога прадједе и упише први разред Средње богословске школе при Богословији у Фочи.

Срећно му било и да има бољу судбину него његов прадједа.

Сретен Митровић

РЕПОРТАЖА

*Црквине код Рогатице***СРЕДЊОВЈЕКОВНА ЦРКВА ЈЕ ПОСТОЈАЛА**

Више нема дилеме. Средњовјековна црква на локалитету Црквине, на обронцима Видове Горе и Деветака, између села Рађевићи, Бања Бећак и Бехећи, недалеко од Борика, стварно је постојала. Утврдиле су то археолози Љубица Срдић и Љиљана Парежанин, виши стручни сарадници за истраживање, валоризацију и документацију културно-историјског и природног наслеђа при Републичком заводу у Бања Луци, које су 10 дана крајем 2013. године боравиле на Црквинама са задатком да покушају наћи одговор да ли има истине у народном предању о постојању цркве из 13. вијека.

Новооткривени темељи старе цркве

- Већ прва три дана рада на предпостављеној локацији цркве, која је према народном предању у 13. вијеку била задушница краља Драгутина и брата му Милутина, синова Стефана Уроша Немањића и Јелене Анжујске, открили смо зид објекта за који смо процејениле да је западна страна некадашње цркве. Даљим ископима тражили смо сјеверну и јужну страну објекта и посебно апсиду, односно олтара као основног дијела за идентификацију остатака сваке цркве, прича професор археологије Љубица Срдић, која је водила ископ на Црквинама.

Потврда народног предања од прије седам вијекова

- На нашу срећу, додаје она, претпоставка да смо на правом путу потврдила се откривањем, истине дјелимично девастираног сјеверног и јужног зида и уз наше велико задовољство и у добром стању апсиде, односно олтара који је у свакој српској цркви у полуокружном облику. Тиме је циљ нашег боравка на Црквинама остварен и више нема дилеме - црква је била заиста велика, јер се ради о објекту чија је величина, без олтара, 16,70 x 7,38

метара, односно 100 квадрата. Олтар овог храма био је 4,60 x 3,25 метара и најбољи доказ да је црква стварно постојала и да је народно предање имало основа иако је од тада прошло преко седам вијекова.

- Сада, додаје млади дипломирани археолог Љиљана Парежанин, требало би чим прије да се изврши заштита нађеног и пређе на систематско истраживање цјелокупног налазишта и његово предавање научи и јавности. То је нови пројекат и о томе одлучују органи Завода и други заинтересовани, а археолози су ту да прате и усмјеравају.

При тражењу остатака средњовјековне цркве на Црквинама, археолози су нашли и два новчића. Са једног је прочитана 1920. година. То је доказ више да су вјерници овдје и тада долазили и даривали црквиште, рече археолог госпођа Срдић.

Други новчић без темељног чишћења ни са лици ни са наличја није читак.

Црквине-туристички драгуљ

Радове на Црквинама помно је пратио директор Општинске туристичке организације Небојша Голић. Након што се званично утврдило да је овде постојала црква из средњег вијека он сматра да ће то знатно обогатити туристичку понуду Рогатице.

- Остаји цркве из 13. вијека, Лучка чесма, у порти цркве и као споменик страдалим у Добојском логору 1916. каптирана давне 1940. и новоизграђена црква Светог Јована Крститеља, уз амбијент кога чине зелене стојетне шуме на надморској висини од 1.155 метара представљаје туристички драгуљ кога ће многи, поготово љубитељи вјерског туризма, радо посјећивати, рекао је Голић.

Сретен Митровић

Обнавља се оронуло здање старе школе на Борикама

ОЖИВЉАВАЊЕ СТОГОДИШЊАКА

У пореду са изградњом цркве светих апостола Петра и Павла, 1909-1910, на Борикама код Рогатице, је грађена и зграда основне школе. Црква је освећена на Малу Госпојину, 21. септембра, 1910. и стогодишњица њеног духовног присуства у овом крају подно Деветака, пригодним свечаностима, обиљежена је прије четири године.

Црква и школа, која је имала двије учионице и зборницу, вијек живота дијелиле су заједно. И једна и друга, са скоро истовјетним ранама разарања, преживјеле су два свјетска рата. Вјерници и народ овог краја увијек су им изнова враћали живот.

Тако је било и послиje Другог свјетског рата. Обновљена је црква, а уз адаптацију старих учионица школа је добила и двије нове. На сјевероисточној страни, до цркве, добрађен је дио са учионицом у приземљу и на спрату, а обновљен је и дио зграде у коме су били станови за учитеље.

У обновљене и добрађене учионице прва генерација редовних ђака ушла је школске 1947/48. године.

- Први разред, у коме сам био и ја, имао је 86 ученика од 7 до 15 и више година. Нисмо имали клупа него смо сједили на даскама које су неприковане положене на дрвене ћокиће. Од учила негде је нађена стара табла и рачунаљка са оним "кликерима". Била је и некаква карта Југославије, а за глобус и остала модерна учила нисмо ни знали. Ми, ђаџи, писали смо на табљицама, које смо држали на кољенима, са писаљкама од неког тврдог материјала. Учитељи су нам били Станка и Миладин Пантeliћ (Боже где ли су и има ли ко њихов?!?) прича и пита се Славко Ђорић, дипломирани машински инжењер који живи у Смедереву, где је, након одласка из Рогатице, као директор у тамошњем Металуршком комбинату зарадио пензију.

Кроз школу су пролазиле генерације. Долазили су једни одлазили други. Са знањем из ове школе дosta их је наставило школовање и постали добри

мајстори разних профилла, али и техничари, инжењери, лекари, правници, економисти, професори, свештеници и стручњаци разних других професија.

Градиле су се нове школе

Због сталног пораста броја ученика, за које је стара школа постала тијесна, отваране су и отворене школе у Сјеверску и Пешурићима и новоизграђене у Бранковићима, Старој Гори, Берковићима и Штавињу. Уз стару, изграђена је и нова зграда школе на Борикама која је прерасла у централну, осмогодишњу.

И све тако до почетка осамдесетих година прошлога вијека, када је све више почeo да опада број ученика. Стара зграда школе, због слабијих услова које је пружала, полако је напуштана и на крају затворена. Цијели образовни процес пренесен је у нову, 200 метара, удаљену зграду. То је био и почетак пропадања старе зграде.

Млин времена ју је немилосрдно разарао и она је посљедњих година постала ругло краја и опасност за посјетиоце сусједне цркве. Постављало се питање - рушити, као што је урађено са дијелом у коме су били станови - или обнављати?

На срећу и задовољство многих који су у овој згради савлађивали прва слова, преовладало је ово друго.

Општина обнавља оронулу школу

Актуелни начелник општине Рогатица Томислав Пухалац, који је и сам, као један од најбољих у разреду, осмојејтку завршио у згради старе школе, кроз план капиталних инвестиција, издвојио је дио средстава и започeo ревитализацију овог оронулог објекта. За почетак зграда је добила нови лимени кров. У наредној години ићи ће се даље. Циљ је да се заустави њено пропадање и врати некој корисној намјени.

- Било би ми најдраже да је уступимо неком ко би у њој отворио било какав производни погон. Али, ако не буде интереса за то, ставићемо је у функцију друштвеног окупљања са таблом на којој ће бити исписана њена стогодишња историја, наглашава начелник Пухалац.

И заиста зграда бивше школе, мишљење је многих, посебно бивших ученика који су под њеним кровом написали прва слова, могла би се искористити у доста намјена. Пошто је у непосредној близини је хотел "Борике", душу би дала за школу у природи, припреме спортских екипа и друга масовнија окупљања младих у прекрасном амбијенту Борика, за које неки рекоше да су "рајско острво на Балкану".

Сретен Митровић

Запис са путовања по малом дијелу велике Канаде

ЗЕМЉА ЗИМЕ И ЉЕПОТА

Ко је у овим нашим крајевима заборавио како изгледа права зима или је пожелио снијега, најбоље би било да је ових зимских дана боравио у посјети Канади и Сјеверо-источном Америци. Тамо је, како тврди званична статистика, овогодишња зима најјача у последњих 100, а наши људи, који су тамо отишли током и послије рата 1992-95, кажу да је најљуба у њихових двадесетак година. То доказују и дневне температуре, истина мјерене са вјетром, кога има и дању и ноћи.

*Сртен Митровић
на Нијагариним водопадима*

У Канади је, на примјер, зимских мјесеци “топло”, ако се температура мјери са минус 10 или 15 Целзијуса. За њих није страшно ни кад је 20, 25, 28, па и 30 и више минуса и живот се одвија нормално у свим сферама. Они су се на то навикли, па и наши који тамо живе и раде.

Ми ћемо зато о оном другом, љепшем, дијелу њихова живота.

Манастири окупљају исељене Србе

За Србе у Торонту и околини мјеста окупљања су два света храма - Манастир Светог Преображења Господњег у Милтону и црква Свих Светих у Мисисаги.

Манастир Преображења Господњег у Милтону, шездесетак километара од Торонта, први је и, за сада, једини српски православни манастир у Канади. Његове темеље осветио је патријарх Павле октобра 1991, а манастирску цркву 12. јуна 1994. године.

Живопис у манастиру и цркви насликао је иконограф и фрескописац Драгомир Маруновић из Београда. Поред осталих, ту је величанствена фреска Христа Пантократора на куполи храма.

*Храм Светог Преображења Господњег
у манастиру у Милтону*

Овај манастир чувен је на Америчком континенту и по томе што се у њему чувају дијелови и честица нетрулежних моштију великих хришћанских светитеља с почетка историје цркве, од првог до трећег вијека: Светог Василија Великог, Светог Игњатија Богоносца, Светог Атанасија Великог, Светог Поликарпа Смирнског, Светог Пантелејмона, Светог Харалампија, Светог Нектарија Егинског, Свете Ирине и мошти Светог Нектарија Оптинског, светитеља с почетка 20. вијека.

На дијелу имања овог светог храма уређено је и прво српско гробље у Канади, а одмах уз цркву и велики пикник простор са свим пратећим садржајима: љетни павиљон са кухињом и пеџаром, спортским теренима за фудбал, одбојку и кошарку. За најмлађе је уређен посебан кутак где могу безбрежно и безбједно да се играју.

Нешто ближе Торонту је Мисисага. У њој је црква Свих светих. Службу у овом храму служи и ђакон Данијел, момак из Краљева. Црква је новијег датума и још је називају “Црква дворија”, како би се разликовала од старе цркве у граду.

Монреал је град који плијени љепотом. Умногоме подсећа на велике европске градове, можда и ради тога што је овај дио Канаде дуго био под управом Француза и зато се у овом дијелу Канаде и сада говори француским језиком. Посебно је лијеп његов стари град са улицом Сент Катерине са бројним знаменитостима.

У Монреалу је и Српска православна црква Свете Тројице, али не треба пропустити ни посјету цркви Нотр Дам, копију, са нешто мањим димензијама, њене “старије сестре” у Паризу.

Канада се посебно дичи Нијагаром и њеним водопадом. У вријеме наше посјете овој великој земљи већи дио ријеке и водопада је био окован ле-

дом и до 15 метара у висину. Али, то није умањило љепоту овог свјетског чуда природе. У свако доба оно има своје чари, па и кад је залеђено.

Теслин споменик уз Нијагарине водопаде

И у овом канадском дијелу Нијагаре и њених водопада, Србин се осјећа лијепо и поносно. Разлог је споменик нашем знаменитом земљаку Николи Тесли. У природној величини, уз ријеч иноватор и годину рођења и смрти (1856-1943) прати га текст на енглеском језику. Дио тог текста гласи:

Споменик Николи Тесли

“Свети Ђорђе, српска православна црква са Нијагариних водопада, у сарадњи са Удружењем Нијагарини паркови, подигло овај споменик Николи Тесли, физичару, проналазачу и електроинжењеру”.

Штета је што овај историјски епитаф није и на српском језику и Ћирилици, посебно што иза њега стоји Српска православна црква.

Уз посјету Нијагариним водопадима лијепо је попети се и на тамошњи торањ Skylon Tower, чија је висина 156 метара. Са њега се посебно лијепо види водопад Нијагаре и са канадске и са америчке стране.

За крај ове приче о само малом дијелу бисера Торонта, Мантреала и околиних мањих градова које смо успјели обићи, мора се рећи да је то свијет у малом. Нема боје коже и језика који се овде не могу срести и чути. Прича и наш, српски, језик.

Наших људи има доста и што је за похвалити, добро су се снашли, а, нажалост, незнатац их је број који засад планирају повратак у отаџбину.

Сретен Митровић

Биљешка из Хиландара

ПРЕДАЊЕ О ВИНОВОЈ ЛОЗИ СВЕТОГ СИМЕОНА

Пре више од 800 година из гроба Св Симеона (Стефана Немање) никла је винова лоза. Та Лоза рађа већ 800 година, а једино што се око ње ради је орезивање и брање без икакве примене агротехничких мера, па чак и наводњавања.

Према сазнањима до којих смо дошли тренутно се о лози брине један агроном из Србије, који је проучавао стање Лозе и на основу коришћених научних метода утврдио да је по свим карактеристикама та Лоза мртва и да неби могла да рађа.

Самим тим што сваке године доноси плод та Лоза је још један пример неизмерне Благодати Божије.

Плодове монаси сваке године оберу, осуше пакују у посебна паковања и то по три зрна и по делић гранчице винове лозе те се то дели вјерујућим бездјетним родитељима, који то користе по благослову на посебно прописан начин, што уз веру и молитву гарантује потомство бездјетним родитељима. Причу о благородности и чудотворноста плода винове лозе Св. Симеона потврдио нам је и један присутни слушалац који је прокоментарисао да у кући држи делић те чудотворне лозе која му је омогућила наслједника. Благодарни смо бесједнику на овој дивној причи која још једном показује сву моћ Васкрслог Христа, исказану кроз своје Свете и кроз васцијелу творевину Божију.

*Свједочење Десимира Шимшића,
ратног војног заробљеника у Њемачкој од 1941. до 1945. године*

ПРИЗИВАЈУЋИ СЛОБОДУ ДОЧЕКАЛИ БРАЋУ ИЗ ОТАЦБИНЕ

Десимир Шимшић је рођен 21. новембра 1919. године у селу Столац код Добрена. Када је Њемачка напала Југославију 1941. године, Десимир је био активни војник, пешадинац, краљеве Југославије са распоредом у Словенији, у мјесту Врхника.

Као и сваки пунолетни младић тог времена, испраћен је у војску са пјесмом, дјевојачким сузама и родитељским благословом, да буде честит и поштен војник достојан краља и отаџбине. Кренуо је са надом да ће се након 19 мјесеци у миру вратити кући, оженити и формирати породицу.

Међутим, ток његове судбине, као и хиљада српских голубрадих младића, промијенила је окупација њемачке силе на Балкану.

“Тих дана априла, четерес прве године, биле су нам прекинуте везе са командом и наш командир чете, који је био Црногорац, рекао нам је да се повлачимо кући и према Србији. Пребаџивали смо се како смо знали и умјели. Километрима смо пјешачили, заобилазили главне саобраћајнице, да би избегли ње-

мачке патроле. Некако смо стигли до Љубљане и ту се убаџили у воз за Загреб. Тада сам први пут видио њемачке војнике. Наставили смо путовање за Сарајево. Међутим, у Босанском Броду је био срушен мост на Сави и ту смо се морали пребаџивати чамцима на другу обалу. Даље смо преко Добоја путовали према Сарајеву, мислећи да нас нико неће узнемиравати. Били смо ненаоружани и нисмо представљали никакву опасност за Нијемце. Али само што сам искорачио из воза у Сарајеву, ту су нас чекале њемачке патроле. Одмах су нас похапсили и спровели у логор, тада се звао Филиповића лагер (након рата ка-карна “Маршал Тито”). То је био сабирни центар за војне заробљенике, било нас је на хиљаде”, прича старина Десимир своју ратну причу из 1941. године.

Пут у заробљеништво

Према његовом свједочењу, из сабирног центра у Сарајеву сви заробљеници су специјјаним возом транспортовани за Њемачку. На том путу још увијек нису дијељени по националној основи.

Стара фотографија из Краљеве војске - Десимир стоји први с десна

“Сјећам се било је прољеће. Трпали су нас у вагоне. Размишљао сам о Ваксру у родном Стоју. Мој отаџ и мајка су имали нас једанаесторо дјеце. Док сам путовао у непознатом правцу у мислима сам био са њима. Имао сам шест сестара и четири брата.

Сваки вагон су обезбиђивала по четири наоружана њемачка војника. Није нам било излаза, једино у смрт. Када смо пролазили кроз Хрватску, усташе су нам на капе ставиле знак Павелићеве НДХ. Путовали смо преко Осијека ка Мађарској и даље за Њемачку. Међународни Црвени крст нам је у Осијеку подијелио храну”, присјећа се Десимир дугог путовања у заробљеништво.

Десимир Шимишић са старом фотографијом

Он даље наводи да су по доласку у Њемачку били смјештени у логор ограђен жицом. Био је то Сталак 4 Д и Сталак 4 Б. Каже да су на ту огромну пољану свакодневно пристизали транспортери ратних војних заробљеника из Југославије, Польске, Бугарске, Русије, Француске, Чешке....

За нацисте сам био само број

”Ту сам на металној плочици добио свој број 84.635 и то је било моје име и презиме. На леђима на блузи сам имао КГ-канге фанге (ратни заробљеник), а на панталонама изнад десног кољена био је ушивен црвени тројут. Носио сам та обиљежја све до ослобођења. Одводили су нас у групама по 15 у радне логоре. Прво смо били у руднику кокса, а касније су нас пребацили код једног газде који се звао Венцел”, прича нам деда Десимир и додаје да је његов нови распоред био на фарми крава, која је бројала око 300 грла. Он је био задужен да храни и музе 22 краве и да чисти шталу. Осим тога у сезони је сакупљао жито, товарио вреће и радио све што му се нареди. Ко није хтио да ради, тај дан није добијао храну. Десимир прича да су исцрпно радили по осам сати дневно, имали су посјету љекара и било им је дозвољено да примају пакете од куће.

Пакет није смио бити тежи од 5 килограма, а садржај пакета је подразумијевао: рубље, обућу, цигарете, сапун, карте за играње и животне намирнице које се не кваре и могу издржати дужи тран-

спорт, као што су сува сланина или суво месо, суве шљиве и слично. Колаче су добијали само за католички Божић и Ускрс.

Писма је кући слАО на адресу рођака, неког Поповића у Мокру Гору, који је имао везу са његовим укућанима.

”Тражили су од нас рад, ред, дисциплину и по-корност. У ропству сам био четири године, четири мјесеца и осам дана. Муслимане и Хрвате из моје групе су повукли у НДХ након два мјесеца боравка у логору”.

Ослободили нас Срби-Крајишници

”У априлу 1945-те, нас је ослободила Девета Америчка Армија. Нијемцу су тада одмах избацili бијеле заставе, а ми смо почели добијати бољу храну. Сјећам се заклали су неколико крава за наш казан. Кад су се Американци појавили у наше логоре, ми Срби смо били зачуђени. Већина њих говорила је српски језик. Били су то исељеници из Крајине, Лике, Баније, Кордуна.. који су се пријавили у америчку војску за ослобођење од нациста. Ослободиоци су нам дали нове јакне, панталоне, шињеле. Официри су имали палете на раменима. Подијелили су нам оружје. Имали смо слободу, али смо једва чекали повратак у Југославију. Нијмоznали да се тамо дешавао братоубилачки рат. Рекли су нам да чекамо смиривање ситуације у Југославији. Били смо забринути, сјећа се Десимир.

Повратак у отаџбину - сусрет с партизанима

”Чекали смо на повратак у отаџбину све до краја августа, док није дошла нека делегација из Београда и саопштила нам да је Југославија ослобођена и да су на власти партизани. Понудили су нам приступнице да потпишемо ко хоће кући, да нам се гарантује безбједност уз поштовање нове власти. Многи су били огорчени, посебно официри, псовали су комунисте, клели: Дабогда се распала та комунистичка Југославија(!), викали су. Неки су одлучили да остану и тражили дозволу за Америку. Ја сам дugo размишљао и сам себи кажем: Идем вала кући, па нек живим пет дана, али нек умрем у мојој земљи”, прича Десимир и присјећа се јутра када су кренули возом према Југославији.

Уморни од ропства радовали су се повратку у отаџбину. Када су се окупили на Рајни небо се отворило, киша је пљуштала, а пун воз ратних заробљеника до границе су пратили Енглези.

”Прикачили су нам два вагона хране. Били смо знатижељни како изгледају ти партизани и онда по доласку у Марибор имали смо шта и видјети. До чекаше нас људи са пушкама на канапи, траљавом обућом и дроњавом одјећом. Ми смо имали руksак, куфер и торбицу. Имали смо нове шињеле. Обукли су нас Американци. Све су нам партизани одузели. Официрима су посқидали палете и одузеше

им оружје. Рекли су да нам то овамо више не треба. Ишли смо даље преко Загреба, Вировитиће за Осијек. Код Осијека смо изашли на једну велику пољану, где је на табли писало: Проверавање ратних заробљеника интернација.

Биљежили су у ком правцу идемо и задњу станицу до које путујемо. Око врата смо и даље носили свој заробљенички број. Након три дана добили смо пропуснице. Ја сам ушао у воз за Београд, иако ми је Сарајево било ближе. Једном сам путовао преко Сарајева, па сам завршио у логору”, каже Десимир, сада већ оistarјели становник Добрена и неке треће државе, након распада оне Титове, коју су у ропству клели његови другови, краљеви војници.

Прва га је угледала мајка

Десимир је из Београда специјалним возом за ратне заробљенике стигао у Вардиште, јер воз није ишао до Добрена због срушене пруге у кањону Разава, коју су минирали Нијемци приликом повлачења.

Кући је стигао пред вече 25. августа 1945. године. Прва га је угледала мајка Станојка.

“Ex, те среће и радости њене и моје....”, грџа старица у сузама и након толико година присјећања се на тај тренутак, али ништа више не може да изговори.

Уз мајку су истрчале и сестре и браћа, али оца Светозара није било. Касније су му рекли да је погинуо у шуми док је сјекао дрва.

“Моји драги укућани су мислили да им нећу доћи, јер више од четири мјесеца није стизало моје писмо. Припремали су се да ми издају даћу за Велику Госпојину”, каже деда Дејо Шимшић, који данас живи у Доброму са сином Дејаном и његовом породицом.

Од проведених година у њемачком ропству, комунистичке власти су му признале само радни стаж. Живи од пензије коју је зарадио у предузећу “Терпентин”.

У радном логору у Њемачкој био је са својим друговима: Благојем Илићем из Београда, Глишом Стјепановићем из Вишеградске Жупе, Петром Гаџићем из Босанске Јагодине, Ненадом Драгишићем и Светиславом Станићем из Осијека, Миленком Крсманосићем из Мокре Горе, Светом Панићем из Алибунара и Костом Арсићем из Кремана.

Сви су се вратили кући, али најмлађи од њих Десимир Шимшић је тренутно у Вишеграду једини свједок ропства српских регрутата у Њемачкој. Напамет изрецитује пјесму о слободи коју су кришом пјевали у ноћи када су одмарали уморно тијело:

*Послушајте моја браћо мила,
Каква ме је мука погодила.....*

Мира Андрић

**У манастиру Добрун промовисано
фототипско издање сарајевског преписа
“Законоправила Светог Саве”,
из 13. вијека**

ЗНАЧАЈНА ЗБИРКА КАНОНСКИХ И ДРЖАВНИХ ПРОПИСА

Народном дому манастира Успења Пресвете Богородице у Доброму код Вишеграда, 25. јануара је одржана промоција фототипског издања “сарајевског преписа - Законоправила Светог Саве”, кога је уз благослов Митрополита дабробосанског Николаја објавила Издавачка кућа Митрополије Дабробосанске “Дабар”.

Истичући значај ове књиге професор са Богословског факултета у Фочи, Станка Стјепановић је нагласила специфичност овог сарајевског преписа, у односу на остale, која се огледа у његовој сачуваности, као и у томе што се на његовим маргинама може прочитати запис о историји старе цркве у Сарајеву, где се овај оригинални препис налази.

“Овај препис датира из прве половине 14. вијека и у њему се налази тајни запис, први у свијету који је написан словенским рукописом, а који је написао монах Исаја, за кога се зна да је био у делегацији кнеза Лазара која је ишла код цариградског патријарха да испослује скидање анатеме са Српске православне цркве” рекла је Стјепановићева.

Она је истакла да овај препис карактерише и то што је прво написан на пергаменту, а потом на јагњећој кожи, што га чини изузетно очуваним те и данас може користити, не само цркви и лингвистима, него и држави за истраживање обичајног и породичног права, напомињући да је у Босни и Херцеговини све до 1920. године у подручју породичног права било у примјени само ово Законоправило.

Према њеним речима “Законоправило Светог Саве” је збирка канонских и државних прописа, које је Свети Сава 1219. године одnio у Ницеју пред Цариградског патријарха и византијског цара како би издејствовао аутокефалност за Српску православну цркву, уз упутство како ће се држава и црква владати.

Зборник настао прије Душановог законника

“Овај зборник је настао у 13. вијеку док се за сарајевски препис зна да је био готов већ у 14. вијеку, тачније 1362. године и преписиван је директно са књиге Дабарске епископије, од стране Будимљанског епископа Теофила”, нагласила је Стјепановићева, додајући да се сарајевски препис Законоправила чува као експонат у старој Светоархангелској цркви у Сарајеву, на Баш чаршији.

О овом капиталном издању на промоцији је говорио и новинар и публициста из Фоче, Радисав Машић, који је посебно истакао да је ово "Законоправило Светог Саве" настало 100 година прије Душановог законика, што свједочи о вјековном постојању Срба на овим просторима.

"Ови закони уређују црквени, али и свјетовни живот средњевековне Србије и представљали су основ за доношење каснијих закона", нагласио је Машић.

Свети Сава је давно увео Србе у свијет и вјечност

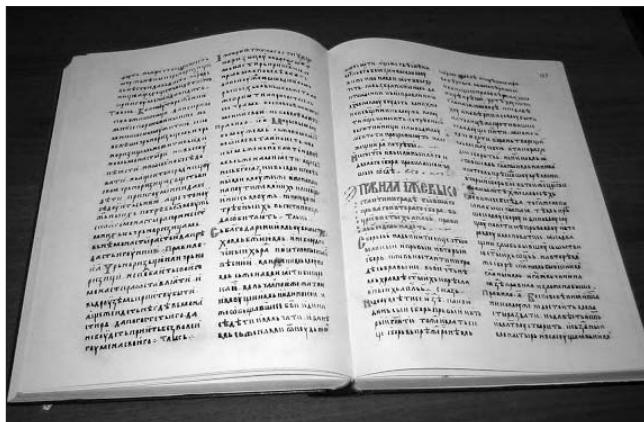
Један од преиђивача овог фототипског издања, јеромонах Серафим Глигić, је рекао да овај зборник показује да је Свети Сава још давно Србе увео, не само у Европу него у свијет и вјечност, напомињући да препис има 732 странице и да ће се ускоро наћи у продаји и у библиотекама.

Рецитатори Средње школе "Иво Андрић" из Вишеграда су, на овој промоцији, подсјетили на живот и дјело Светог саве.

Копија вјерна оригиналу

По ријечима архимандрита Јована Гардовића, директора "Добра", ради се о вјерној копији оригиналне књиге коју су за штампу приредили професор др Станка Стјепановић и јеромонах Серафим Глигić, а њено објављивање су помогли бројни дародавци, међу којима Канцеларија за сарадњу са црквама и вјерским заједницама Владе Републике Српске, Академија наука и умјетности Републике Српске, правни факултети из Београда, Бања Луке, Пала и Крагујевца, те Праославни богословски факултет "Свети Василије Острошки" из Фоче.

Најављујући промоцију Законоправила архимандрит Јован је рекао: "Ова значајна књига, за коју влада велики интерес, обједињује законодавство за све друштвене и црквене институције из доба Светог Саве".

Светосавски путоказ

У уводнику овог фототипског издања је записано:

"У овом немирном и пуном неизвесности времену, када се на светским позорницама морална начела све више гасе, а себичност узима све више мања, Цркву као мајку, пуну љубави према својој дјеци обузима брига и страх. На место Божијих закона који чувају достојанство человека, обезбожени људски род све више истиче неке необуздане слободе којих би се посрамила и животиња, а не људско биће. Због тога наша света Српска Православна Црква износи данас пред своју верну децу, као најбољег од најбољих и најзаслужнијег од најзаслужнијих светитеља - Саву, да обасја пут којим Србима ваља ходити у тамно ноћи глобалне анти-културе.

Посматрајући светитеља Саву кроз његов анђелски живот и дела на земљи, ми га видимо првим и највећим у роду српском. Видимо га сталним молитвеником пред престолом Божјим. Он се није иселио из свога потомства, већ је стално настањен и усељава се у подмладак наш. Он загрева срца наша, јер се "радом показиваше апостол". Премудрост га обасја великим светлошћу, коју не остави у туђој земљи, него је донесе у отачество своје и постави на свећњак свенародног олтара како би обасјавала целу земљу, загревала срца свих и подизала ниво духовности до престола Божјег. Како је засијао пуном светлошћу пре толико века, тако сија и данас, јер су му дела неумрла, увек савршена и истинолубљем снажна. Чим се уздигнемо изнад наших свакодневних навика, уз опширенји критеријум о свету и себи, лако опажамо величину његову. Додиром чињеница које га учинише становником Неба, лако себе покрећемо као оној намењеној близини са Богом и у Богу.

Законоправило Светог Саве, које имамо сачувано и у нашем Сарајевском препису из XIV вијека, и данас је неопходан приручник Српском роду како треба да се влада и на којим темељима да изграђује своје односе у породици и друштву. Чинећи тако, Србе не очекује нимало лак пут на земљи, али ће тим путем засигурно стићи у Царство Небеско".

Милица Кусмук

Како се вековима чекало на обнову цркве Добрини Ненадић, мајци турског везира у Соколовићима код Рудог

ДОБРОТВОР ПРОТА СТЕВАН ГАГИЋ ИЗ ДАЛАСА

Репортажа у „Новостима“ о Црквинама и мајци Мехмед-паше Соколовић и патријарха Макарија, у далеком Даласу била је довољна да се коначно нађе добротвор за обнову цркве у Соколовићима код Рудог, која ће поред Добрине бити посвећена и Јасеновачким мученицима.

Добротвор цркве у Соколовићима

Све до ових дана, а више од четири века, у Рудом нико није ни покушао да обнови цркву на Црквинама у Соколовићима, коју је, када и цамију, саградио Мехмед-паша Соколовић (Бајо Ненадић). Сада то намерава урадити, пензионисани свештеник Стеван Гагић из Даласа, који је о мајци турског везира и брату му, патријарху Макарија, читао прошле године репортажу у „Новостима“.

Занимљиво је да је цамија у Соколовићима пет пута обнављана, а црква никада.

Писмо намере из Даласа, које је стигло у Рудо преко Ваљева, посредством Невенке Васић, ближег сродника Гагића, разбудило је уснули градић, свештенство, локалну власт и грађане.

Одзвала се и група Ужичана. Све је спремно за градњу, само се чека почетак пролећа.

Да ли са пролећа или лета, почетком 16. века у селу Соколовићи код Рудог, у исто време су се, о трошку Мехмед-паше Соколовића (Баја Ненадића), градила два верска објекта, цамија и црква. На брежуљку Црквине, а упремасе цамији, Бајо је саградио цркву својој мајци, која, за разлику од супруга, није отишла у Истамбул, већ остала да живи у Соколовићима.

Одмах потом је и Кара Мустафа, брат од стрица Мехмед-паше, кренуо у изградњу Рудог, завршивши посао око 1550. године. То, Старо Рудо је река Лим са земљом сравнила 1896. године, када је и Дрина текла преко бедема Куприје на Дрини у Вишеграду.

Садашње Рудо је, за разлику од Старог Рудог, уређено на десној обали, близу Соколовића, а по пројекту Аустро-угарске.

- Одмах смо реаговали и ми из црквеног одбора, али и локална власт. Оберучке смо подржали идеју и преузели обавезу око уређења инфраструктуре. Укључио се и власник земљишта у Црквинама Слободан Рађен и бесплатно понудио земље колико треба за реализацију овог

пројекта. Посетио нас је и архитекта из Ваљева и у свему се сагласио са овдашњим начелником Ратом Рајаком, архитектом по струци. Све је прецизирено, а благослов је дао и његово преосвештенство Митрополит дабробосански Николај, па ускоро крећемо у реализацију изградње цркве, по жељи проте Стевана из Даласа, који је некада службовао на Палама, каже за „Новости“ Гојко Топаловић овдашњи председник црквене општине и одборник у локалном парламенту.

Нема сумње да ће све ово обрадовати и Слободана Радовића из Ужица, који је након прошлогодишње репортаже у „Новостима“ о породици Соколовић-Мехмеду и његовом брату Макарију, првом патријарху Пећке патријаршије, у којој је као младић боравио и Бајо, пре него су га Јањичари одвели у Истанбул, тврдио да његова и породица Ђорђевић из Ужица, такође потичу од Ненадића са Раванаца, односно од синова Рада и Ђорђа, од оца Стевана Ненадића који се са Раванаца доселио у Татинце код Ужица.

- Јавили су се писмом добрих намера, нама у Црквени одбор и ужичани Ђорђије Кнежевић, некадашњи директор ваљаонице бакра у Севојну и његов пријатељ Јован Рађен. Спремни су да припомогну око изградње цркве мајци патријарха и везира (Макарија и Мехмеда), каже нам Гојко Топаловић.

Све је dakле у Рудом спремно за обнављање историје и верског туризма. Уз Божију помоћ и дародавце, у Црквинама ће се коначно обновити црква, коју су по смакнућу Мехмед-паше, порушили ондашњи Турци.

Ратомир Миловић

У селу Соколовићи код Рудог, 22. априла је освјештано земљиште и крст за прву обнову цркве, коју је мајци подигао Мехмед-паша Соколовић, средином 16. вијека. Чин освећења у присуству великог броја вјерника обавили су локални свештеници Василије Ћвјетковић, Горан Терзић и Саво Брадоњић. Градња ће започети ових дана, у мају, о трошку свештеника из Калифорније Стевана Гагића, некада свештеника на Палама, који је крајем Другог светског рата отишао у Америку.

Сјећање на Добрисава Поповића, свештеника из Штрпца код Рудог

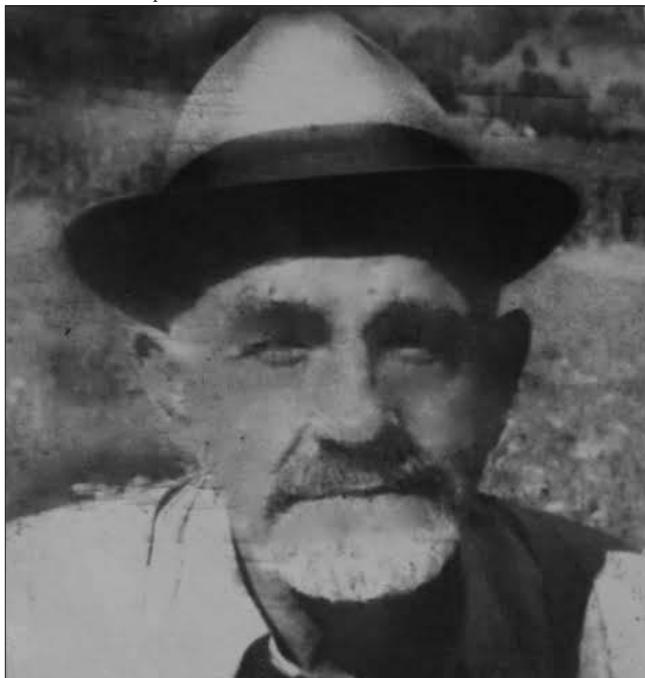
ПОСЉЕДЊИ ПРИЧЕСТИО ЧИЧА ДРАЖУ МИХАИЛОВИЋА

Неколико дана уочи хапшења јенерала Драже Михаиловића, у ноћи 9. марта 1946. године, на врату тадашњег штрабачког свештеника Добрисава Поповића дошла су три човјека са захтјевом да поп Добра понесе своје књиге и торбу како би некога причестио, сјећа се син овог свештеника, Коста Поповић.

„Сјећам се, био је полицијски час, када су тројица људи дошли код нас кући и позвали магаџина да крене са њима, што је он и учинио. Отишли су пре-ко Оскоруше на Раванце, према селу Репушевићи где су стигли тек пред зору“, прича Коста додајући да су попа Добру оставили у подруму неке куће, где је провео цио слиједећи дан.

„Тек увече око 19 часова по њега су опет дошли да га воде даље, и према његовој каснијој причи, кроз шуму су по мраку пјешачили око пола сата. Испред њих се појавио човјек који је магаџина одвео до једног трапа у земљи, из којег се, кад су га отворили осјетио јак задах. Горјела је слаба лампица и мом очу је требало мало времена док се навикао на слабу светлост. Ту је била и једна клупа на коју му је речено да сједне и сачека. Одједном се иза једног паравана појавио човјек обраћајући се мом очу ријечима: Попе јеси то ти?, био је то мајор Драгиша Васиљевић“, каже Поповић.

Васиљевић је тада питао попа Добра због чега је дошао, на шта му је свештеник одговорио да је позван да дође како би некога причестио, али да не зна о коме се ради.

Тада се, према каснијој причи свештеника, иза паравана појавио јенерал Драже Михаиловић говорећи Васиљевићу да је он тражио свештеника.

„Мој отац је одмах препознао јенерала Михаиловића, а са Васиљевићем се знао још од раније. Драже му је тада рекао да одмах обаве оно због чега је дошао и њих двојица су остали сами у тој земуници“, објашњава Поповић.

„Колико се ја сад сјећам очеве приче, након обављеног чина причешћивања он и Драже су још мало поразговарали. Драже га је питао како је он сада, јер је годину дана раније мој отац био у затвору у Зеници“, прича Коста Поповић.

Према даљем његовом свједочењу, Дража се повукао да се одмори, а Драгиша Васиљевић је попу Добру рекао да је „чича добро, али је мало ослабио и прилично је изгубио живце, мало је јогуаст, а Калабић нам по куририма стално шаље нека писма“, наставља даље причу свештеников син.

Добрисављев син
Коста Поповић

„Када су изашли из земунице, Васиљевић је мог оца питао да ли зна нешто о његојовој жени Лидији и сину Драгану, али се не зна шта му је отац на то одговорио, након чега је Васиљевић наредио својим људима да Добрисава врате назад кући“, прича Коста.

Истим путем којим су га и довели, поп се вратио на Оскорушу и дошао је код својих пријатеља, породице Топаловић која је држала пилану, где је и пренохио.

Сутрадан ујутру, како нико ништа не би примјетио поп је кренуо према свом селу где је уз пут срваћао од куће до куће и светио водицу, јер је било време Ускршњег поста.

Међутим, 10. марта у кућу попа Добра долази припадник ОЗНА-е Зоран Станојевић-Полимски и хапси га по наређењу Александра Ранковића.

Коста Поповић прича како му је неколико година касније сам Полимски причао како је ухапсио попа Добра.

„Након што су га одвели од куће смјестили су га у Рудом у подрум кафане Павла Миковића, где су га мучили, ложећи му ватру на грудима, тукли су га по табанима и ударали бајонетима од пушака“, сјећа се Поповић истичући да ни једном оца Добра нису упитали где је Драже, него где је организација, јер су мислили да је поп припадник организације која на терену штити Дражу Михаиловића.

Након Дражиног хапшења 13. марта, у Београд је одведен и штрабачки свештеник Добрисав Поповић, где је требало да му се суди.

„До маја мјесеца ништа се за њега није знало. Тек касније смо преко Златиборског проте Миша Смиљанића сазнали да је у Београду у затвору, у Ђубшиној улици, где му се три пута судило“, наводи свештеников син.

„На прва два суђења судија му је био пуковник Милоња Стијовић који је био познат по томе што је изрекао 400 смртних пресуда, те смо били убијећени да таква судбина чека и магаџина. Међутим, тужба није била добро састављена те судија није имао другог избора него да по други пут прекине суђење. Тек трећи пут је осуђен на девет година затвора, а одлежао је три и по године у Сремској Митровици“, прича Коста и додаје да је ослобођен крајем 1949. године.

Када се поп Добро вратио у Штрпца наставио је да обавља своју свештеничку службу, али је свака три дана морао да одлази у Вишеград и да се пријављује у ОЗНУ.

Све до своје смрти 1978. године обављао је своју дужност пароха на штрабачкој парохији.

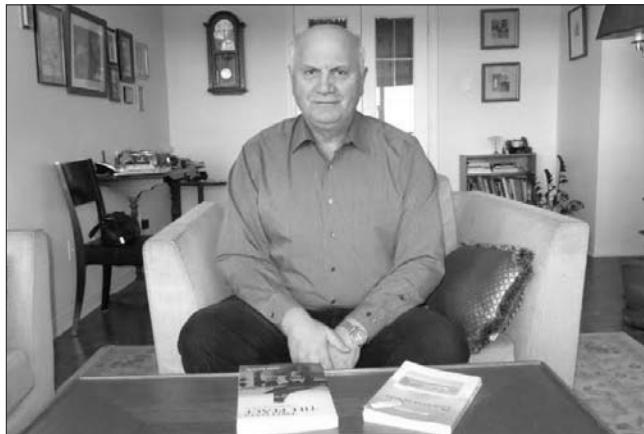
Сахрањен је у порти цркве Пресвете Богородице у Штрпцима.

Милица Кусмук

Разговор са Миливојем - Милом Јовичићем, аутором књиге "Два дана до мира"

РАТ У БИХ КОМЕ СУ КУМОВАЛИ АМЕРИКАНЦИ

Шта се све дешавало у и око Сарајевског аеродрома у првим предратним и ратним данима 1992. године причали смо ових зимских дана у далекој Канади са Миливојем-Милом Јовичићем, директором аеродрома "Сарајево" од 1985. до јуна 1992. године, до предаје ове зрачне луке УНПРОФОР-у ради допремања хуманитарне помоћи у град Сарајево.

Јовичић, који од маја 1993. године живи и ради у Канади, написао је књигу на 290 страница. Дао јој је наслов "Два дана до мира" са поднасловом "Дневник са Аеродрома Сарајево април-мај 1992". Књигу је у издању аутора и рецензију професора Ненада Кецмановића и Милоша Ковачевића, са прилогима међу којима је и извјештај канадског генерала Мекензија од 14. јула 1992. командамнту снага УНПРОФОР-а генералу Намбијару, штампала "Будућност" из Новог Сада. У међувремену је под истим насловом "Two Days Till Peace", доживјела и издање на енглеском језику у Америци.

Пошто, за разлику од Београда, Торонта и Отаве у Канади, у Републици Српској није била промоција ове књиге, ово је прилика да се упознајмо бар дијела њеног садржаја и дешавања о којим говори, кроз разговор са њеним аутором, као живим учесником догађаја током првих ратних мјесеци у којима је аеродром у Сарајеву био у центру пажње.

Разговор смо почели, како другачије, него питањем - *Која су то два дана дижелила БиХ од рата и мира?*

- Моја књига говори највише о догађајима у априлу 1992. године. По мом мишљењу био је то преломни мјесец за судбину БиХ. Муслимани су нешто прије тога били прихватили Лисабонски споразум и онда напрасно одустали од њега. БиХ је доведена на ивицу рата. Настала је конфузна ситуација. Народ је заузео Скупштину БиХ и извјеждао Изетбеговића. Рудари из Зенице стigli су у Сарајево. Тада је требало нешто урадити да се зау-

стави срљање у рат. По мени, и то сам у књизи написао, да је тада нешто предузето, народ би то подржao и за два дана би се ситуација окренула и до рата не би дошло.

Нажалост, то се није десило. Онда имате Изетбеговића, који се враћа из Лисабона, где је требало да потпише споразум. Уместо његовог потписа муслимани нападају све објекте ЈНА у граду и он се враћа у Сарајево и, што је занимљиво, од моје маленкости тражи да некако пренесем Каџићић поруку да два дана не бомбардује Сарајево и он ће потписати Лисабонски споразум?! Није ми било јасно зашто му он то није рекао у Лисабону, него тражи да то урадим ја, иако нисам имао никаквих контаката са Каџићем. Наравно, поруку нисам могао пренети јер су "Зелене беретке", а не Срби, пуцали по Сарајеву и "мом" аеродрому.

Очито, господине Јовичићу, на аеродрому сте били свједоци многих догађања који су тих априлско-мајских дана предходили рату у БиХ. Који су Вам остали у најдубљем сјећању?

- За судбину БиХ био је, ипак, најважнији долазак амаричког амбасадора Цимермана, средином априла. Имао је разговор са Алијом Изетбеговићем и исти дан се вратио. Након његовог одласка, 19. априла, одржан је састанак мусиманског руководства у Сарајеву. Шта је било на том састанку сазнао сам од једног високог представника СДА (кога: пиши у књизи), који слиједећег јутра долази на аеродром и одлази за Београд и Турску. Рекао ми је да је било гласање о томе да ли мусимани да наставе преговоре са Србима у оквиру Европске заједнице или да одустану од њих и крену у рат. Већина је одлучила да се крене у рат против ЈНА и Срба, јер је то од њих тражио амбасадор Цимерман.

Да ли је неко до сада писао о томе са мусиманске стране - не знам. Кад то буде написано сазнаће се пуна истина о рату у БиХ. До нас, на аеродрому, дошла је и информација да су Американци обећали да ће за десет дана бомбардовати "четнички Београд", па отуда и мој закључак да су Амери гурнули у рат мусимане и кумовали рату у БиХ, о чему је у својој књизи о Југославији писао и сам Цимерман, уз ојјену да би мусимани пуно више добили Лисабонским него што су добили Дејтонским споразумом, прича Јовичић.

Били сте домаћин многим страним и домаћим званичницима. Кога би сте са данашње гистанце посебно издвојили?

- Све су то били краћи, куртоазни, сусрети. Са Изетбеговићем сам се, на примјер, сусрео четири, а можда и пет пута и сваки пут смо разговарали са, ако могу да кажем, узајамним поштовањем. Рејмо, ја га упознам са текућим проблемима на Аеро-

друму. Он пита шта предлажем, ја му кажем, и он потпуно прихвати моје приједлоге. На жалост, дешавало се и супротно. Мени на аеродрому каже да ће питање деблокаде аеродрома ријешити, не војно, него дипломатски, а исто веће аеродром буде нападнут јаком ватром пјешадијског и другог наоружања, па се постављала дилема - ко у БиХ стварно одлучује - предсједник Предсједништва или неке старјешине паравојних јединица?

Преко сарајевског аеродрома се одлазило, а мало долазило. Ко је по Вашем мишљењу био "вијесник" рата који долази?

- Кад сада са ове дистанце погледам уназад, "вијесник рата" у БиХ био је одлазак око 300 чланица породица сарајевских Јевреја. Предводио их је један Американац који је дошао одмах послиje 25. марта, кад су муслимани напрасно одустали од Лисабонског споразума. Питao сам их зашто то чине и куда иду, они су углас рекли да су њихове процијене да ће у БиХ почети рат и да они хоће да га избегну како не би страдали као велики дио њихових сународника у Другом свјетском рату.

Читајући Вашу књигу на дosta мјеста се спомиње авион "Кикаш" и пилот Стеван Попов. Речите нешто о њима?

- То је наставак приче о евакуацији грађана Сарајева, њих преко тридесет хиљада. У томе је главну улогу одиграла транспортна авијација ЈНА и авион "Кикаш". Ради се о карго авиону Б-707 кога је ЈНА заплијенила на Загребачком аеродрому због илегалног допремања оружја хрватским "Зенгама". Њим је управљала посада чији је капетан био Стево Попов, пилот ЈАТ-а и резервни официр ЈНА који је возио овакав авион. ЈНА га је мобилисала и отуд он за командама "Кикаша". Доста људи је са нашег аеродрома превезено и малим транспортним авионима АН-26 који примају по педесетак путника. Међутим, "Кишак" је примао до 500 људи и зато је он био на устима свих који су жељели да се спасе напуштањем Сарајева ваздушним путем.

Шта је био разлог да напустите Аеродром и простор бивше Југославије?

- Са Аеродрома сам отишао 9. маја 1992. године. Након напада на колону у Добровољачкој, исто

вече изузетно јак напад "Зелених беретки" био је и на Аеродром. Минобаџачком ватром оштећено је доста објекта и зимске опреме. Писта је била пуна шрапнела које нисмо могли очистити, тако да више није било летова. Тада је дошла наредба радничима контроле лета да се јаве дирекцији у Београду. Џа сам са њима пошао да видим шта ће бити са Аеродромом. Тих дана смо, наиме, ми са Аеродрома покренули иницијативу да се овој ваздушној луци додијели неутралан статус, да се не користи у војне сврхе, него искључиво за хуманитарне летове. Џа сам сматрао да сам тиме урадио највише што сам могао за Аеродром, па сам одлучио да се окренем породици. Ускоро сам се увјерио да рат иде у најгорем смјеру. Схватио сам да је најбоље да идемо и не будемо доведени у прилику да други одлучују о нашој судбини. Годину дана након изласка из Сарајева дошли смо овде у Торонто, у Канади. И нисмо се покајали, присјећа се Јовићић тих дана.

Да ли је остало нешто што нисте, а требало је написати?

- Све што се тиче Аеродрома, мислим да сам написао. Дао сам доста података који могу бити од помоћи некоме ко се бави историјом да склопи пуну слику о томе како је БиХ отишла у рат. На потезу је друга страна, посебно господин из тадашњег врха СДА који сада живи у Турској, а из Сарајева и са Аеродрома је отишао 20. априла 1992. године, каже Јовићић.

Укратко о аутору

Миљовоје Јовићић рођен је у Гучеву код Рогатице 1948. године. Основну школу завршио је у Рогатици, а средњу и машински факултет у Сарајеву. Десет година радио је у Петролинвесту Сарајево, након чега долази на чело аеродрома "Сарајево".

Његова књига "Два дана до мира" у Републици Српској, на српском језику, може се добити у Заводу за уџбенике Републике Српске у Источном Сарајеву.

Сретен Митровић

АДРЕСАР КАО СВЈЕДОК ВРЕМЕНА

Вишеград је 1927. године имао 2.039 становника, по једну православну цркву и јеврејску синагогу, те три цамије, записано је у „Адресару Краљевине Срба, Хrvата и Словенаца“...

Јединствени адресар на 987 страна, који је власништво Дарка Маљукана, газде Вишеградске кафане „Аника“, пружа увид у живот и друштвене прилике које су владале у Вишеграду и још неким подрињским општинама у трећој деценији прошлог века.

Вишеград је 1927. године имао 2.039 становника, по једну православну цркву и јеврејску синагогу, те три цамије, записано је у „Адресару Краљевине Срба, Хrvата и Словенаца“, који је те године издала „Наклада Југословенска Рудолф Мое а.д. Београд“.

У овом адресару, на српском и њемачком језику, по абецеди су поредане све општине и мјеста у Краљевини са пописом свих врста привредне дјелатности и њихових власника.

Ту су имена „марвених љекара“, абација, бербера, бравара, часовничара, димњачара, геометара, ковача...

Фотографску радњу у Вишеграду имао је Јоко Угочи, колачарску Хашим Рамадан, ножар је био Ибрахим Твртковић, један од обућара бјеше Гаврило Андрић, опанчар Јеврем Ђуровић, а седларским занатом бавили су се Влајко Богићевић и Данило Божовић.

Међу пет вишеградских месара истиче се име Јакова Романа, познатог по томе што је сахранио Лотику, која је постала познати лик из романа Иве Андрића „На Дрини ћуприја“.

Те године, у којој је Адресар објављен, у Вишеграду су постојали хотели „Вишеград“, „Сигман“ и „Слобода“.

У Адресару је забиљежено да се у градићу на Дрини хљеб пекао у десет пекара, пијанчило се у дадесетак кафана, а грађани су имали и свог часовничара Саламона Ескеназија и димњачара Адолфа Волског.

Болести стоке лијечио је „марвени љекар“ Давид Клингер, а власник апотеке био је Вјекослав Коза.

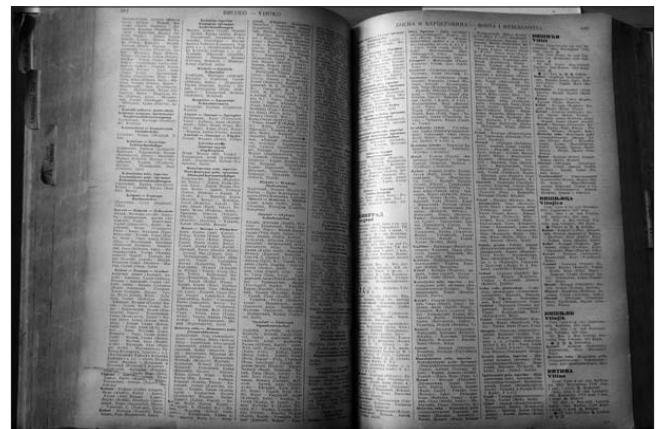
Занимљиво је да су на овако мали број градског становништва, не рачунајући села, у граду пословале четири банке - и то Банка Гајрет, Земаљска банка, Српска кредитна банка и Српске прометне банка.

Пеџаре ракије, казане и остала опрема имали су газде Васо Милентијевић и Павле Бранисављевић, такође касније лик из Андрићевог романа.

У овом вриједном адресару пише да је вишеградско село Велетово бројало 1.500 становника, али се претпоставља да се под овим појмом подразумијевају и села Босанска Јагодина, Црнићи, Бијела и нека друга којих нема у попису у Адресару.

Гостионице у њему су држали Драгомир Божовић, Мића Ђуровић, Милорад Јовичић, Милорад и Петар Кепић.

Кројач је био Милован Шимшић, продавничу мјешовите robe је посједовао Мехо Омеровић, власници млинова су били Јулка Арсић, Милија Баранац, Драгольуб, Маринко, Милоје, Раде и Ристо Тасић, један од најбољих зидара Васо Андрић и тесара Вукадин Баранац.

На страницама Адресара је записано да је Фоча тада имала 4.432, Горажде 1.882, Ново Рудо 2.000, Чаяниче 1.656, Рогатица 3.378, Калиновик 420 и најмање Хан Пијесак - само 100 становника.

У Фочи је радила ткаоница ћилима, књиговезац је био Халид Мулабић, а произвођач шећерне robe био је Џемал Тафо. Злато се куповало у три златаре. Град је имао нижу гимназију, медресу, болницу и цркву.

Рогатица је, пише у Адресару, имала мајдан угља у Кукавицама, а од за данас необичних занимања помињу се бачвари, баштовани и бојаџије. Занатом калдрмџије бавио се извјесни Бећир Тантула, а самарџије, прављењем самара за коње, Благоје Крстновић. Помиње се и ужар Алекса Пајуковић.

Чаяниче, веома мало мјесто и у то вријеме, било је познато по 20 гостионица и 40 продавница мјешовите robe.

На почетку Адресара уписан је Краљевски дом на челу са Његовим величанством краљом Александром Првим, краљицом Маријом, престолонасљедником Петром, па књегињама Јеленом и Олгом, кнезовима Арсенијем и Павлом, као и принцом Александром.

Након краљевске породице, Адресар садржи и Устав Краљевине Срба, Хrvата и Словенаца, писан на српском и њемачком језику.

Pagje TASIC

У Спомен капели меморијалног комплекса Стари Брод, у знак сјећања на 6.000 звјерски убијених Срба од стране усташа 1942. године, одржан први молитвени скуп

ПОМЕН ЗА НЕВИНО УМОРЕНЕ СРБЕ

Та православни празним Младенце, у суботу, 22. марта, у Спомен комплексу у Старом Броду, низводно Дрином петнаестак километара од Вишеграда, одржан је први помен паастос за преко 6.000 убијених Срба од стране Францетићевих усташа, с прољећа 1942. године.

У присуству великог броја потомака страдалих Срба и грађана Рогатице, Вишеграда, Пала, Соколца и Хан Пијеска у Спомен капели паастос су служила четири свештеника Вишеградске, Рогатичке и Боричке парохије, које је предводио надлежни јереј Драган Вукотић из Вишеграда.

Поздрављајући присутне, међу којима су били генерал Милан Торбића, представник Министарства рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске, Надодни посланик у Скупштини Републике Српске, Мирослав Којић, делегат у Вијећу народа Скупштине Републике Српске, Александар Фулурија, затим Дражан Перендија, предсједник Предсједништва БОРС-а Републике Српске и начелници Рогатице, Вишеграда, Соколца, Пала и Хан Пијеска - Томислав Пухалац, Славиша Мишковић, Милован Ђелица, Миодраг Ковачевић и Љубомир Шупић, свештеник Вукотић је у пригодној бесједи подсјетио на стравичне злочине које су овде, у кањону Дрине, у прољеће 1942. године извршиле злогласне усташе, а да за њих многи деценијама након Другог свјетског рата нису знали.

Стравични усташки пир

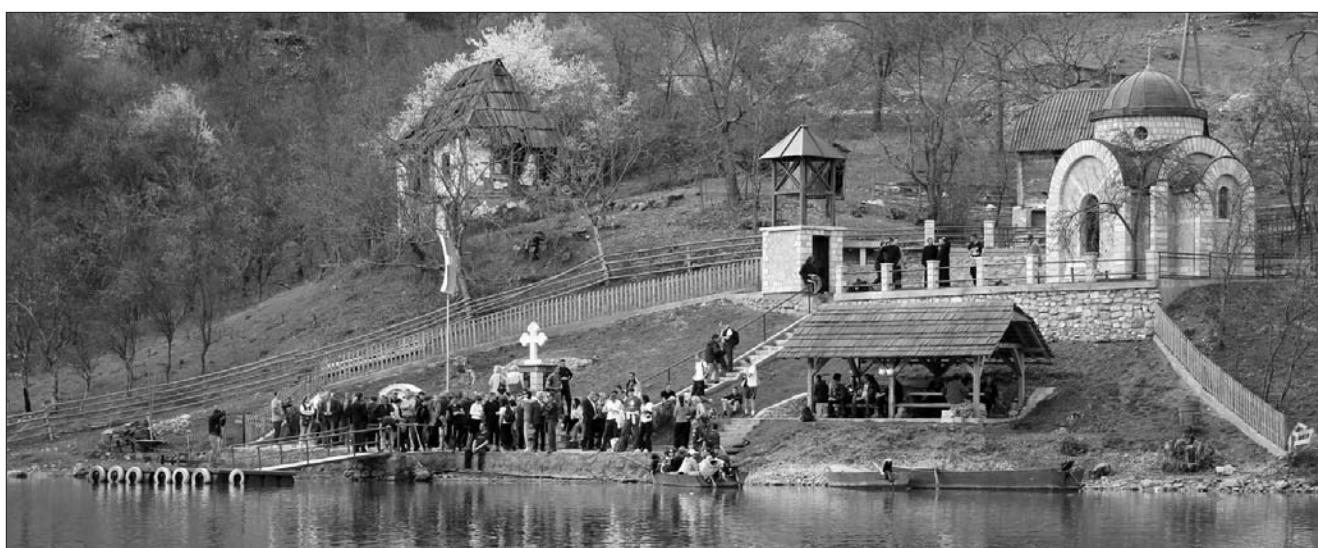
-Тада је овде на најсвирепији начин убијено преко 6.000 Срба, невиних људи, жена, дјеце, стаца, који су пошли у Србију, да тамо нађу спас. По

свједочењу преживјелих, на Младенце, 22. марта 1942. године овде су почеле пристизати непрегледне колоне нашег прогоњеног народа. Од тада, па све до првих дана маја овде се догађао страшни усташки пир, што је људском разуму несхватљиво, подсјетио је Вукотић.

Он је посебно нагласио да је било несхватљиво да деценијама након тога овде није било никаквог помена на масовно страдање Срба.

-Наша Српска православна црква, водиља, заједно са народом је нашла начина да ово место отргне од заборава. Тако смо ево, по први пут у овој капели служили један молитвени скуп, опојали неопојане, поменули непомињане. Учинили смо то у капели подигнутој прилозима вјерника, да се сјећамо на страдање наших невиних предака, рекао је Вукотић, позивајући потомке звјерски убијених Срба да овде коначно могу доћи и новоизграђеним путем из Рогатице, и достојанствено се поклонити сјенима својих уморених предака.

Стари Брод треба да буде Спомен обиљежје републичког значаја

Начелник општине Рогатица, Томислав Пухалац, у име организатора овог помена, изразио је очекивање да ће Стари Брод бити истинско мјесто окупљања и организовања часова историје Српског страдања.

-Наша је жеља да овај Спомен комплекс добије нове садржаје, попут спомен куће, те да уз подршку Владе Републике Српске, због значаја и обима злочина, добије статус Спомен обиљежја од републичког значаја, рекао је Пухалац.

Генерал Милан Торбица, као представник Министарства рада и борачко инвалидске заштите Српске, је био импресиониран изграђеним садржајима у овом Спомен комплексу, обећавши да ће се заложити за његову нову категоризацију и уврштавање међу споменике од значаја за Републику Српску. Драго Гавриловић, испред одбора за градњу капеле и других садржаја у Старом Броду захвалио се свим добротворима који су на разне начине помогли његову изградњу, предложујући да се одреди годишње окупљање и помен за невине Српске жртве.

Драстичан случај “заборава и скривања”

Други свјетски рат обиљежили су стравични злочини, за које се сматрало да су углавном обједињани и истражени. Но, било је злочина који су из различитих разлога, укључујући и “очување братства и јединства”, минимизирани и напросто скривани од шире јавности.

Драстичан случај “заборава и скривања” су масовни злочини над 6.000 недужних српских цивила, прије свега жена и дјеце, које су прије 72 године починиле усташе, у чијим редовима је био знатан број муслимана, с прољећа 1942. године у кањону ријеке Дрине, у селима Милошевићи и Стари Брод, подручју које административно припада општини Рогатица, а много је ближе Вишеграду.

Малобројни Срби који су преживјели овај ратни пакао, након Другог свјетског рата, очекивали су да ће их надлежне власти позвати да свједоче, да се познати злочинци приведу правди и осуде. Уместо тога завладао је мук. А преживјели су памтили и препричавали, многи и записивали. Један од смјелијих, књижевник Момир Крсмановић је седамдесетих година прошлог вијека написао роман “Тече крвава Дрина”, након чега је шиканиран, забрањиван, оспораван и нападан.

Шта се то, у ствари, овде десило почетком 1942. године?

Усташе покрећу велику офанзиву у намјери да освоје границу на Дрини. Средином марта 1942. године из Сарајева, под командом Јуре Францетића, креће десетак хиљада до зуба наоружаних усташа који пред собом тјерају непрегледне збјегове Срба од Олова, Сарајева, Кладња, Хан Пијеска, са Рома-

није и Соколца, из Рогатице и са Борика. Уплашени народ се кретао ка Вишеграду, надајући се да ће ту прећи Дрину и склонити се у Србију.

На вишеградској ћуприји италијанска стража је преко ријеке пуштала само оне који су имали злато, стоку или неку другу вриједност. Остали су морали низводно до Милошевића и Старог Брода, где су скелом или чамцима покушавали избећи патроле злогласне црне легије.

И тако из дана у дан, од средине марта до почетка маја 1942. године, непрегледне колоне Срба улазиле су у дрински кањон из кога се већина никад није вратила.

У вечерњим часовима скела и чамци обустављали су превоз људи преко Дрине, а преостале би изненада опкољавале усташе. Долазили су стрмим путељцима са Боричке висоравни, где су формирали сатније у селима Бранковићи и Сјеверско, у којима су били најбројнији муслимани из источне Босне. Услиједили би незапамћени злочини, убиства, клања, мучења, силовања и баџања у Дрину. Многи су сами скакали у ријеку, неријетко и у групама.

Дрина гробница и 320 српских дјевојака

Хроничари су записали да је једног од тих тужних дана 1942. године, не желећи да допадну у руке усташа, са стијена у Дрину заједнички скочило чак 320 девојака (!), а највећи и најмасовнији поколј над Србима усташе су у Старом Броду починиле на православни празник Младенце, 22. марта 1942. године.

У том дринском гротлу, окруженом водом и стрмим каменитим литицама, звјерски је убијено и бачено у Дрину преко 6.000 невиних Срба.

На захтјев преживјелих и потомака убијених из овог ратног пакла почетком 2008. године у Вишеграду и Рогатици је покренута иницијатива да се обиљежи овај злочин. У Старом Броду, одмах крај Дрине, подигнуто је спомен-обиљежје са крстом. Захваљујући бројним дародавцима у овом скромном меморијалном комплексу подигнута је и спомен капела, а захваљујући Шумском газдинству “Сјемећ” из Рогатице до овог, вјековима беспутнопр краја, стигао је и пут са Боричке висоравни.

Славко Хелета

Из књиге литературних радова на тему Опрости

ОПРОСТИ

На својој главици коју највише воли да наслони на моје груди има мало танушне црне косиџе, меке попут паперја. Као и свака беба, воли пуно да спава, па се сваки пут обрадујем кад отвори своје тамне окиџе и упути ми мио, доброћудан поглед. Кад год ме угледа или ми чује глас, почне да се протеже и пружа рукиџе ка мени да је узмем у наручје. Ако то не урадим истог тренутка, почне, као бајаги, нешто мало да плаче, а ја, ни на шта друго осетљива као на сузе моје малене, одмах остављам све друго, узимам је и љуљушкам дugo, дugo, сатима ако треба, док она не заспи.

Родила се за време дуге и тешке зиме, па смо лепо време једва дочекале. Свако јутро после доручка се нас две обучемо, дотерамо, па одемо у штетњу. То је највише радује, радознalo посматра свет око себе својим лепим окиџама. Да уме да прича, поставила би ми милион питања. Зато јој ја умилним гласом све објашњавам. Причам јој благим гласом, пуним љубави. Знам да ме све разуме, заправо, имам осећај да то нико не чини као она.

На њој је увек нека розе хаљиница, да јој с слаже уз шеширић са машницима и светлуџавим патофнама што јој је бака купила. Изгледа као права мала принцеза. Сијам од среће и поноса док гурам колица кроз препуни Калемегдан.

Све непроспаване ноћи, сав хаос у кући, све чега сам се одрекла, што сам због ње одбацila, делује тако небитно и неважно кад год ми неко приђе и каже: "Како слатка беба, иста мама!", а ја се само насмејем јер знам да је моја Кристина иста ја, она је моје све, она је моје друго ја.

Он је оставио мене и нашу девојчицу. Није хтео да зна за нас, а изгледа није сматрао то ни довољно битним да ми каже. После дугих година љубави, само се окренуо и отишao када сам му рекла. Никад се више није јавио, питао. Ником свом није рекао, ништа више о њему нисам чула.

Желела сам да мислим да могу без њега, да могу све сама, да ми ништа неће бити тешко. Ни самоћа, ми младост, ни године које је требало другачије да проведем, не над дечијом колевком. Мислила сам, могу без његове подршке, љубави, шта ће ми...

Али онда сам схватила, мени више неће требати, а Кристини?

Првих година ће бити лако, имаће мене, бићу јој цео свет. Ништа јој неће фалити, нико јој неће недостајати. Имаће прегршт пажње, бриге, љубави. А шта после?

Како да јој кажем да она нема тату? Да њу нема ко да носи на кркачама и да је из милоште зове "сине татин"? Како да јој кажем да ме је због ње оставио? Да је њен тата није хтео? Да ју је проклињао и да је била нежељена?

Моја Кристина живи у мени, мислим о њој сваког тренутка у току дана, шта год радила да скренем мисли, она је пред мојим очима, пружа рукиџе ка мени. У сновима је чујем како плаче и дозива ме. У исто време покушавам да побегнем и да је пригрлим. Покушавам себе да одбраним и да казним. Покушавам да мислим како сам од два зла изабрала мање, а не могу да ноћима не плачем, а данима не спавам и не једем. Не могу а да не умирем од туге за њом, да се отресем стравичног осећаја кривице моји ме прогања, да се не питам изнова и изнова, шта би било да сам била јача? Да сам била храбрија, одлучнија, да ли бих је сад љуљушкала, водила у штетњу, гурала њена колица?

Да је он остао, можда би било другачије. Нисам могла сама, била сам преплашена. Није било никога да ме загрли, ухвати за руку и каже: "Биће све у реду". Никога. Била сам потпуно сама.

Више не стајем пред огледало, не смем са-му себе да погледам у очи. Сваког дана све дубље тонем, можда је то моја жеља да јој будем ближе. Венем за мојом девојчицом. Она је била моје све, она је била ја, моје друго ја, а ја сам нас обе убила. Опрости...

Александра Ерић

КУЛТУРА

Крајем августа 2013. године одржано јубиларно, 20-то међународно ликовно саборовање "Вишеград-Добрун 2013"

ВИШЕГРАДСКА ДУХОВНА ВЕРТИКАЛА

Прозивком 35 учесника из девет земаља свијета, 24. августа 2013. године, у Градској галерији у Вишеграду почело је 20-то по реду Међународно ликовно саборовање "Вишеград - Добрун 2013".

Поздрављајући врсне умјетнике начелник општине Вишеград Славиша Мишковић је рекао да је Вишеград град богате историје и изузетно значајне културне традиције.

Он је подсјетио да је Међународно ликовно саборовање, заједно са Вишеградском стазом, било манифестација од републичког значаја, али да је посљедњих година организацију преузела Општина Вишеград.

-Учинићемо све да ову значајну ликовну смотру умјетника са разних страна свијета одржимо и још више унаприједимо, нагласио је Мишковић, истичући да је Вишеград све значајнији туристички и културни центар.

На свечаној прозивци овогодишњих 35 учесника 20-тог, јубиларног Међународног ликовног саборовања, његов утемељитељ, познати сликар и директор Градске галерије у Вишеграду Хаџи Бранко Никитовић је подсјетио да је мало ко "давне 1993. године, приликом одржавања Андрићеве Вишеградске стазе", када је у једном трагичном раздобљу основано Умјетничко братство манасти-

ра Добрун, вјеровао да ће оно опстати, проширити се и обнављати".

-А ево, 2013. године оно је напунило 20 година, као што је убрзо након оснивања, 1996. године, понијело обиљежје међународног, нагласио је Никитовић.

Истичући да Вишеград има нешто култно што га издваја и вијековима прати као усуд, он је подсјетио да је то "било најбоље знано оном мајству писане ријечи због чега му је свијет морао додјелити Нобелову награду за књижевност".

-Протеклих 19 љета Вишеград и Добрун су биле ликовне престонице огромних пространстава, где су на ликовно саборовање долазили умјетници из Јужне Америке, Европе и Азије. Тачније из Русије, Украјине, Мађарске, Данске, Мексика, Белгије, Грчке, Њемачке, Италије, Јапана, Кине, Аргентине, Канаде, а ове године и из Тајвана, истакао је Никитовић, додавши да су сви они из својих поднебља доносили нијанске властитог неба и духа, уградивши их у вишеградску духовну вертикалу.

Један од утемељитеља Вишеградског ликовног саборовања био је и Вељо Михајловић који се са сјетом присјећа тих дана 1993. године када су умјетници стварали своја продуховљена дјела.

-Тешко да је ко тада могао поверовати да ћемо дочекати 20-то издање овог међународног ликовног саборовања. Поред уметника и финансијера, без сваке сумње најзаслужнији за његово одржање, раст и пунолетство је сликар Хаџи Бранко Никитовић, нагласио је Михајловић.

Добитници "Добрунске розете"

Умјетнички Савјет Међународног ликовног саборовања "Вишеград-Добрун 2013", за дугогодишње учешће на овој престижној регионалној ликовној смотри, установио је посебно признање - "Добрунска розета".

Први добитници "Добрунске розете" су Драгана Франсен Бојић, Ђуро Лубарда, Бранислав Ковачевић, Драго Вучић, Здраве Мирчета, Александар Луковић Лукијан, Обрад Јовановић, Рајко Каришић, Драган Бартула, Биљана Вуковић и Вељо Михајловић.

Благослов и нова дјела

Након што су манастиру Добруну добили благослов за почетак рада 35 умјетника је до 31. августа стварало своја нова, оригинална умјетничка дјела.

Оно што је, по ријечима Хаџи Бранка Никитовића, карактеристика овогодишњег саборовања је ангажовање умјетника на осликању зидова манастирских цркава у Добруну и Добрунској Ријеци, а поред Графичке радионице у Градској галерији они ће своја дјела стварати на свим мјестима која подсећају и инспиришу на непролазно књижевно дјело нобеловца Ива Андрића, затим у кањонима Дрине, Лима и Рзава, те у Вишеградској Бањи.

Галерија у новом руху

Градска галерија Вишеград, уочи јубиларног ликовног саборовања, доживјела је мање преправке, што је овај простор учинило функционалнијим и отворенијим према граду.

-Властитим средствима отворили смо нова улазна врата, она која су у ствари некада ту и била. Уз то уредили смо ово предворје које Галерију приближава посјетиоцима и непосредније их уводи у свијет ликовне умјетности, појаснио је Никитовић.

Васкрсење Добрунске фреске Пресвете Богородице

Истакнуте руске сликарке из Петроварадина, обучене у руху правовјерних, Ирина Дремина и Олга Федотова, од почетка 20. међународног ликовног саборовања у Вишеграду посебним постојаним акрилом осликале су фреску на самом улазу у манастирску цркву Успенија пресвете Богородице у Добруну.

Оно што су даривале грчким и јерусалимским храмовима, двије руске сестре по православљу наставиле су и у Добрунском храму. Висина, рад на скелама, тежак и захтјеван положај тијела, није спријечило ове двије сликарке да орадосте цијели Добрун, Вишеград и православни живаљ Српске.

Њихова мисија је била да управо ту, на истом дијелу манастира, где је све до 14. вијека била фреска Успенија пресвете Богородице са анђелима чуварима Гаврилом и Михаилом, дарују сложену композицију, богату, са више ликова. Христос, Богородица, херувими, анђели, апостоли, средиште су овог мајсторства и приказа.

Ко год је пратио ово мајсторско дјеловање, остао је очаран рађањем савршене композиције. Манастир је поново обукао умјетничко рухо, које је сталним оштећењима, нападима, паљењем, било уништено. Сада је поново васкрсло.

-Радимо заједно данима, на празник и недјељом не радимо. Долазећи у овај манастир ми смо пресрећне. Осјећамо благодат, посвуда је излив Господње милости, а почаствоване смо што ово радимо. Свјесне смо колики је ово нама, а и манастиру дар. Узјамно се даривати, помагати, подржавати, бринути, и јесте циљ православља. Зато и није тешко када знате шта је коначни циљ, јер у жи-

воту имате онолико колико дајете, забиљежили смо причу сликарке Ирине Дремине.

Она је додала да посао који раде захтијева вријеме, труд, рад и смиреност, али да уз молитву све лакше иде.

-И временски услови су идеални, драго нам је да оживљавамо зидни живопис на овом простору. Олга ће морати због обавеза да оде кући у Петроварадин, али ја остајем све до октобра да завршим фреску - додала је Дремина.

Дремина и Федотова руски стил и искуство живописа дијелиле су данима. Живопис који су сликале извијре из Литургије и поново увије у њу. Намјера им је да њихов рад свједочи блиставом и смиреном јасноћом.

-Надамо се да ћемо у још неким манастирима и храмовима у Републици Српској приступити сличним подухватима као што смо овоме великом и милом у Добруну. Захвалне смо и што смо позване да баш током међународног ликовног саборовања у Вишеграду отпочнемо нашу мисију, задовољно су изјавиле руске сликарке Дремина и Федотова.

Осликана и апсида у Добрунској Ријеци

Без сваке сумње, јубиларно, 20. међународно ликовно саборовање у Вишеграду обиљежило је црквено сликарство, јер осим сестара из Русије, академски сликари Драго Вучић из Билеће и Бранислав Ковачевић из Пала осликали су апсиду у манастирској цркви Светог Николаја у Добрунској Ријеци.

По ријечима архимандрита Јована Гардовића живопис овог дијела манастирске цркве помогли су протојереј Драган Станишић из Београда и професор др Станка Стјепановић из Београда.

*Радмила Ђевић
Славко Хелета*

Република Српска - Андрићград - симпозијум

ЊЕГОШ ЈЕ НАЈВЕЋИ СРПСКИ ПЈЕСНИК

У Андрићевом институту у Андрићграду одржан је симпозијум на тему “Његош данас”, којим је означен и почетак рада Одјељења за књижевност овог института.

Директор овог одјељења Младенко Сацак истакао је да је Петар Петровић Његош био и остао феномен који је опстајао кроз све државне системе.

“Посматрајући вријеме у коме је Његош живио и о коме је писао стичемо способност да предвидимо шта ће нам се у будућности дешавати и какав нам је путоказ кроз духовну вертикалу српског народа”, рекао је Сацак за “Срну”.

Он је навео да Његошева духовна веза спојена са српском традицијом од Светог Саве, цара Лазара, Стефана Дечанског, преко еписких пјевача до данас, показује куда треба даље ходити.

“Његош је жив, живо је његово дјело које не може да нестане као дио српског културног наслеђа и ми смо данас у нашим излагањима покушали да га представимо као писца, мислиоца, владара, филозофа, религијског човјека и онога које итека-ко познавао фолклор и традицију Црне Горе”, до-дао је Сацак.

Он је нагласио да се Андрићев институт неће бавити дневном политиком. “За нас је аксиом и чињеница која се не провјерава - Његош је највећи српски пјесник”, истакао је Сацак.

На симпозијуму је речено да није случајно да је Одјељење за књижевност Андрићевог института почело рад са темом о Његошу и најављено да ће у граду од камена убудуће бити много значајних културних дешавања.

“Изградњом Андрићграда у Вишеграду Дрина је постала племенита међа онако како је пророковао Филип Вишњић и мјесто где ће се саборовати и разговарати о очувању српског духовног идентитета”, закључио је Сацак.

На симпозијуму су учествовали професори књижевности, писци, филозофи, преводици из Косовске Митровице, Београда, Ниша, Источног Сарајева и Бањалуке - Душан Иванић, Горан Максимовић, Јован Пејчић, Бранко Летић, Саша Кнежевић, Ранко Поповић, Зоран Арсовић, Зоран Костић, Валентин Питулић и Драган Бедов.

Pagoje Tasić

У Подгорици, 2. марта, промовисана сабрана дјела академика и пјесника Матије Бећковића

АКТУЕЛНИ БЕЋКОВИЋЕВ КАНОН

Сабрана дјела издали су Андрићев институт из Вишеграда, “Октоих” из Подгорице и “Штампар Макарије” из Београда, под покровитељством предсједника Републике Српске Милорада Додика.

У Подгорици су 2. марта, у оквиру Светосимеоновског сабора, одржаног поводом 900 година од рођења Светог Симеона Мироточивог, промовисана сабрана дјела академика и пјесника Матије Бећковића.

На промоцији, одржаној у крипти Саборног храма Христовог Вајсрења, осим аутора, говорили су Његово високо преосвештенство митрополит црногорско-приморски Амфилохије и књижевник Радомир Уљаревић.

Уљаревић је рекао да Бећковићева сабрана дјела долазе у години Андрићевог и Његошевог јубилеја, као нека врста врхунског одзива, којим да-

нашња српска лирика може да одговори на вјечност.

“Ова сабрана дјела показала су да је Бећковићев канон потпуно актуелан, да се сам по себи потпуно обнавља и препораћа, да је жив, да је млађи.

Мислили смо да обнављамо његове старе књиге, а добили смо потпуно нове”, истакао је Уљаревић.

У пригодној бесједи митрополит Амфилохије подсјетио је на Бећковићеве родитеље мајку Зорку, која га је сама одгајала, као и оца Вука Бећкови-

ћа, који је као официр Југословенске краљевске војске у отаџбини страдао у Јасеновцу.

Ово издање сабраних дјела Бећковића садржи велики број пјесама које нису објављене у његовим ранијим књигама.

(Срна)

Бројној публици представила се нова генерација младих глумаца аматера из Вишеграда и Добруна

АПЛАУЗИ ПОЛЕТАРЦИМА ВИШЕГРАДСКОГ ГЛУМИШТА

У петак вече, 15. новембра 2013. године, бројној публици у великој сали Дома културе у Вишеграду представила се нова генерација младих глумаца аматера из Вишеграда и Добруна.

Љубитељи позоришта имали су прилику присуствовати занимљивој драмској вечери, на којој су чланови Драмског студија вишеградског Дома културе представили краће игроказе под називом “Мама” и “Мој будући ја”. Сценариста и режисер ових комада била је Бојана Подгорица.

Трећи комад, у оквиру својеврсног позоришног триптиха, под називом “Из дневника мачка Тоше” извели су, као гости, чланови Драмске секције Српског соколског друштва “Соко” из Добруне, под умјетничким руководством Мирјане Александровић.

На крају ове занимљиве драмске вечери публика је дуготрајним аплаузом наградила тридесетак младих глумаца аматера из Вишеграда и Добруна.

Славко Хелета

Слободан Бобо Ковач, заљубљеник фотографије из Фоче

ПОГЛЕДИ КРОЗ ВРИЈЕМЕ

Многобројни штампани и електронски медији представили су Слободана Бобу Ковача, студента Новинарства на Филозофском факултету Пале, који се аматерски бави фотографијом.

Слободан Ковач одрастао је у селу Мазоче, надомак Фоче, што му је у дјетињству, по његовом мишљењу, представљало недостатак. Није био у граду да се са својим другарима бави спортом, да упознаје предности, али и недостатке живота у урбанизованој средини.

Међутим, живот на селу је одредио, на неки начин његов животни пут. Занимале су га природне љепоте Мазалаčких планина и планине Плијеш, животиње и сеоски радови. Није допустио да савремени начини живота баје у заборав његова интересовања. Почеко је да их фотографише, архивира и представља многима путем друштвених мрежа. Његово озбиљније бављење фотографијом почело је још у средњој школи, али када се за њега чуло изван наше земље тада је из далеке Америке, њему на поклон, стигао фотоапарат.

Слободан своје фотографије објављује на фејсбуку страници BoBo photography. Рекао нам је да фотографије села и старих лица највише одушевљавају посјетиоце те странице.

Велики број села на подручју општине Фоча скоро су па замрла, али у очима Слободана Ковача село и рад на селу су мотиви који му представљају највећу инспирацију.

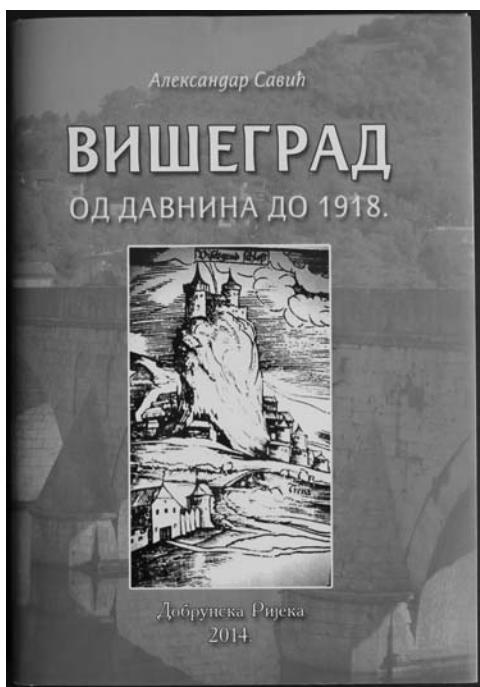
BOBO PHOTOGRAPHY

Фејсбук страница ВоВо photography је збирка Слободанових фотографија. Међутим, има и фо-

ИК “Дабар” и ССД “Соко” објавили монографију “Вишеград од давнина до 1918. године”, аутора Александра Савића из Вишеграда

ЗНАЧАЈНА ХРОНИКА ВИШЕГРАДСКЕ ИСТОРИЈЕ

Након капиталног фототипског издања “Преписа Законоправила Светог Саве” Издавачка кућа Митрополије Дабробосанске “Дабар”, са сједиштем у Добринској Ријеци објавила је још једну значајну књигу.

У сарадњи са Српским соколским друштвом “Соко” из Добрена “Дабар” је објавио монографију под називом “Вишеград од давнина до 1918. године”, аутора Александра Савића из Вишеграда.

Ново у издању ИК “Дабар”

КЊИГА О ДОБРОТИ И ЉУБАВИ

Уз празнике Рођења Исуса Христа и просветитеља и учитеља српског Светога Саве, са благо-

тографија које он још није објавио и чува их за своју изложбу.

Грађани Фоче могу очекивати Слободанову изложбу фотографија, или како он каже за то су потребна средства која он тренутно нема, јер свој хоби још није комерцијализовао. Ауторска права на интернету потпуно су незаштићена и фотографије данас ријетко ко купује. Иначе, Слободан дођаје да се треба више пажње обратити на младе таленте из сваког града те им помоћи јер они кроз разне видове умјетности промовишу своју средину и њене природне љепоте.

Наташа Милетић

Ради се о још једном “Дабровом” капиталном издању које обухвата најзначајније периоде у изузетно бурној историји Вишеграда.

Аутор је у ову књигу уврстио и мање познате догађаје који су, на неки начин, били у сјени научног интересовања, јер су се многи водили изузетном литературом Ива Андрића о Вишеграду, занемарујући и друге, важне изворе.

-Уз сво уважавање Андрићевих вишеградских тема, може се рећи да је изостала пажња над пуно догађаја значајне историје овог града и његове ближе околине, етнографског и географског садржаја, написао је Савић у предговору ове монографије, која освјетљава и ту област, уз осврт на менталне, психичке и духовне ретроспективе Вишеграђана и њихових најближих сусједа.

Монографија обрађује историју Вишеграда од десетог вијека, када није имао овакав назив, период српске и босанске државе, као и Херцеговине, затим период под турском влашћу, аустроугарски период и завршава Првим свјетским ратом.

Аутор је посебно обрадио период Вишеградског Старог Влаха, као и Андрићево вријеме у Вишеграду.

Промоција монографије “Вишеград од давнина до 1918. године” одржана је 15. априла 2014. године, у Градској галерији у Вишеграду.

Славко Хелета

словом Митрополита дабробосанског Николаја, у издању Издавачке куће Митрополије дабробосан-

ске "ДАБАР", са сједиштем у манастиру Светог Николаја у Добрунској Ријеци, из штампе с почетка 2014. године изашла књига Оријане Ливопољац, подједнако намијењена најмлађим, али и одраслим читаоцима који се, са срцем испуњеним радошћу, присјећају предивних дана дјетињства.

Књигу је својим оригиналним илустрацијама богато украсио Серђоја Попов, а штампање је омогућила организација World Vision, у склопу обиљежавања 20 година рада на побољшању добробити дјеце, њихових породица и заједнице у Босни и Херцеговини.

-Доброта, племенитост, љубав, жеља да срећа влада на овом свету, све оно што оплеменује и кријепи душу, карактерише нову, другу по реду, збирку пјесама "Гдје Господ живи", Оријане Липовољац. Из сваког стиха, сваке пјесме ове тематске цјеловите пјесничке књиге, окренуте Небу, али не неком апстрактном Небу, него оном које је у нама, у дјетету прије свега, напростио нас запљускује по-

себна врста позитивне енергије које у овим суморним временима има у нама и око нас и баш зато је драгоцјена, написао је у својој рецензији књижевник Ранко Павловић.

Оријана (Остојић) Липовољац рођена је 1981. године у Олову. Завршила је Вишу медицинску школу, одсек виши физиотерапеут у Приједору. Живи у Сарајеву, мајка је четворо дјеце и супруга православног свештеника.

Славко Хелета

Велико занимање вишеграђана за Годишњи концерт КУД-а "Бикавац"

ВЕЧЕ ВРСНИХ ФОЛКЛОРИСТА И СТАРЕ СРПСКЕ ПЈЕСМЕ

Изванредним кореографијама и оригиналним и разноврсним ношњама, у препуној кино сали Дома културе у Вишеграду, на традиционалном Годишњем концерту, представило се преко 150 младих вишеградских фолклориста КУД-а "Бикавац" и њихових гостију из КУД-а "Краљ Петар Први Ујединитељ".

Поред првих ансамбала публици су се представили и најмлађи фолклористи два вишеградска КУД-а, а као гости су наступили и чланови изворне пјевачке групе "Свети Ђорђе" из Новог Горажда, са инструменталистом на фрули и двојеницама, Радошем Дрекаловићем.

По ријечима начелника општине Вишеград, Славише Мишковића, концерт је показао колико је младих Вишеграђана укључено у ово и друга културно умјетничка друштва и секције.

-Препознајући значај ових активности, из буџета општине финансирамо активности ова два КУД-а, а takoђе и традиционални међународни фестивал фолклора. Ускоро ће бити формиран организациони одбор како би на вријеме припремили ову значајну културну манифестацију у нашем граду, рекао је Мишковић.

Предсједник КУД-а "Бикавац" Борислав Польчић је рекао да их, поред међународног фестивала фолклора, очекују и бројна гостовања.

-Задовољни смо како су ови млади фолклористи савладали све тајне ове игре, рекао је Польчић, подсјетивши да су уз подршку општине њихова четири члана завршила кореографске курсеве, што им омогућава њихово ангажовање на пробама и смањење трошкова довођења кореографа са стране.

Чедо Гузина, предсједник КУД-а "Краљ Петар Први Ујединитељ" је похвалио достигнути ниво уиграности фолклориста оба друштва, а посебно бројност њихових подмладака.

-Оваквих концерата нам је потребно још више, а посебно у наступајућој туристичкој сезони, када фолклористи оба друштва могу наступати на отвореној позорници, на вишеградском Тргу палих бораца и тиме обогатити туристичку понуду нашег града, рекао је Гузина, додавши да су на то итекако спремни и да у том циљу очекују конкретније позиве од стране општине и Туристичке организације Вишеград.

Славко Хелета

На Међавнику одржан Седми “Кустендорф”

ОТВАРАЊЕ УЗ “САРАЈЕВСКИ АТЕНТАТ”!

Кореографска представа атентата на Франца Фердинада, спектакуларни ватромет и уручење награде за будуће филмове иранском редитељу Асгхару Фархадију, обележили су отварање Седмог фестивала филма и музике “Кустендорф”.

Фестивал је почeo у центру Дрвенграда на Мокрој Гори, у Међавнику, а почетак фестивала протекao је у кореографској представи атентата на аустроугарског престолонаследника Франца Фердинанда, у години када се обележава 100 година од почетка Првог светског рата. Уз мелодију “На лепом плавом Дунаву”, у кореографији Соње Вукчићић на отвореном, више од стотину деце дочекало је кола у којима се возио Фердинанд (у тумачењу Зорана Џвијановића). Као у стоп-кадру, редитељ Кустурица испричао је да никада у историји човечанства није постојао владар који је толико уживао у убијању животиња. Када је Фердинанд једном јелена ранио, докрајчио га је голим рукама, испричао је наш редитељ.

А у тренутку када је Гаврило Принцип, у тумачењу Ивана Јевтовића, извадио пиштољ, уперио га ка Фердинанду, Дрвенград је обасјао спектакуларни ватромет, а “На лепом плавом Дунаву” заменили су звуци диско музике седамдесетих година.

Фестивал младих аутора

Поздрављајући присутне у сали “Проклета авлија”, међу којима су били и директор фотографије Јануш Камински и француски продуценти Ерик и Николас Алтмајер, Кустурица је рекао да је “Кустендорф” већ седму годину посвећен младим ауторима:

- Љубав је у средишту “Кустендорфа”, за разлику од других фестивала где се филмски аутори мрзе - рекао је наш редитељ и публици представио песму “Велики брат”, из његовог новог филма “Млијечни пут”. Ту композицију, у којој се истиче да “неће бити рата када не буде Великог брата” извели су “Но смокинг оркестар” и хор “Србадија”.

Фестивал је прогласила отвореним француска глумица Беренис Бежо, добитница признања “Цезар” и признања у Кану прошле године за рољу у филму “Прошлост” Асгхара Фархадија којем је по том Кустурица уручио награду за будуће филмове.

- Не тако често у животу, упознао сам редитеље чије филмове толико волим а које не могу да направим у мом целом животу - признао је Кустурица позивајући Фархадија да му се пријдружи.

Захваљујући на награди (уметници приказ разгранатог дрвета) Фархади је подсетио да му се “Кустендорф” свиђа јер на њему нема црвеног тепиха и звезда већ је, како се могло чути синоћ, посвећен филму, музичи, људима (младим студентима који могу да разговарају и друже се са награђиваним ауторима) и идејама.

Златно јаје филму “Поставка”

Одлуком жирија награду “Златно јаје” добио је Андреје Коленџиков из Словачке за филм “Поставка”, “Сребрно јаје” припало је Јулију Колбергеру из Польске за “Ускршње мрвице”, а “Бронзано јаје” додјељено је Луки Попадићу из Србије за филм “Момџи и удије”.

Награду за најбољу камеру “Винко Филач” добио је Бартош Свињарски из “Арена филма”.

Фестивал “Кустендорф” свечано је затворио министар културе и информисања Србије Иван Тасовац.

(Политика и Независне)

Из активности Народне библиотеке у Рогатици

РЕЦИТАЛ У ЧАСТ ЛАЗЕ КОСТИЋА

Поводом дана рођења великог српског писца, Лазе Костића, у Народној библиотеци Рогатица 31. јануара одржана је манифестација посвећена овом познатом српском књижевнику.

Чланови Драмско-рецитаторске секције Народне библиотеке Рогатица прво су присутне подсјетили на његову биографију и занимљив живот књижевника, који је био један од образованијих људи свога времена. Поред тога, Лаза Костић је био и полиглота који је говорио осам свјетских језика.

Затим су услиједиле рецитације Лазине поезије. Гости манифестације били су и најмлађи рогатички пјесници Младен Зељаја и Никола Сорак.

Младен је ученик шестог разреда основне школе "Свети Сава" у Рогатици, и тек започиње своје пјесничко стварање у школским клупама. Он својим дјечијим, али зато пјесничким оком луџидно запажа свијет око себе и претаче га у стихове.

Никола Сорак је нешто "старији", он је матурант основне школе, али је иза њега велики број написаних стихова, те неколико значајних књижевних награда, па чак и једна објављена књига. С обзиром на то да је Ницино "Распјевано дјетињство" објављено још 2011. године, али да књига никад није промовисана, руководилац Народне библиотеке Рогатица Анђелка Ђерић чврсто је обећала да ће му ова установа, за његовање лијепе ријечи, организовати промоцију књиге пјесама. Највјероватније у априлу мјесецу ове године.

Манифестација посвећена Лази Костићу била је сасвим пристојно посјећена.

www.opstinarrogatica.com

Годишњи концерт КУД-а "Романијска луча"

ЛУЧИНА СВЈЕТЛОСТ СВЕ СНАЖНИЈА

Пред више од хиљаду посјетилаца у Спортској дворани у Сокоцу, 1. марта чланови Културно-умјетничког друштва "Романијска луча" одржали су традиционални годишњи концерт. Публика је, поред "Луче", имала прилику да види и чланове Друштва народне традиције "Шамот" из Аранђеловца, које скоро пуних 14 година са соколачким културно-умјетничким друштвом његује братску сарадњу.

"Романијска луча" је још једном обрадовала Соколац и показала да њен сјај, из године у годину, постаје све снажнији. У то су се увјерили сви који су у Спортској дворани имали прилику да виде дио оног што ово друштво, које се издваја међу фолклорним дружинама на ширем простору Сарајевско-романијске регије, ради на његовању фолклорне традиције.

Спортска дворана била је, као и обично, испуњена до посљедњег мјesta. У име домаћина присутне је поздравио секретар "Романијске луче" Небојша Ђерић, подсјетивши публику на оно што Друштво чини у његовању и чувању народних обичаја и традиције.

-Ваше присуство, драга публико, најбоља је оцјена за оно што ми годинама радимо. Када смо прије 15 година, након паузе изазване ратним догађајима и другим невољама, поново почели са радом, нико није могао ни помислити да ћемо из фолклорне секције израсти у праву институцију,

институцију која броји преко 250 чланова. Најбројнија, наравно, је фолклорна секција. Имамо и најбољи оркестар на подручју Сарајевско-романијске регије. Постали смо истински амбасадори културе, представљали нашу општину у европским метрополама. Слободно се може рећи да се уз много труда, рада и љубави могу постићи велики резултати - рекао је Ђерић, не заборавивши да захвали свима онима који су дио себе уградили у "Романијску лучу" и оне који нису међу живима, а били су и остали дио историје овог Друштва.

Након поздравних ријечи кренула је игра и пјесма, а прву страницу разигране вечери отворио је Други ансамбл "Романијске луче" "Играма из околине Лесковца", а потом су на сцену ступили чланови Дјечијег ансамбла, који су се представили Сплетом игара из Србије.

Чланови Друштва народне традиције "Шамот", Сокочанима су поклонили "Игре из Доње Јасенице" и "Игре из Лесковца". Старе добре народне пјесме, уз пратњу "Лучиног" оркестра, пјевала је чланица "Романијске луче" Драгана Ђеранић.

Узбуђење је достигло врхунац у вријеме наступа првог "Лучиног" ансамбла, који је кадар стати на најзахтјевнију позориницу. "Игре из околине Гњилана", "Игре из Тимочке Крајине", "Шопско тројно" и "Босилеградско Краиште", изазвале су буру одушевљења. Четири пута је, након завршне

нумере , публика тражила бис, што најбоље говори о квалитету наступа првог "Лучиног" ансамбла.

Пала је завјеса на још једно ведро, распјевано и разиграно вече у режији "Романијске луче", која је показала колико су игра и пјесма важни у животу народа, у чувању његових коријена и идентитета.

Срећан је био и потредсједник Друштва народне традиције "Шамот" из Аранђеловца Милош Вићентијевић.

-Већ четрнаесту годину другујемо, сарађујемо, измјењујемо посјете. Постали смо и братска

друштва, а оно што је најдрагоценји никло из тог дружења су кумства и нераскидива пријатељства наших чланова - истакао је Вићентијевић.

Организацију коцерта "Романијке луче" помогли су општина Соколац, која је била генерални покровитељ, Шумско газдинство "Романија" Соколац, Град Источно Сарајево, предузеће "Чајевић комерциј" Соколац, Пекара СБС, штампарija "Соколац" и пекара "Недић" из Рогатице.

www.opstinasokolac.com

Висока делегација Русије, на челу са министром културе, боравила у Вишеграду и посетила Андрићград

УСКОРО СВЕСЛОВЕНСКИ УНИВЕРЗИТЕТ

Висока делегације Руске Федерације, на челу са министром културе ове земље Владимиром Мединским посетила је 15. марта Андрићград у Вишеграду. Са њим су били и директор нафтне компаније ГАСПРОМ Алексеј Милер, затим амбасадор Руске Федерације у БиХ Александар Боџан Харченко и амбасадор Русије у Србији Алексеј Васиљевич Чепурин.

Режисер, и домаћин Андрићграда, Емир Кустурица их је упознао са свим садржајима у овом културном, туристичком и националном комплексу. Гости су били импресионирани самом идејом и начином изградње града од камена и оцијенили га као веома значајним мјестом за словенске народе.

"Искрено да вам кажем, овако нешто нисам очекивао. Веома је интересантно. Надам се да ће ускоро у Андрићграду бити отворен свеславенски универзитет 21. вијека. Ми смо обавили разговоре са господином Кустурицом и понудили му различите врсте учешћа у овом пројекту. Није важно ко ће учествовати у његовом завршетку: Срби, Руси, Украјинци, Чеси, Пољаци. Овде ће се слободно говорити српски и руски језик као један од обавезних предмета. Биће то наш заједнички подухват", нагласио је Медински и наговјестио да се на универзитету Свеславенских умјетности међу првима могу очекивати руски студенти.

На крају обиласка комплекса Андрићграда, дружење се наставило на броду Лотика, којом су

гости из Русије заједно са домаћином Кустурицом, прокрстарили ријеком Дрином до Старог Брода.

Главни инжињер градилишта у Андрићграду, Радомир Стојић каже да се приводе крају радови на уређењу два студенческа павиљона са 27 двокреветних соба, библиотеком и читаоницом.

"Упоредо се изводе радови на завршетку факултета лијепих умјетности који располаже са кабинетима за филм, режију и глуму, као и студенческим клубом и канцеларијма за професоре. Ови радови ће бити завршени за десетак дана", потврдио је Стојић.

Он додаје да се у комплексу Андрићграда, до Рзава, граде и студенчески хостели за Свеславенски

универзитет у византијском стилу, односно Византијски Двор од 100 соба са читаоницама. У том дијелу овог комплекса налазиће се мањи трг и пијаца.

Очекује се да ће цијели комплекс Андрићграда бити завршен до Видовдана, 28. јуна ове године,

када ће у граду од камена бити одржана централна манифестација обиљежавања 100 година од сарајевског атентата и почетка Првог свјетског рата.

Мира Андрић

Мултиплекс “Доли Бел” у Андрићграду све посјећенији

КАРТА ВИШЕ ЗА МОНТЕВИДЕО

У друштву редитеља филма, Драгана Ђелогрлића те главних глумаца Милоша Биковића, Андрије Кузмановића, Предрага Васића и остale глумачке екипе у великој сали мултиплекса “Dolly Bell” у Андрићграду одржана је премијера филма “Монтевидео, видимо се!” која је изазвала огромно интересовање публике из Вишеграда и околних мјеста.

Други филм који носи назив “Монтевидео, видимо се” говори о учешћу домаће фудбалске репрезентације на Првом званичном свјетском првенству у Монтевидеу, 1930. године. Ова прича, инспирисана истинитим догађајима о тиму Краљевине Југославије, који је био једна од 13 учесница Првог светског првенства у фудбалу, говори о историјском успјеху домаћег спорта, а наставак је првог филма који је описивао дешавања која су претходила самом Првенству.

Међу већ добро познатим јунацима Тиркетом, Мошом, Милутинцем, малим Станојем, Божом Дунстером, Андрејком, нашао се и славни холивудски глумац Арман Асанте, познат по филмовима “Краљеви мамба” и “Амерички гангстер”, који је прихватио улогу у српском филмском остварењу као амерички фудбалски менаџер који долази у Монтевидео на први Мундијал.

Поред њега у филму се појављује и шпанска пјевачица Луз Касал, најпознатија по извођењу пјесме у Алмодоваром филму “Високе потпетице” и добитница награде “Latin Grammy” 2012. за животно дјело која изводи двије пјесме на шпанском језику које је за потребе филма компоновао словеначки музичар Магнифико.

Главни глумац, уједно и највећи миљеник публике, Милош Биковић - Тирке је након премијере филма изјавио како му је драго што је посјетио Андрићград и што су га обожаваоци дочекали у овога ликом броју.

“Част ми је што сам овде и част што нас је Емир Кустурица позвао да дођемо у Андрићград.

Иначе када год дођем у Републику Српску имам осећај као да сам дошао у своју другу кућу. Били смо у Бањалуци и та енергија која је била послије пројекције имала је посебан осећај. Тешко ми је да то изразим, имам осећај као да сам се видео са неким рођаком којег дugo нисам видео”.

За професора Кустурицу каже да је он један велики ум који размишља јако великим брзином и у неочекиваном правцу, што га управо дефинише, стим да он има јасно изграђен став и духовну вертикалу која је врло јака, која га води, те да има брилијантан ум који му дозвољава да ту вертикалу разумије.

На питање новинара у чemu је тајна “Монтевидеа” редитељ филма и “селектор репрезентације” Драган Ђелогрлић је изјавио како је овим филмом желео да се позабави нечим добрым и племенитим, за шта је увијек вјеровао да постоји у људима.

“Кроз причу о фудбалу сам метафорички жељео да испичам причу о времену у коме ми данас живимо, уствари причајући о прошлом времену да се некако осврнем на ово данашње вријеме. Мислим да су све велике ствари које су чиниле двадесети век заиста настале из искрене визије и жеље, попут светског првенства које је настало из визије неких људи да једна игра може да сједини људе, а онда се она временом претворила у бизнис, а потом и све остало. Тако је и мени фудбал послужио као метафора којом сам показао како је нешто настало, како је настала идеја демократије и жеље за бољим животом, а у шта се то данас претворило. Тема филма је тражила да у филму играју млади људи, фудбалери, тако да сам после првог кастинга донео одлуку да то буду заиста млади људи који ће своју прву животну креацију направити баш у мом фиму”, рекао је Ђелогрлић.

Рекао је да се радо одазвао професоровом позиву да дође у Андрићград на премијеру свога филма.

“Позвао сам своје младе колеге који су се са великим ентузијазмом одзвали да дођемо овде. Мислим да господин Кустурица овде ради нешто озбиљно велико, нешто што ће можда тек после дужих година, како то код нас бива, бити схваћено и прихваћено. Задовољни смо ако смо својим доласком дали макар мали допринос томе”, нагласио је Ђелогрлић.

Продукцијски веома раскошан и на несвакидашњем нивоу за домаће услове, филм “Монтевидео, видимо се!” је први филм до сада у свјетској кинематографији у којем је обрађена тема првог свјет-

ског првенства из визуре једног националног тима. Сниман је на различитим локацијама у Србији, као и у иностранству, на егзотичним мјестима на Тене-

рифама, главном тргу у Трсту и у сусједној Црној Гори.

www.radio-visegrad.com

У музеју Стара Херцеговина у Фочи

СТАРИ НОВАЦ МАМАЦ ЗА ПОСЈЕТИОЦЕ

Музеј "Стара Херцеговина" у Фочи биљежи све већи број посетилаца, а четири сталне поставке привлаче и младе који са радозналошћу разгледају експонате.

Сачувано музејско благо омогућава посетиоцима да проживе један тренутак давне прошлости фочанског краја, од турског, аустроугарског до периода свјетских ратова и новијег доба.

- Сви застају крај наших очуваних предмета из римског доба, новија, накита, сабљи, али занима их и градска соба и старе ношње. Чувамо и раоник из деветог вијека, пронађен на подручју Фоче, примјерак који посједује још само Земаљски музеј у Сарајеву и један музеј у Чешкој - каже кустос Драгица Ђурчић.

Фотографије првог аутомобила, телевизора и фудбалске лопте

Она додаје да су посетиоцима занимљиве и аутентичне фотографије првог аутомобила у Фо-

чи из 1922. године, као и првог телевизора и фудбалске лопте из овог краја.

Музеј је често домаћин изложбама из Републике Српске и Србије. Фочаци су захваљујући тој пракси имали прилику да погледају поставке из Музеја савремене умјетности Републике Српске, али и музеја из Ужица, Горњег Милановца.

- Тако учествујемо у богаћењу културног живота у Фочи. Трудимо се да сваког мјесеца у нашој галерији угостимо бар по једну изложбу из Српске, или из Србије. Дајемо шансу и различитим ликовним удружењима и самосталним ауторима, а тако ћемо наставити и у будућности - каже директор Музеја "Стара Херцеговина" Бранка Драгичевић.

У музеју су у претходном периоду биле изложене слике, рукотворине, али и дјела која су створили школарци.

Етнографска поставка

На мјесту где је сад Музеј "Стара Херцеговина" некада је био хотел "Герстл". Саграђен је у аустроугарском периоду, 1906. године, а његов власник био је брачни пар Самуел и Каролина Герстл. Хотел је имао 24 собе, а срушен је 1944. године. Хотел "Вучево" саграђен је на истом мјесту, а 1956. године адаптиран је у музеј.

У етнографској поставци музеј чува посуду у коју се стављао жар. То је некада било једино гријно тијело у собама хотела "Герстл".

www.foca24.info

Младим вишеграђанима, у Андрићграду се представио познати писац за дјецу Урош Петровић из Београда

СВАКО ДИЈЕТЕ ЈЕ ГЕНИЈЕ НА СВОЈ НАЧИН

У великој Сали комплекса "Доли Бел", у Андрићграду 20. И 21. фебруара своје књижевно ствараштво представио је познати писац за дјецу и младе, Урош Петровић из Београда.

Међу бројном публиком, на обадва књижевна часа, најбољи су били млади, за које Петровић каже да су најбоља и најзахвалнија публика.

-Свако дете је геније на свој начин. Зато није чудо што су на мојим сусретима са њима активнији од старијих. Контакт са децом је нешто што ме тера на ново стваралаштво, када добијам нове идеје за дечије приче, изјавио је Урош Петровић, додајући да на својим бројним књижевним сусретима уви-

јек младе храбри да размишљају о новим идејама, јер су идеје нешто што мијења свет.

Петровић је добитник Златне значке Културно-просвјетне заједнице Србије за допринос кул-

тури, као и књижевних награда "Невен", "Доситејево перо" и "Змајеџе дечије игре". Књиге су му преведене на више језика.

Славко Хелета

У препуној малој сали Дома културе у Вишеграду Весна Дедић Милојевић представила своје књижевно стваралаштво

ПОТПУНА ЉЕПОТА ПИСАНЕ РИЈЕЧИ

Позната књижевница из Београда, популарна водитељка емисије РТС "Балканском улицом", Весна Дедић Милојевић, представила је 30. новембра 2013. године, Вишеграђанима своја четири романа, која је написала у последње четири године.

Водитељ промоције, млади београдски телевизијски новинар Иван Голушин подсјетио је на њена прва три романа "Заувек у срцу", "Сунце мени, сунце теби" и "Ти си мени све", која су одлично прихваћена код читалаца и доживјела неколико издања.

-Кроз четврти роман "Пола душе", који је објављен недавно, упознајемо Весну као широку личност која од историјских података, преко најтанијих људских осећања представља љубавну причу. У овој књизи она историјским чињеницама, које нисмо учили у школи, доћарава време с почетка 20 века и упознава нас шта се тада јело и облачило, како су изгледали први голф клубови, каква су била и које боје прва возила. Весна Дедић Милојевић све је то успела извући из архива и на леп, љубавни начин представити у роману "Пола душе", рекао је Голушин.

"Пола душе" - историјска мелодрама

Најновији роман ове, све популарније књижевнице, из штампе је изашао 1. новембра и већ се продаје у цијелом региону. То је историјска мелодрама која је имала својеврстан тест на последњем сајму књига у Београду, када га је Дедићева представила пред неколико хиљада својих читалаца.

-Тако сам преломила највећу стрепњу код сваког писца - да ли написано дело некоме нешто значи. Сада мирне душе идем на промоције широм Србије, Републике Српске и Црне Горе, нагласила је Весна Дедић Милојевић.

За роман "Пола душе" она каже да је љубавна прича, која се дешава крајем 19. и почетком 20. вијека.

У мултиплексу "Доли Бел" комплекса "Андићград" у Вишеграду свечано представљен филм "Кругови", Срдана Голубовића

ПРЕМИЈЕРА У ДВИЈЕ ПРЕПУНЕ САЛЕ

Због великог интересовања публике из Вишеграда и околних општина Горњег подриња, свечана премијера филма "Кругови", редитеља Срдана Голубовића истовремено је одржана у суботу вече, 16. новембра 2013. године, у двије сале мултиплекса "Доли Бел", у комплексу Андићграда.

Прича о забрањеној љубави

-У овом роману описујем једног наочитог, младог пуковника Српске краљевске војске који долази у Цетиње, као официр и шпијун, где се заљубљује у лепу, младу, школовану Цетињанку. Ту почиње забрањена љубав која ће трајати деценијама, у најкраћем Дедићева појашњава радњу свог најновијег романа.

Упопредо са књижевним стваралаштвом она је још од 1991. године позната телевизијска новинарка.

-Упоредо са емисијама на РТС радила сам за новине и магазине, писала сценарије. Телевизијско новинарство је прелеп посао, али је негде ускраћен за потпуну лепоту писане речи, а ја ту потребу имам. И тако, поред свакодневног новинарског посла, кад падне ноћ, седнем за компјутер и пишем, појашњава Дедићева.

Промоцију књижевног стваралаштва Весне Дедић Милојевић, уз подршку Народне библиотеке "Иво Андрић" и Дома културе Вишеград, организовало је Српско просвјетно и културно друштво "Просвјета" из Вишеграда.

Славко Хелета

Најављујући овај филм, који је за кратко вријеме приказан на 50 међународних фестивала, на којима је добио 19 награда, режисер Емир Кустурица је рекао да "овај биоскоп буди сјећања на осамдесете и деведесете године прошлога вијека, када је у бившој Југославији постојало правило да најгори

филм на српском и хрватском језику гледа више гледалаца него најбољи холивудски филм”.

Дубоко хуман филм

-У међувремену се десила демократија и пројнио се свијет. Филм је постао идеолошко средство које се растопило између друштвених мрежа. Када су питали младе људе у Америци “како највише воле да гледају филмове”, рекли су “преко интернета”, јер тако истовремено могу да телефонирају и гледају филм. Е ово није такав филм. На срећу постоји та традиција из давнина која вас доводи да доживите исту близост са оним што се зове умјетност, истакао је Кустурица, наглашавајући да је ово дубоко хуман антиратни филм који истиче праве људске вриједности.

-Филм Срдана Голубовића доживљавам као дјело које је далеко од холивудских прича које су приближније видео играма, нагласио је Кустурица.

Редитељ “Кругова”, Срдан Голубовић је рекао да му је била идеја да направи филмску причу која се тиче нас и оног што је дио наших живота, а са друге стране да то буде универзално и разумљиво и у Америци, Азији и на свим дијеловима земаљске кугле.

-Мислим да је то суштина уметности. У томе сам се угледао на велике редитеље попут Кустурице, Фелинија и других великана филма, који причају актуелне приче, са снажном и универзалном поруком, са идејом која је препознатљива свуда у свету, рекао је Голубовић.

У књижари “Или-или”, комплекса Андрићград у Вишеграду представљена пета збирка поезије вишеградске пјесникиње Драгиџе Грбић-Драге, “Голубови срџа”

АНТИРАТНА ПОЕЗИЈА ИЗАШЛА ИЗ ДУШЕ

У препуној читаоници књижаре “Или-или”, комплекса Андрићград у Вишеграду, 24. октобра 2014. године, промовисана је најновија збирка пјесама “Голубови срџа”, вишеградске пјесникиње Драгиџе Грбић-Драге, члана Друштва љубитеља писане ријечи “Мост”, које дјелује при Народној библиотеци “Иво Андрић” у Вишеграду.

Збирку је издало Друштво библиотекара Републике Српске, а рецензије су потписали Живко Вуjiћ, књижевни стваралац из Бање Луке и др Данка Митровић из Вишеграда.

Појашњавајући основну поруку ове збирке родољубиве поезије Драгиџа Грбић је нагласила да

Голубовић је изразио нескривено задовољство што су истовремено двије сале у “Андрићграду” биле дупке пуне са публиком, која је његово остварење наградила дуготрајним аплаузом.

-Када ме Емир Кустурица позвао да прикажем филм у Андрићграду био сам веома почаствован. Позив редитеља који прави само велике филмове, какав је Кустурица, се не одбија, закључио је Голубовић.

Андрићград - мјесто очувања наше гултурног идентитета

Голубовић је изразио очекивања да ће Андрићград бити мјесто очувања наше културе и идентитета, додавши да ја Емир Кустурица један велики визионар који оставља велико наслијеђе генерацијама иза себе.

Филм “Кругови” инспирисан је истинитим до-гађајем и херојским чином Срђана Алексића, младића из Требиња, кога су 1993. године убили његови саборци, јер је стао у одбрану пријатеља Бошњака.

-Прича о Срђану Алексићу је универзална. То је дубоко антиратна прича о херојском чину који уједињује све земље бивше Југославије, појаснио је Срдан Голубовић, додавши да Алексићева хуманост показује како има смисла бити добар човјек.

-Радећи овај филм схватио сам да је једини смисао људског битисања - бити човек. Зато су “Кругови” филм који говори о људској и потреби човека да се бори за свој људски идентитет, појаснио је Голубовић.

У филму “Кругови”, који се тренутно приказује у бројним биоскопским салама широм БиХ, улоге су остварили значајни регионалних глумаца, међу којима: Леон Лучев, Небојша Глоговац, Никола Ракочевић, Александар Берчек, Христина Поповић, Борис Исаковић, Емир Хаџихафизбеговић и Вук Костић.

Славко Хелета

се ради о завичајној поезији, натопљеној искреним и доживљеним емоцијама из ратног периода.

-Ова поезија је изашла из душе јер у себи носи осуду рата и страдања невиних жртава. У овим пјесмама нема мржње ни осуде, јер дogaђаји који су предочени, попут Петровачке цесте, Тузланске колоне или Вучијака, у ствари сами по себи су осуда рата, појаснила је Грбићева.

Отварајући ово књижевно вече Стојка Мијатовић је, у име издавача - Друштва библиотекара Републике Српске - нагласила да се у збирци пјесама “Голубови срџа” преплију родољубље, духовност и завичајност.

-Све је дато кроз призму колективног и личног доживљаја, а Косовски мит је за Драгицу Грбић посебно инспиративан, због чега је прве примјерке збирке даривала библиотеци манастира Високи Дечани, подсјетила је Мијатовићева, додавши да је њена поезија велико, њежно очовјечење.

Др Данка Митровић је истакла да је Драгица Грбић - Драга заљубљеник у живот, дјецу и добре

људе, на чију радост се поново огласила овом рођољубивом поезијом.

-У петој збирци нам дарује 86 истинoidних прича о историји, традицији и религији свог народа, обгрљених инспиративним и сугестивним насловом "Голубови срца", нагласила је Митровићева.

Рециталом и изведбом пјесама ово вече су увеличали чланови драмске и музичке секције Средње школе "Иво Андрић" из Вишеграда.

Драгица Грбић - Драга пише пјесме, кратке приче, афоризме и анегдоте. Прије ове објавила је четири збирке поезије. Добитник је бројних награда на разним књижевним конкурсима у Републици Српској и Србији, члан је више књижевних клубова у Српској и Србији, њене пјесме и афоризми објављени су у више зборника, антологија и алманаха, неке пјесме су јој преведене на бугарски, руски и енглески језик, а своје радове објављивала је у преко 60 књижевних часописа.

Славко Хелета

Уз 39-ту годишњицу смрти Иве Андрића у Вишеграду одржано књижевно вече

ПРОМОВИСАНА КЊИГА РАДИСАВА МАШИЋА "КАПЕТАНОВА САБЉА"

У Дому културе у Вишеграду поводом 39 година од смрти писца Иве Андрића, 13. марта је одржано књижевно вече на којем је професор књижевности, др Данка Митровић говорила о Андрићу као завичајном писцу.

"Све оно што је представљало интимни доживљај његовог одрастања у Вишеграду, сјећања на дјетињство, вишеградску касабу и њене живописне личности, све легенде и предања којима се као дијете занесен предавао, Андрић је преточио у умјетнички текст и тако своју властиту причу о његовом и нашем завичају, учинио универзалном", рекла је Митровићева.

Говорећи о збирци приповједака "Капетанова сабља" књижевника из Фоче Радисава Машића, пјесник Владимир Пантовић је појаснио да се у њој кроз 20 кратких прича преплићу драматични и трагични догађаји и истичу људске појединачне судбине, као и колективни усуд.

"У збирци је кроз оквир од неколико вијекова на простору од Шпаније до Македоније, кроз приче испричана повјесница једног времена или лика чија судбина мора да пробуди емоције код читалаца", додао је Пантовић.

Аутор "Капетанове сабље", Радисав Машић истакао је да је кратка форма посебан књижевни изазов и најтежи облик књижевног исказивања, јер се на малом простору и са мало ријечи мора испричати цијела прича.

"То причано мора бити сажето, кратко, јасно и због тога кратка прича има у себи нечега што приповјетке немају, а то је језгровитост и скромност у

ријечима, али и ширина у мислима што је њена

основна карактеристика", нагласио је Машић.

Предсједник Друштва љубитеља писане ријечи "Мост" из Вишеграда, Славко Хелета указао је читаоцима да пажњу треба да поклоне причи "Капетанова сабља", која описује српске подјеле током Другог свјетског рата кроз догађај кад из засједе припадници УДБЕ ликвидирају виђеније Србе, само зато што су поштовали часну дужност официра краљеве војске.

Машић је досад објавио и књиге документарне и путописне прозе "Михољдан у старој Херцеговини" и "Знамења старе Херцеговине".

Књижевно вече су заједнички организовали СПКД "Просвјета", Народна библиотека "Иво Андрић", Дом културе, Српско соколско друштво "Соко" и Друштво љубитеља писане ријечи "Мост" из Вишеграда.

Pagoje Tasic

**У комплексу Андрићграда у Вишеграду, 7. септембра, одржан
Први сабор изворног српског пјевања**

РЕВИЈА СТАРЕ СРПСКЕ ПЈЕСМЕ

На Тргу Петра Другог Петровића Његоша, у комплексу Андрићграда у Вишеграду, 7. септембра 2013. године је одржан Први сабор изворног српског пјевања.

На овој културној манифестацији, која има за циљ његовање старе српске пјесме, учествовало је 40 мушких и женских изворних пјевачких група са простора Србије, Црне Горе и Републике Српске.

У пратећем програму одржана је ревија гусала, на којој је учествовало 15 народних гуслара, а

својим наступима сабор је употребнило пет народних инструменталиста и два фолклорна ансамбла КУД-ова "Пива" из Плужина и "Извор" из Чајниче.

Организатори сабора су били Мушка пјевачка група "Свети Јован Крститељ" и Гусларско друштво "Раде Јамина" из Вишеграда.

Сабор, чији је домаћин био Андрићград, није био такмичарског, већ ревијалног карактера, а организатори планирају да прерасте у традиционалну манифестацију изворног народног стваралаштва.

Славко Хелета

Традиционални рецитаторски маратон вишеградских средњошколаца

ПОБЈЕДНИК АНА ШИЈАКОВИЋ

Ана Шијаковић побједник је овогодишњег, Седмог рецитаторског маратона ученика Средње школе "Иво Андрић" у Вишеграду, док је друго место припало Стефану Раџковићу, а треће Ањи Маљукан.

Поетски маратон, на коме је 21 ученик рецитовао стихове познатих српских и свјетских пјесника, организовала је вишеградска средња школа, а прва три најбоља ученика наградио је новчано директор Ђорђе Мршевић.

Професорија српског језика и књижевности Дијана Инђић Милошевић каже да је ово начин да се ученици бар за час одвоје од заразе друштвених мрежа и СМС порука.

"Ова група одабраних ученика била је изузетно заинтересована за рецитовање стихова српских пјесника што потврђује да поезија интересује и ову генерацију средњошколаца", навела је Инђић Милошевић.

Pagoje Tasić

Удружење жена "Сноп" приредило Треће "Романијско прело"

КАКО ПОМОЋИ СЕОСКОЈ ЖЕНИ

Како побољшати услове живота на селу и економски оснажити сеоску жену и њену породицу у условима недовољне подршке власти од локалног до републичког нивоа, питања су о којим је било највише ријечи на, трећој по реду, манифестацији "Романијско прело", које је 1. марта одржано у организацији Удружења жена "Сноп" из Гучева код Рогатице.

Прело у Гучеву отворила је предсједница "Снопа" Слађана Ујић, жена која је добила награду Свјетске фондације за женску креативност на селу за 2013. годину, као прва у Републици Српској и четврта са подручја бивше СФРЈ од 1994. године, када је награда утемељена. Поздрављајући госте, међу којима су биле други секретар и аташе за културу Амбасаде Русије у БиХ, Марија Темјашова и Ана Ивљева, начелник Општине Рогатица Томислав Пухалац, Драган Рогановић из Асоцијације за развој ибарске долине "ИДА" у Краљеву и више других гостију из Рогатице и сусједних општина.

Госте је поздравио и начелник општине Рогатица Томислав Пухалац, истакавши да он и Административна служба општине дају пуну подршку раду Удружене жене "Сноп", посебно што сматра да је жена на селу темељ домаћинства, куће и породице на једној и чувар традиције на другој страни. Ово посебно и ради тога, нагласио је он, што је пољопривреда и село стратешки правац и определење ове општине у наредном периоду.

Гости из Амбасаде Русије у БиХ

Марија Темјашова из Руске амбасаде у БиХ упознала је скуп о положају сеоске жене на селу у Русији, а обратила се и директорка Агенције за равноправност полова у БиХ Самра Филиповић-Хаџиабдић и посланик у Народној скупштини РС Зоран Ђерић.

Слађана Ујић скупу је презентирала искуства из осам година рада на селу чланица "њеног" "Снопа", а затим је рад настављен по радионицима на тему: "Примјена мјера из Акционог плана за унапређење положаја жене на селу у РС на локалном нивоу", кроз коју је указано на три основна правца дјеловања:

Оснажење сеоске жене кроз економску политику, унапређење капацитета на локалном нивоу и стварање законског оквира у коме ће се село, а time и сеоска жена, вратити са маргина свакодневног живота.

У манифестационом дијелу програма учесници Преле обишли су и разгледали радионице стarih сеоских заната и изложбу ручних радова жена "Снопа", Секције за кућну радиност Српског соколског друштва "Соко" из Добруна код Вишеграда и "Соколиће" из Сокоца. На, за ову прилику, посебно пиређеној вечери понуђена су јела традиционалне романијске кухиње и богат културно-забавни програм са прелом, на коме су уз ручне и ножне, чекрклије, преслице жене "Снопа" преле вуну, док су се мушкарци забављали тражећи прстен испод чарапа и рукавица. Пјевало се, свирало, рецитовало и играло.

Богат културно-забавни програм

Пјесме из своје, засад, прве објављене збирке "Распјевано дјетињство" читao је основац Никола Сорак и млађана Андреа Ђаћић, која своје пјесме још држи у школским свескама и чланице "Сокола" Бранка Чарапић и Ранка Кузман, а дио све популарније монодраме "Ђути Анђо" говорила је Зорица Мирјанић са Сокоца.

Ученице основне и средње школе из гучевског краја и Рогатице, у улози манекенки, у препуној учионици бивше школе у Подгају, прошетале су у одјавним предметима које су урадиле вриједне рuke чланица "Снопа".

На крају ове манифестације, која из године у годину постаје све садржанија и са више активних учесница и учесника, размијењени су и пригодни поклони. Снежана Каностревац-Цвијетић, као представник општине Вишеград, гошћама из Амбасаде Русије у БиХ, уручila је пригодан поклон - дио руске ношње коју је израдила Борка Јешић, а као уздарје гошће из Русије су оригиналном ношњом из своје земље, поред Јешићеве даривале и Слађану Ујић.

Сретен Митровић

Све познатији њемачки писац, Саша Станишић, поријеклом је из Вишеграда

НАГРАДА НА САЈМУ У ЛАЈПЦИГУ

На овогодишњем сајму књига у Лajпцигу награду за белетристику добио је писац Саша Станишић за роман "Пре празника"

Жири је оцијенио Станишићев роман као јединствено хорско пјевање у прози, а награда коју је добио једно је од највећих литерарних признања у Њемачкој.

Станишић је радњу у роману смјестио у једно село у Источној Њемачкој уочи фестивала, а у фабули открива и необичне паралеле између БиХ и њемачке области Укермарк.

Рођен је 1978. године у Вишеграду и с родитељима је почетком рата, 1992. године отишао у Њемачку.

Студирао је њемачки језик и славистику, а литерарно име је стекао првим и награђеним романом "Како војник поправља грамофон", који говори о раним ратним данима у Вишеграду.

(Срна)

У Мултиплексу Доли Бел, у Андрићграду, Вишеграђанин Саво Шкобић обиљежио пола вијека сценског и књижевног стваралаштва

“50 ГОДИНА МЕНЕ У КУЛТУРИ”

Колажним програмом, који је водила Јована Боровчанин, а у њему учествовали млади вишеградски глумци аматери, рецитатори, музичари и пјевачи, Саво Шкобић је обиљежио својих 50 светских година преданог умјетничког рада.

Своју умјетничку и стваралачку стазу започео је у Новом Травнику, као голубади 16-тогодишњак, написавши сценарио за свој први комад изведен у школи, кога је и режирао.

Након пуне афирмације у Новом Травнику, десетак година прошлога вијека ратни вихор га помјера и доводи у Вишеград, где од 1997. до 2012. године ради као аниматор културе у Дому културе, али и покреће Драмски студио.

Режирао је у Вишеграду Саво Шкобић 50 позоришних комада, од којих је за 22 био и аутор текста. Уз то је објавио и четири књиге са драмским текстовима, а више пјесама му је музички обрађено за фестивале.

Активни је члан Друштва љубитеља писане ријечи "Мост", које дјелује при Народној библиотеци у Вишеграду, а његове пјесме су уврштене и у два зборника радова вишеградских пјесника.

У колажном програму млади вишеградски глумци рецитовали су и пјевали Шкобићеве пјесме, те одиграли исјечке из три његова драмска текста које је написао и режирао: "Свастике" (Јелена Сарић и Дејан Лекић), "Трноружица" (Марина Глголовац и Миљан Јаредић) и монолог из комедије за дјецу "Море у лавору" (Теодора Кесић).

Пјесме и исјечке из Шкобићевих романа рецитовали су млади глумци: Стефан Ратковић, Ања Маљукан, Дајана Иконић, Никола Глголовац и Ми-

лица Пеповић, а три његове пјесме су отпјевали Ана Шијаковић, Дејана Мосић и Луџа Васиљевић.

-Са вишеградским глумиштем, у шта поред Драмског студија Дома културе мислим и на драмску секцију Средње школе "Иво Андрић", Драмску радионицу "Талија" Савјета младих и Драмски студио "Урбан концепт", играо сам 50 представа од чега су била 22 моја драмска текста. У њима су играла 162 глумца, не рачунајући статисте, који су на сцену донијели 469 разних улога, о чему имам уредну евиденцију, подсећа Саво Шкобић, додајући да је у Новом Травнику прије рата режирао 25 представа, од чега је за шест написао и текст.

Тако је Саво Шкобић за својих 50 година у култури режирао 75 позоришних комада, што је, како наглашава, много више него што су неки за живота гледали неки од позоришних комада.

Као најгледанију у Вишеграду истиче представу за дјецу "Неестварна стварност".

-Не само да је највише извођена него је и највише од свих мојих комедија играна у другим позориштима, казује Шкобић.

Закључујући ово изузетно умјетничко вече Саво Шкобић, новопечени пензионер, је поручио

својим младим глумцима: "Идемо даље и ускоро се вишеградској публици представљамо са неким од нових комада које управо пишем!"

Славко Хелета

Вишеградски средњошколци обиљежили 39 година од смрти Ива Андрића

СЈЕЋАЊЕ НА ВЕЛИКОГ КЊИЖЕВНИКА И НОБЕЛОВЦА

Полагањем цвијећа на споменик Иву Андрићу, крај Ћуприје на Дрини, и пригодним садржајима 13. марта су ученици и професори Средње школе "Иво Андрић" у Вишеграду обиљежили 39-ту годишњицу од смрти великог књижевника, нобеловца и најпознатијег Вишеграђанина Ива Андрића.

-Сваке године, на дан рођења и дан смрти Ива Андрића, по коме наша школа носи име, професо-

ри са најактивним ученицима полажу цвијеће на бијели мермерни обелиск великому књижевнику и нобеловцу крај Ћуприје на Дрини, одајући му захвалност за све оно што је оставио покољењима, рекао је директор Средње школе Иво Андрић, Ђорђе Мршевић.

На годишњицу Андрићеве смрти вишеградски професори књижевности на првим часовима говорили су о животу и дјелу славног књижевника, а у холу Средње школе "Иво Андрић" приказана је видео пројекција о животу и дјелу Ива Андрића.

-За ову прилику наши матуранти су представили свој кратки документарни филм у коме су сликом и ријечју подсјетили на изузетно плодан живот и непролазно стваралаштво Ива Андрића, који је у својим романима овјековјечио Вишеград, појаснила је професор књижевности Дијана Џић-Милошевић.

Славко Хелета

У Вишеграду одржано традиционално

СВЕТОСАВСКО ПЈЕСНИЧКО ВЕЧЕ

У читаоници вишеградске Народне библиотеке "Иво Андрић", 24. јануара, одржано је традиционално Светосавско пјесничко вече, на коме су своје стихове и дијелове из књижевних радова читали: Драгица Грабић, Саво Шкобић, Славица Гарић, Ранка Кузман, Бранка Чарапић, Божидар Тушевљак, Вукашин Трипковић и Славко Хелета.

Уз вишеградске књижевне ствараоце, већ осму годину окупљене око Друштва љубитеља писане ријечи "Мост", које дјелује при вишеградској библиотеци, пригодне пјесме посвећене Светом Сави читали су млади рецитатори Основне школе "Вук Караџић" из Вишеграда: Нађа Вучићевић, Никола Јовановић, Јована Мутлак, Сара Комленовић, Стефан Самарџић и Његош Јовановић.

Светосавско пјесничко вече, химном Светом Сави, отворили су чланови новоформираног хора, Дјечије радионице Народне библиотеке "Иво Андрић". Ово је био њихов први јавни наступ, под умјетничким руководством професорице Миљане Продан.

Хор чине основници шестих разреда: Огњен Миличевић, Лука Вукотић, Срђан Саратлија, Тијана Лозо, Вања Кокошар, Марија Топаловић, Дани-

ло Милисављевић, Ана Баракац, Ксенија Филиповић, Оливера Тодоровић, Снежана Вуковић и Лазар Марковић.

На крају ове успјешне вечери директор вишеградске библиотеке Бојан Пеџикоза уручио је награде најактивнијим читаоцима у 2013. години: основњу Његошу Јовановићу, средњошколци Теодори Леканић, пензионеру Луки Ђуричићу и не запосленом читаоцу, Ђојану Шијаковићу.

Славко Хелета

Крајем новембра 2013. године у Рудом одржани Тринаести “Видаковићеви дани”

КУЛТУРА ПОВЕЗУЈЕ ЉУДЕ

Изложбом ликовне галерије “Пале”, коју је отворио Радомир Јагодић - Рашо, отворени су овогодишњи традиционални 13. Видаковићеви дани културе у Рудом. Из богатог фундуса галерије “Пале” представљено је 25 слика, а у име галерије говорио је сликар Бранислав Ковачевић са Пала, истакавши да култура најбоље повезује људе.

На свечаној академији, посвећеној књижевнику Милошу Видаковићу (1891 - 1915), позната српска глумица Рада Ђуричин, говорила је дијелове из монодраме “Десанка”, од Десанке Максимовић и дијелове представе по тексту Моме Капора. Познати књижевник Добрица Ерић, говорио је стихове из своје нове књиге “Бројанице из Грачанице” - повесница части и бешчашћа, као и друге своје најдраже пјесме.

Музички дио академије, увеличали су хор “Св. кнез Лазар” из Прибоја и Етно - група из Рудог.

Књижевни конкурс

На књижевном конкурсу најбољих љубавних пјесама, посвећеном Милошу Видаковићу, жири у саставу: др Данка Митровић, професор Драган Па-поњак и књижевник Радомир Јагодић - Рашо, побједником је прогласио Анастасију Коцић из Ниша.

Друга мјесто је Тамара Илић из Рудог, а треће мјесто освојила је Ивана Пешић из Сmedereva.

Другог дана ове манифестације отворена је изложба најновијих књига Народне библиотеке из Рудог и књига Милоша Видаковића.

На промоцији књига представљене су најновије књиге - књижевника Мише Лубарде “Очи боје неба”, трећа књига афоризама “Афоризми за почетнике 3” афористичара Радомира Јагодића - Раше, затим “Голгота српског народа” Момира Крсмановића и часопис “Зора” из 2013. године.

Књижевно вече

Традиционално књижевно вече, посвећено прерано преминулом књижевнику Милошу Видаковићу, отворила је једанаестогодишња Милица

Пјесничко вече Друштва љубитеља писане ријечи “Мост” Вишеград

РИМЕ У СУСРЕТ ПРОЉЕЋУ

Чланови Друштва љубитеља писане ријечи “Мост”, које дјелује при Народној библиотеци “Иво Андрић” у Вишеграду, 21. марта су у малој сали Дома културе, приредили пјесничко вече под називом “У сусрет прољећу”.

Водитељ овог занимљивог програма, Стојка Мијатовић, предсједник Друштва библиотекара Републике Српске, читала је одломке из пјесама и прозних радова познатих књижевника посвећених прољећу, а своје стихове говорили су вишеградски пјесници Саво Шкобић, Спаса Кулић, Славко Хе-

Видаковић, читајући Видаковићеве пјесме. Своје стихове читали су пјесници: Милад Обреновић, Божидар Станар и Мирко Лубарда из Рогатице, Драгица Грбић из Вишеграда, Миланко Боровчанин - Ромсок из Сокоца, Радмила Тришевић и Мирко Иконић из Прибоја, Зоран Недељковић из Пожеге, Слободан Ристовић из Златибора, Предраг Остојић, Драган Папоњак и Радомир Јагодић - Рашо из Рудог.

Монодраму “Ја сам таки чоек”, по тексту Јосипа Пејаковића, извео је глумац Синиша Максимовић из Шапца.

Пјесmom и игром за Видаковића

Трећи дан манифестације “Видаковићеви дани културе 2013” обиљежен је пјесмом и игром фолклорних група, које су на овај начин представиле културу и обичаје овдашњег краја и подсјетиле на младост пјесника Милоша Видаковића.

У програму су учествовали гости из Нове Вароши - КУД “Јован Томић”, КУД “Просвјета” Рудо, КУД “Просвјета” Бијело Брдо, КУД “Просвјета” Миоче и КУД Основне школе Рудо.

КУД “Јован Томић” из Нове Вароши, чије друштво броји преко 250 чланова, има шест група и 17 кореографија из цијеле Србије. Гостовали су у Грчкој, Словачкој, Пољској, Мађарској, Француској и на многим мјестима у Србији и Републици Српској. Пред препуном салом у Дому културе у Рудом, одиграли су игре из Шумадије

Играла из Шумадије, Војводине, ромским и врањанским, представила су се културно умјетничка друштва из Рудог, Миоча и Бијелог Брда.

Наступом фолклорних група, завршена је 13 - та културна манифестација “Видаковићеви дани културе”, чији су организатори били локална управа општине Рудо, СКПД “Просвјета” Рудо и СКПД “Просвјета” РС.

www.opstinarudo.com

лета, Теодора Кесић, Бранка Чарапић, Весна Којић, Славица Гарић и Ранка Кузман.

Програм су, пригодним рециталима, које су припремиле професор Миљана Продан и учитељица Бранка Чарапић, употребили вишеградски основци, чланови Драмске радионице Народне Библиотеке "Иво Андрић" и рецитатори Основне школе "Вук Караџић" из Вишеграда,

Из активности СПКД "Просвјета" Вишеград у 2013. години

ЈЕДАН ОД НОСИЛАЦА КУЛТУРНОГ ЖИВОТА ВИШЕГРАДА

Српско просвјетно и културно друштво "Просвјета" је удружење од републичког значаја, чија је сврха његовање српске културне традиције, са циљем очувања језика, писма и националне књижевне баштине. "Просвјета" у Вишеграду дјелује већ дуже од двије деценије, а прије двије године Општински одбор Вишеград је обновљен и оснажен, а тренутно га чини 12 интелектуалаца и угледних грађана.

По ријечима предсједнице "Просвјете" у Вишеграду, др Данке Митровић, у досадашњем раду ова организација је постепено постала један од носилаца културног живота града.

-Захваљујући гранту из буџета који Општина Вишеград издава за наш рад и пројектима који обезбеђују одређена материјална средства, у прилици смо да Вишеграђанима који уживају у било којој врсти умјетности приуштимо и одговарајуће садржаје, каже Митровићева.

Промоције нових књижевних дјела

Она додаје да је "Просвјета" у Вишеграду, током 2013. године, била организатор многобројних и разноврсних културних догађаја, посебно истичући промовисање нових књижевних остварења.

-У сарадњи са сталним партнерима - Народном библиотеком "Иво Андрић", Српским соколским друштвом "Соко" и Домом културе реализовано је више књижевних вечери, од који издавајам: Промоцију романа "Макарије", јеромонаха Серафима Глигића, сабрата манастира Светог Николаја у Добринској Ријеци, предастављање књиге "Писац и прича", Жанете Ђукић Першић, најбоље биографије

Пјесничко вече је завршено изванредном интерпретацијом пјесме о прољећу, коју је извела Ана Шијаковић, иначе најбољи овогодишњи рецитатор Средње школе "Иво Андрић" из Вишеграда.

Славко Хелета

Суорганизатори "Вишеградске стазе"

У јуни 2013. године Вишеград је био домаћин традиционалне културне манифестације "Вишеградска стаза", посвећене имену и дјелу Иве Андрића, у чију реализацију је била укључена и "Просвјета".

-Уз општину Вишеград и Дом културе били смо суорганизатори "Вишеградске стазе", 34. по реду, а 21. у Републици Српској. У оквиру ове манифестације по први пут од оснивања у Вишеграду је одржана и сједница Главног одбора "Просвјете", подсећа Митровићева.

Она истиче и стално проширивање активности у оквиру ове организације.

-Недавно смо основали Драмски студио који, за сада, чине двије секције - драмска и рецитаторска, у оквиру којих креативне вјештине усавршавају вишеградски основци и средњошколци. Сматрамо да је то идеалан начин да најмађи становници Вишеграда закораче у свијет науке и умјетности, изbjегавајући тако оне друге, опасније и ружније светове, појашњава Митровићева, додајући да је недавном премијером комада "Чорба од канаринца", која је реализована под покровитељством Министарства просвјете и културе Републике Српске, озваничен почетак рада Просвјетиног Драмског студија.

Културни ектузијазам и у 2014. години

Предсједница СПКД "Просвјета" у Вишеграду, др Данка Митровић, најављује бројне културне садржаје и у наредној, 2014. години.

-Нама, који дјелујемо у оквиру "Просвјете", ентузијазма неће недостајати ни у наредној години, тако да љубитељи писане ријечи, драмског и музичког израза, као и других културних садржаја, могу очекивати још пуно лијепих догађаја.

Славко Хелета

Укратко о Радоју Домановићу**ВРСНИ САТИРИЧАР**

Радоје Домановић (1873 - 1908), је био српски сатирични приповједач. Рођен је 16. 2. (или 4. 2. по јулијанском) 1873. године у породици сеоског учитеља у селу Овсиште код Крагујевца. Џетињство је провео у сусједном селу Јарушницама, где је завршио и основну школу.

Гимназију је завршио у Крагујевцу, а Филозофски факултет на Великој школи у Београду. Као професор српског језика радио је у гимназијама у Врању, Пироту и Лесковцу. Због политичких увјерења је прогањан, премештан и отпуштан са поса. После пада режима краља Александра Обреновића 1903. године, нездовољан малим промјенама у земљи, покреће политички лист "Страдија", у којем покушава да се бори против мања новог режима. Разочаран, одавао се све вишемајском животу, много је пио, и усамљен, огорчен и сиромашан умро је у 35. години живота, 4. 8. 1908. у Београду.

Радоје Домановић је први прави сатиричар међу српским реалистима, сатира је главно обиљежје његовог талента. Он је творац српске сатиричне приповјетке.

Најзначајније његове приповјетке су: Вођа, Данга, Страдија, Мртво море, Краљевић Марко по други пут међу Србима, Размишљање једног обичног српског вола, Укидање страсти, Позориште у паланци, Гласам за слепца, Не разумем.

Велики број основних школа носи име "Радоје Домановић", постоји и Задужбина "Радоје Домановић" која додељује награду са истим именом. На Радоја Домановића подсећа и биста на Кalemegдану у Београду.

Александар Савић

РЕАГОВАЊА**(НЕ) КОРАЧАЈМО ЗАЈЕДНО**

Група младих римокатолика Врхбосанске надбискупије и младих православаца Митрополије дабробосанске представила је екуменски пројекат "Корачајмо заједно" 18. јануара 2014. године у Сарајеву у катедрали Срџе Исусово. Укратко, циљ овог пројекта јесте зближавање младих римокатолика и православаца кроз дружење, молитву, забаву и рад. Једна православна дјевојка је на представљању пројекта изјавила да сви вјерујемо у истог Бога и тежимо истом будућем животу након овог земаљског.

Млади екуменисти су са доста ентузијазма приступили остваривању поменутих циљева те су у наредних неколико мјесеци организовали многе радионице, предавања, дружења и заједничке молитве широм БиХ и Републике Српске. Појавили су се чак и у Богословији "Свети Петар дабробосански" где су младим богословима, који још нису научили ни основе православне вјере држали предавање под називом "Разбијање предрасуда". Очигледно је, иако је то мало другачије представљено, да треба уклонити страх од међусобног општења са јеретицима коме су нас покољења наших предака и Светих отаџа учили.

У априлу је организована манифестација "Седам дана са Кристом" у оквиру које су се млади католици и православци окупљали и дружили на разним мјестима у Сарајеву и учествовали у заједничким молитвама. Предложено је да се молитвени скупови одржавају редовно једном мјесечно.

Пошто смо се укратко упознали са пројектом и са његовим активностима сада ћемо по ко зна који пут изнијети и православно гледање на слична дешавања. Православна Црква дозвољава дружење, рад и остale социјалне активности православних вјерника са неправославним или молитвено заједништво никада у историји православне Цркве није благосијала већ је најоштрије осуђивала па чак и проклињала оне који тако чине.

Апостол Павле каже: Човјека јеретика по првоме и другоме савјетовању клони се. Знајући да се такав изопачио, и гријеши; самог себе је осудио (Тит. 3, 10-11).

Правила Светих апостола говоре исто а сагласно њима и правила помјесних и Васељенских сабора (Ап. 10, Пом. Лаод. 9, ИВ Вас. сабор И).

А о томе да су Римокатолици отпали од праве вјере и отишли у јерес свједоче многи Свети оци православне Цркве.

Преподобни Теодосије Печерски (1074)

“Латини су множином својих јереси обешчастили ћијелу земљу. Они који живе у латинској вјери неће задобити вјечни живот”.

Свети Григорије Палама (око 1360)

“Све док будете говорили да Дух Свети исходи и од Сина, ми вас нећемо прихватити нити општити са вама”.

Свети Марко Ефески (1457)

“Јасно је да су они (Латини) јеретици, јер су се потпуно одвојили, при чemu је њихово учење о Светом Духу хула на Њега и највећа од свих опасности и ми их одбацујемо као јеретике”.

“Оно што се тиче Цркве никада се не може разријешити путем компромиса.”

“Ми смо одбацали Латине ни због чега другог, него због чињенице да су јеретици. Зато је потпуно погрешно сједињавати се са њима.”

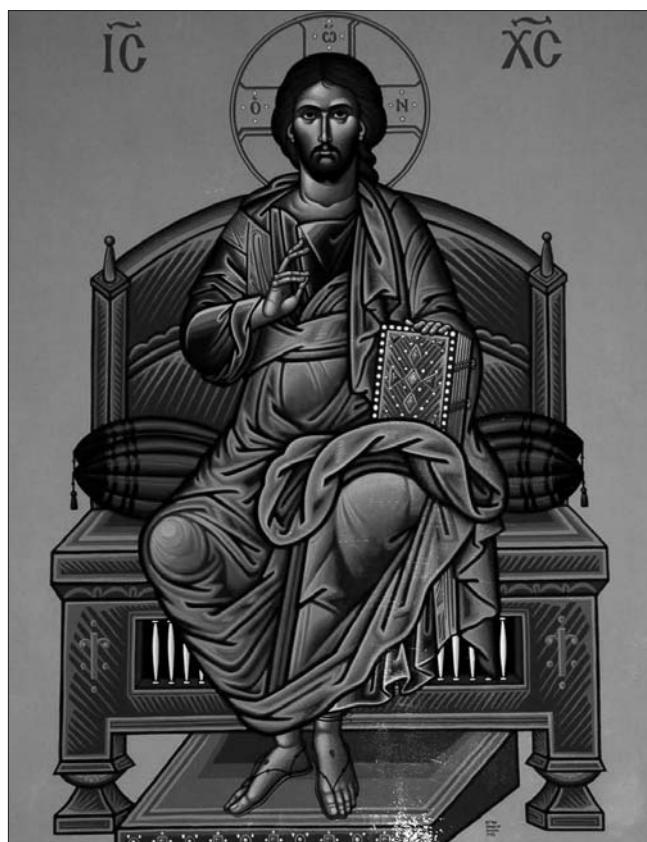
Преподобни Пајсије Величковски (1794)

Пише о латинству, да се оно одвојило од Цркве и паље у бездан јереси и заблуда... и лежи у њима без икакве наде да ће се подићи.. - “Латини нису хришћани.”

Свети Праведни Јован Кронштатски (1908)

“Ко од православних не би желио да се уједини са католицима или лутеранцима и буде са њима једно у Христу, једна Црква, једно друштво вјерујућих? Али ко од чланова тих тзв. цркава, а посебно предводници, који себе називају папама, патријарсима...патерима, ко је од њих спреман да се одрекне својих заблуда? НИКО. А ми се не можемо сложити са њиховим јеретичким учењима без штете по спасење своје душе. Зар је могуће спојити неспојиво - лажи и истину?”

Из неколико светоотачких мисли из различитих историјских периода потпуно је очи-

гледно да се православна Црква увијек клонила римокатолицима као јеретика и није дозвољавала заједничко молитвено општење. Исто тако, јасно је и да се не молимо истом Богу као што је напоменула једна дјевојка на представљању екуменског пројекта “Корачајмо заједно”. Онај ко преступа одредбе православне Цркве више не може бити њен члан.

Данас је, због разних разлога а прије свега материјалног благостања, вјера и савјест многих чланова наше свете Цркве ослабила па се почело дешавати што никад није, заједничке молитве и пројекти попут “Корачајмо заједно”. Кроз историју су православни хришћани рађе пристајали да буду убијани у најстрашнијим мукама, или глађу уморени, али се православне Цркве и њеног учења нису одрицали. Овај категоричан православни став по питању заједничке молитве не треба примјењивати на друге сегменте заједничког живота са вјерницима других вјера. Сљедујући Христовом учењу ми смо дужни да све волимо и да свима праштамо и у овој науци треба да се трудимо и усавршавамо, али оно што су нам апостоли и светитељи савјетовали да не чинимо то морамо сачувати ако хоћемо да се радујемо са њима у вјечном Царству Христовом. Зато, ко хоће да корача ка Царству Небескоме нека одмах престане да корача са јеретицима у царству земаљскоме.

АКТИВНОСТИ “СОКОЛА”

Завршена такмичарска сезона Мини-Макси лига у малом фудбалу у Палама и Ужицу

ДОБРИ РЕЗУЛТАТИ ПОЛЕТАРАЦА “БАМБИ-СОКОЛА”

Након четири мјесеца такмичења завршена су такмичења Мини-Макси лиге у малом фудбалу, у Ужицу и Палама, потврдио је Александар Говедарића, члан управе спортске секције “Бамби-Соко”, Српског соколског друштва “Соко” из Добруна.

Он је подсјетио да су млади фудбалери “Бамби-Сокола” у овим лигама, које афирмишу будуће фудбалске асове, постигли добре резултате.

“Генерација “Бамби-Сокола” 2001. годиште је на Палама, у конкуренцији од десет екипа, заузела треће мјесто, побједивши другу екипу Олимп са 2:0. Наши бронзани момчи су се одлично носили са некада много јачим противницима и пружали одличну игру и резултате, рекао је Говедарића, подсјетивши да је прво мјесто заузела екипа

Олимп Пале, док су другопласирани фудбалери Младости из Рогатице.

У овој конкуренцији голман “Бамби-Сокола” Стефан Андрић проглашење најбољим голманом Мини-Макси лиге, а највише погодака постигао је Марко Гаговић, такође из “Бамби-Сокола”.

Говедарића каже да је генерација “Бамби-Сокола” 2002. годиште играла обје лиге и на обје стране заузела пето мјесто.

-На Палама се надметало дванаест екипа. Прво мјесто припало је екипи Спорт-Високо, друго је заузела екипа Винер-Сарајево, а треће Олимп-Пале. У Ужицу је прва била екипа Слобода-Ужице, друго мјесто освојила је екипа Вранић-Ариље, а треће Пожега, прецизира Говедарића, додавши да је голман “Бамби-Сокола” Борис Тановић проглашен најбољим голманом Ужичке регије.

У овој конкуренцији чак три играча и голман “Бамби-Сокола” су изабрана у репрезентацију Мини-Макси лиге Ужичке регије, која је одиграла ревијалну утакмицу против вршњака Слободе из Ужица. Резултат је био 7:3 за репрезентацију Ужичке регије, а млади фудбалери “Бамби-Сокола” су постигли три поготка.

Бриједно је напоменути да је фудбалер “Бамби-Сокола”, из генерације 2005. године, Никола Батинић одиграо пробну утакмицу за Црвену Звезду из Београда. Тренер Звездних полетараца је био задовољан и малом Николи обећао позив на званичну утакмицу у Београд.

Славко Хелета

“БАМБИ-СОКО” ДРУГИ НА ТУРНИРУ НА ЗЛАТИБОРУ

Екипа младих вишеградских фудбалера, која успјешно дјелује као спортска секција Српског соколског друштва “Соко”, освојила је друго мјесто на Божићном турниру у малом фудбалу на Златибору, на коме су учествовале 24 екипе из Србије, Црне Горе и Републике Српске.

Дјечаци “Бамби-Сокола” су у финалу изгубили од вршњака “Црвене звезде” из Ужица.

“Успјех младих фудбалера “Бамби-Сокола” је тим већи што су на овом Божићном турниру уче-

ствовали подмладци “Црвене звезде”, “Партизана”, “Војводине” и ужичке “Слободе”, а за играча турнира проглашен је наш играч Борис Тановић, рекао је члан управе ове Соколове секције Александар Говедарића.

У “Бамби-Соколу” програмски тренирају 73 млада фудбалера из Вишеграда.

P. Tasić

Запажен наступ младих фудбалера “Бамби-Сокола” из Вишеграда на турниру “Фудбалске наде” у Рогатици

ЗАДОВОЉНИ ДРУГИМ МЈЕСТОМ

Млади фудбалери “Бамби-Сокола” из Вишеграда, спортске секције Српског соколског друштва “Соко”-Добрин, освајањем другог мјеста остварили су запажен наступ на турниру “Фудбалске наде” за полетарџе 2001/2002. годишта, који је одржан у склопу “Преображењских дана 2013”, на Градском стадиону у Рогатици.

Након што су били други у групи, фудбалери “Бамби-Сокола” су у четвртфиналу побједили екипу Олимпа из Пала, а у полуфиналу вршићаке Младости из Рогатице.

У финалу овог турнира екипа Сокола била је успјешнија од “Бамби-Сокола”, побједивши резултатом 2:0.

-Изузетно смо задовољни наступом наших младих фудбалера и освајањем другог мјеста на овом одлично организованом турниру на коме је учествовало 10 екипа, изјавио је Бојан Грачанин, предсједник Соколове спортске секције “Бамби-Соко”, најављујући за септембар, на некадашњем стадиону у Добрину, организацију Првих малих Соколових спортских игара, на којима ће у више дисциплина учествовати вишеградски основници.

Славко Хелета

ИК “Дабар” и ССД “Соко” објавили прву књигу, аутора Здравка Кнежића, одабрану на конкурсу за суфинансирање трошкова штампања прве збирке хришћанских духовних пјесама

ПОД КУЛОМ ВАВИЛОНСКОМ

Крајем фебруара 2014. године из штампе је изашла збирка хришћанске духовне поезије “Под кулом Вавилонском”, аутора Здравка Кнежића, коју су заједнички објавили Издавачка кућа Митрополије дабробосанске “Дабар”, са сједиштем у манастиру Светог Николаја у Добринској Ријеци и Српско соколско друштво “Соко” из Добрине.

Ово је прва Кнежевићева књига, која је одабрана на прошлогодишњем конкурсу “Добра” и “Со-

кола” за суфинансирање трошкова штампања прве збирке хришћанских духовних пјесама.

На конкурсу су учествовали аутори који до сада нису имали прилике и могућности објавити своју прву књигу, старости до 40 година, са подручја Митрополије дабробосанске.

Реџент збирке је јереј Средоје Андрић, уредник јерођакон Гаврило Ђурић, лектор и коректор професор књижевности Дивна Васић, а технички уредник Мирослав Радуловић. Књига је богато илустрована изванредним фотографијама младог умјетничког фотографа Саше Кнежића.

Даривао своје примјерке збирке монасима

Збирка је штампана у тиражу од 300 примјерака, од чега се аутор у корист манастира у Добринској Ријеци одрекао већег дијела тиража који му је припао.

Аутор је у својој првој књизи објавио прозне хришћанске и духовне текстове и пјесме, које одишу чистом, племенитом и искреном хришћанском филозофијом.

Као и многи други, Кнежић је још од дјечачких дана, заједно са породицом, жртва распада Југо-

славије, проводећи ратне дане у Сарајеву. Он је, као за себе каже, типични представник једне врсте која се полако у свијету може назвати изумирућом и надасве угроженом!

Здравко Кнежић је рођен у Сарајеву 1978. године. У изbjегличкој колони Сарајевских Срба, с краја посљедњег рата, досељава у Вишеград, где проводи добар дио младости, стиче породицу и факултетско звање.

Прве риме у изbjегличкој колони

-Поезију сам почeo писати као дjeчак, на отвореној каросерији камиона, који је превозио моју породицу по сњежној олуји 1996. године, из Сарајева, преко Јахорине и Романије до Вишеграда, појашњава Кнежић свој први "сусрет" са књижевношћу.

Аутор ове занимљиве и оригиналне збирке, у потрази за бољом егзистенцијом своје породице, данас живи и ради у Старој Пазови, а у слободно вријеме се бави писањем поезије и компоновањем музике.

За Вишеград га, поред најуже породице и пријатеља, од сада веже и ова његова прва књига коју вам топло препоручујемо.

Захвалност аутора

На вијест о реализацији Дабровог и Соколовог конкурса, којим се, штампањем првих књига, подржавају млади и неафирмисани књижевни ствараоци Здравко Кнежић је изјавио да је збирка "Под кулом вавилонском" необични концепт који у себи садржи хришћанску духовну поезију, посебан предговор за сваку пјесму и умјетнички доживљај фотографа.

-Књига је вјерске природе и сав приход од ње не продаје иде издавачком фонду манастира Добринска Ријека. Захваљујем се издаваштву, монаштву и свештенству Вишеграда и Старе Пазове и свима који су ми пружили подршку и инспирацију за писање и објављивање ове књиге, порућио је Кнежић.

Дабар и Соко планирају да наставе са овим конкурсом, ове и наредних година.

Славко Хелета

Секција Кућне радиности ССД "Соко" прославила крсну славу Светог Спиридана

ПРИЗНАЊА ЗА БРАНКУ ЧАРАПИЋ И МИРЈАНУ АЛЕКСАНДРОВИЋ

У Народном дому манастира Светог Николаја у Добринској ријеци 25. децембра 2013. године чланице секције Кућне радиности, Српског соколског друштва "Соко", прославиле су крсну славу Светог Спиридана.

Чин ломљења славског колача обавио је духовник Сокола, архимандрит Јован Гардовић, а у пригодном програму наступили су чланови Соколове Драмске секције.

Специјална признања за дугогодишњи рад у овом друштву уручена су Бранки Чарапић, предсједници секције Кућне радиности и Мирјани Александровић, предсједници Соколове Драмске секције, коју чине сви ђаци подручне основне школе "Вук Караџић" у Добрини.

Бранка Чарапић успјешно води секцију Кућне радиности која се афирмисала на бројним изложбама и манифестацијама, а њене чланице несебичним радом путем ткања, плетења, везења, хеклања и других техника од заборава су отргле старе народне мустре и обичаје, те уз финансијску подршку општине Вишеград, почеле радити и пригодне сувенире.

Основач и руководилац Соколове Драмске секције Мирјана Александровић више од 10 година анимира све ђаке подручне основне школе у Добрини, који израстају у праве мале глумце.

Славко Хелета

У Добруну одржане Прве мале Соколске игре

НАДМЕТАЊЕ НАЈМЛАЂИХ СОКОЛАША

У дворишту подручне Основне школе "Вук Караџић" у Добруну, у недељу, 22. септембра 2013. године, одржане су Прве мале Соколске игре, у организацији спортске секције "Бамби-Соко", Српског соколског друштва "Соко" из Добруна.

На играма је учествовало 60 основаца од 2001. до 2007. годишта из Вишеграда, Добруна, Добринске Ријеке и Вардишта, који су се надметали у скоку у даљ из мјesta, бацању кугле, слалому са лоптом и надметању на брвну, а у ревијалном програму и у трчању у цаку.

Учеснике су поздравили предсједник "Сокола" Славко Хелета, духовник Сокола архимандрит Јован Гардовић и директор Основне школе "Вук Караџић" из Вишеграда, Момир Радојчић.

Млади Соколаши показали су умјешност и такмичарски дух, али и одушевљење оваквим видом изворних спортских активности соколског покрета, основаног у Вишеграду прије више од једног вијека.

Најуспјешнијим такмичарима, по дисциплина-ма и годиштима, додјељене су специјалне дипломе, а најављено је да ће мале Соколске игре

наредне године бити још масовније и свечаније, уз проширење спортских дисциплина.

Ова манифестација одржана је у склопу бројних програма којима је обиљежена Мала Госпојина-крсна слава општине Вишеград.

Дипломе најуспјешнијим

Бацање кугле: 2001. годиште Марко Гаговић, 2002 - Алекса Грачанић, 2003 - Данило Марић, 2004 - Павле Марић.

Скок у даљ са мјesta: 2001 - Стефан Андрић, 2002 - Борис Тановић, 2003 - Ђорђе Благојевић, 2004 - Лука Пљеваљчић.

Слалом са лоптом: 2001 - Мирко Станојчић, 2002 - Лука Вукотић, 2003 - Данило Марић, 2004 - Никола Батинић.

Брвно: 2001 - Лука Лучић, 2002 - Борис Тановић, 2003 - Данило Марић, 2004 - Лука Пљеваљчић.

Славко Хелета

Успјешна акција "Соколове" хуманитарне секције

БОЖИЋНА РАДОСТ И ЗА НАЈУГРОЖЕНИЈЕ

Активисти хуманитарне секције Српског соколског друштва "Соко" из Добруна, студенти Миладин Андрић и Горан Јаковљевић из Вишеграда, у акцији "Божићна радост", подијелили су уочи Божића новчане поклоне за 29 лица која се налазе у тешком социјалном стању.

"Акција у Вишеграду и у нашим селима трајала је 20 дана и сакупљено је 1.450 КМ, а сваки појединача добио је по 50 КМ помоћи", рекао је Андрић.

Новчана помоћ прикупљена је од појединача, предузетника, установа, вишеградских предузећа и општине Вишеград.

"Идеју да покренемо ову хуманитарну акцију добили смо када смо у једној месару чули човјека који је куповао месо за двије конвертибилне марке и када нам је било јасно да ће многи од социјално угрожених грађана остати без Божићне печенице", додао је Андрић.

Благослов за акцију дао је игуман манастира Светог Николе у Добринској Ријеци, архимандрит Јован Гардовић, руководилац хуманитарне секције која дјелује при Српском соколском друштву "Соко".

Pagoje Tacuć

На редовној скупштини "Сокола" најављене активности у 2014. години

У ЗНАКУ СОКОЛОВИХ ЈУБИЛЕЈА

У 2014. години навршава се 15 година од обнове рада и 10 година од званичне регистрације Српског соколског друштва "Соко" из Добрена код Вишеграда.

Како је закључено на редовној Скупштини овог друштва, крајем 2013. године, све активности по Соколовим секцијама, у току 2014. године, биће у знаку ова два јубилеја.

Прво гимнастичко друштво "Српски соко" у Вишеграду је основано 1908. године, које након Првог свјетског рата, као најмасовнија организација, прераста у Омладинско гимнастичко друштво "Соко", а од 1929. године дјелује као Југословенски "Соко", у склопу Ужичке соколске жупе.

Након вишедеценијског гашења, на подстицај митрополита дабробосанског Николаја, у манастиру Добрин код Вишеграда крајем 1998. године Соко је обновио активности, а званично је регистрован као Удружење грађана 2004. године.

Преко 200 чланова у седам секција

Данас Српско соколско друштво "Соко" у оквиру спорске, издавачке, драмске, рецитаторске, грађевинске, хуманитарне и секције кућне радиности окупља преко 200 чланова.

Спортска секција Бамби-Соко ће у 2014. години плански радити са селекцијама младих фудбалера, учествовати на турнирима, сарађивати са фудбалерима из Косовске Митровице, координирати организацију Соколових турнира у Добринској Ријеци и Вардишту, те активно учествовати у припреми и реализацији Малих соколских игара у Добрину.

Соко ће у наредној години радити на побољшању услова за бављење спортом и у сеоским срединама.

Издавачка секција ће, како је најављено, поред планске припреме и штампања два двоброја часописа за духовну и културну просвјету "Соко" радити на издавању књига, заједно са Издавачком кућом "Дабар" Митрополије дабробосанске, те реализовати традиционални Конкурс за кратку Васкршњу причу и Конкурс за суфинансирање књига младих пјесника.

По традицији, у манастиру Добрин организоваће се Васкршња академија, а у манастиру Добринска Ријека Васкршња туџијада.

Ревитализација Спомен обиљежја у Вардишту

Чланови Грађевинске секције активно ће се укључити у ревитализацију Спомен обиљежја и капеле у Вардишту, подигнутих у знак сјећања на погинуле српске војнике у Првом свјетском рату, те у радове који се буду обављали у манастирима и црквама.

Драмска Соколова секција, која окупља основце из подручне школе у Добрину, ће активно радити на припреми и реализацији прикладних позоришних комада у манастирима Добрин и Добринска Ријека, те подручној школи у Добрину и матичној школи "Вук Карадић" у Вишеграду, а чланице секције кућне радиности активно ће радити на очувању традиционалних тканех, везених и плетених радова из вишеградског и романијског краја, а уз средства из Соколовог гранта радиће ткане и везене сувенире за Соко и општину Вишеград.

Активности Српског соколског друштва "Соко" финансијски и организационо помажу Митрополија дабробосанска, општина Вишеград, као и зависно предузеће "Хидроелектране на Дрини" Вишеград.

Славко Хелета

ЉЕКОВИТО БИЉЕ

ПОЉСКА ПРЕСЛИЦА (*Equisetum arvense*)

Пародна имена: мала преслица, раставић, мали раставић, борак, коњски реп, коњореп, штукавац, барска метлица,

креш, коситреница, коситерка, коситрена трава, цинкот, поточна вошчејнка. У рано пролеће истјерају из јако разграњатих, у земљу дубоко смјештених поданака најприје спороносне, смеђкасте, плодне стабљике.

Тек касније појаве се зелене, до 40 цм високе неплодне (вегетативне) стабљике које сличе малим, правилним јелкама. Польску преслицу налазимо на пољима, жељезничким насыпима и стрминама. Најљековитија расте на иловастом тлу. Овисно о мјесту станишта садржи од 3 - 16 % кремене киселине која дјелује изразито љековито. Подразумијева се да ваља избегавати польску преслицу набрану на пољима гнојеним с умјетним гнојивима. Польску преслицу с најтањим гранчицама, многи називају и „ситна“ преслица, налазимо претежно у шуми и рубовима шума. У народној је медицини ова љековита биљка била јако цијењена још у старо доба, прије свега због своје моћи да заустави крв и успјешности у лијечењу најтежих оболења бубрега и мјехура.

Код крварења, повраћања крви, тегоба с мјехуром и бubreзима, те код мокраћног пијеска и каменаца, гњиљења рана, чак и код канцерозних чирева као и код апсцеса на нози преслица изванредно помаже. Испире, раствара, скоро да сажиже оно што је покварено.

Влажну, топлу биљку умотамо у мокру крпу и ставимо на мјесто које ваља лијечити.

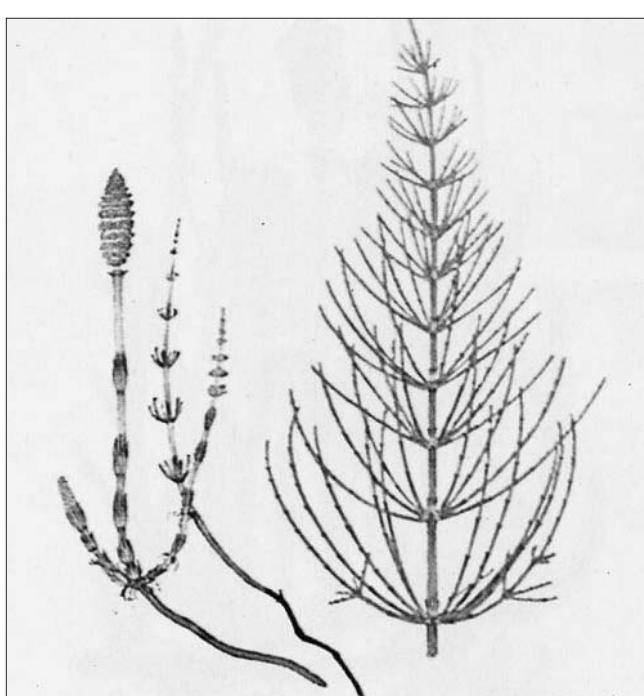
И најјача крварења и повраћања крви та биљка лијечи у кратком року, ако пијемо њезин чај. Код болних прехода мјехура

и болних грчева нема бољег средства од польске преслице чије паре пустимо да дјелују на мјехур 10 минута док смо умотани у купаћи ограђач. Ако поступак неколико пута поновимо брзо ћemo се ријешити невоље. Код бубрежног пијеска, бубрежних каменаца и каменаца у мјехуру примјењујемо вруће, сједеће купке од преслице, пијемо уз то гутљај по гутљај њезин топли чај, задржавамо мокраћу, да би ју коначно под притиском испустили. На овај начин каменце већином избацимо. По свemu судећи ријеч је о изврсном средству, како за унутрашњу тако и за вањску примјену код цијelog мокраћног система. Код сврабљивих кожних осипа, чак и кад су прекривени кором, гнојни или крастави, помаже прање и облози од куване преслице. Прање и купке помажу и код гнојних заноктица, отворених рана на ногама, гњиљења костију, старих изједајућих рана, канцерозних чирева, фистула, лишајева на бради (и других лишајева), коштаних израслина на пети, те лупуса.

У том случајевима можемо и опарену биљку, још топлу умотану у крпу, стављати на обољела мјesta. Код болних хемороида и хемороидних чворића стављамо кашу од свежега биља коју припремимо на сљедећи начин: свежу преслицу добро оперемо, на дрвеној дасци ваљамо све док се не претвори у кашу. Код крварења из носа стављамо охлађену исцрпину од преслице као облог. Тинктура од преслице препоручује се као нарочито добро средство код знојења ногу. Добро опране и осушене ноге истрљамо том тинктуром. Осим тога ваља сваки дан ујутро наташте, пола сата прије доручка, попити шољицу чаја од преслице. Код знојења ногу такође добро помажу купке од преслице. Код перути у који сваки дан оперемо косу с чајем од преслице, те након тога власишице измасирамо с добрым маслиновим уљем. Перут ће врло брзо нестати. Не смијемо заборавити да је преслица једно од најбољих љековитих средстава за болести плућа, како код хроничнога бронхитиса тако и туберкулозе плућа. Правилним узимањем чаја дјелује кремена киселина до изљечења туберкулозних плућа, али и до отклањања опште слабости која прати плућна оболења. Код тешких сметњи у раду бубrega са свим њиховим нуспојавама треба за сједеће купке користити свежу преслицу. У том случају користимо - искључиво за вањску примјену - велику польску преслицу (*Equisetum telmateja*) с мочварних ливада и алпских планинских пашњака, која има као прст дебелу стабљику и тренутно помаже. За једну купку треба пун лонац од пет литара биља. Код сједећих купки бubrezi морају бити под водом, а трајање купња је 20 минута!

Не обришемо се, већ мокри обучемо ограђач и један сат се знојимо у постельji, а тек тада се пресвучемо у сухо ноћно рубље. Сједећу купку можемо подгријавати и користити још два пута.

Александар Савић

ГОСТ “СОКОЛА”

Интервју са Лукијаном Ивановићем, новом звијездом забавне музике, чији су завичајни коријени Вишеград и Чајниче

ВОЛИМ СТИНГА АЛИ И НАРОДЊАКЕ

Финалиста ИКС Фактора, Лукијан Ивановић из Бања Луке преко ноћи је постао популарна звијезда забавне музике у региону. За Вацршње празнике са породицом је боравио у Вишеграду и Чајничу, наступио у Кафе “Галерији” и гостовао у програму Радио Вишеграда. Том приликом настало је и овај интервју.

- На почетку једноставно питање: одаље са породицом у Вишеграду и Чајничу?

“Сва моја ближа родбина је из ова два града. Мама Мирјана је из Вардишта код Вишеграда, из фамилије Нешковић, а татина фамилија је у Чајничу. Тако смо уз овај празник спојили угодно са корисним, јер ме на наступу у “Галерији” музички пратио отаџ Небојша”.

- Како је било на супер финалу ИКС Фактора?

“Ушао сам у топ пет и на крају сам био четврти, што је за мене јако велики успех, имајући на уму да је у овом такмичењу било неколико хиљада младих певача. Осећај је био невероватан, Београдска Арена пуна, међу њима и моји фанови “Мали ватрени”. Мислим да су сви видели колико сам уживао у извођењу песама”.

- Оно по чему се разликујеш од бројних забавњака у свом репертоару имаш и пјесме извођача који се ријетко емитују на радију и телевизији.

“У слободно време волим да певам Стинга, Мајкл Болтона и друге певаче. Волео бих да у концертним салама певам и ту врсту музике. Али након ИКС Фактора сам се мало прилагодио и комерцијалној музици која се нама намеће”.

- Настанети сте у Бања Луци, отаџ је из Чајниче, мајка из Вишеграда, а говориш екавски?

“Рођен сам у Ужицу, где смо са мамом били током протеклог рата. Одрастао сам у Пожеги, где смо живели 13 година, одакле смо се преселили у Бању Луку”.

- Ти си дјите музичке породице.

“Отаџ ми је од малих ногу музичар, пева, свира гитару и бубњеве и сво ово време живимо од тога. И мајка је у младости певала по разним фестивалима, самостално и са хоровима. Тим стопама још као деца кренули смо ја и сестра Кристина”.

- За сестру Кристину, популарну Кики из дјечијег шоуа који је прије неколико година емитован на РТРС-у, често кажеш да је бољи пјевач од тебе.

“Она је изванредан женски вокал, а након њене победе на Ђурђевданском фестивалу добили смо понуду од тадашње директорије телевизије Мире Лолић Мочевић да Кристина дође у Бањалуку. Тата је то прихватио и преселили смо сви, од када је све кренуло. Емисија једна, емисија друга, серијал за серијалом...”.

- Твоји и Кристинини музички путеви кренули су од дјечијих фестивала.

“Не знам тачно колико сам имао година кад сам запевао на првом дечијем фестивалу. Кристина је била још млађа. Пре тога био сам у разним хоровима, а прву победу забележио сам на “Распеваном пролећу Србије”, затим успешно наступамо на “Ђурђевданском фестивалу”, па на фестивалима у Ужицу, Горажду, Сарајеву, Рожају... Тата је имао мали студио, писао је музику и аранжмане, што нам је олакшавало наступе на тим фестивалима”.

- Како теку наступи, где све гостујеш?

“Предстоји турнеја са ИКС Фактором, имам много понуда за наступе по клубовима у разним срединама. Али још увек се нисам у потпуности опоравио од напора везаних за ИКС Фактор. Било

је изузетно захтевно пет месеци, а због будуће каријере сам привремено стао са студијем на Музичкој академији. Сматрам да сам успео и да даља каријера зависи од мене, јер имам 21 годину и време ради за мене”.

**- Ти си и композитор својих пјесама.
Каг ће први албум?**

“То ће морати мало да сачека, јер је албум јако скупа инвестиција ако немаш спонзора. Једна песма је готова захваљујући Емини Јаховић, која ми је обезбедила најпознатијег Турског аранжера. У плану је снимање још једне моје песме, а потом и других. Све је то јако скupo и гледам да то све сам урадим, па зато прве хонораре већ улажем у технику, за неки будући студио. Занима ме продукција, планирам да сутра постанем продуцент властитих и песама за моју сестру, као и за друге певаче”.

- Како је примљен твој успјех у Бањалуци, Вишеграду, Чајничу...

“Бањалучани, посебно млађи, су ме изванредно примили и подржали као гласачи. У Чајничу сам са фамилијом био у једном кафићу, где је било песме, аутограма и сликања. Слично је било и у Вишеграду, поготово у Вардишту”.

- У твојој фамилији Ивановић има један момак, под надимком Гоци, који је изузетно популаран у једној другој врстти музике, вишарској. Како ти гледаш на ту музiku?

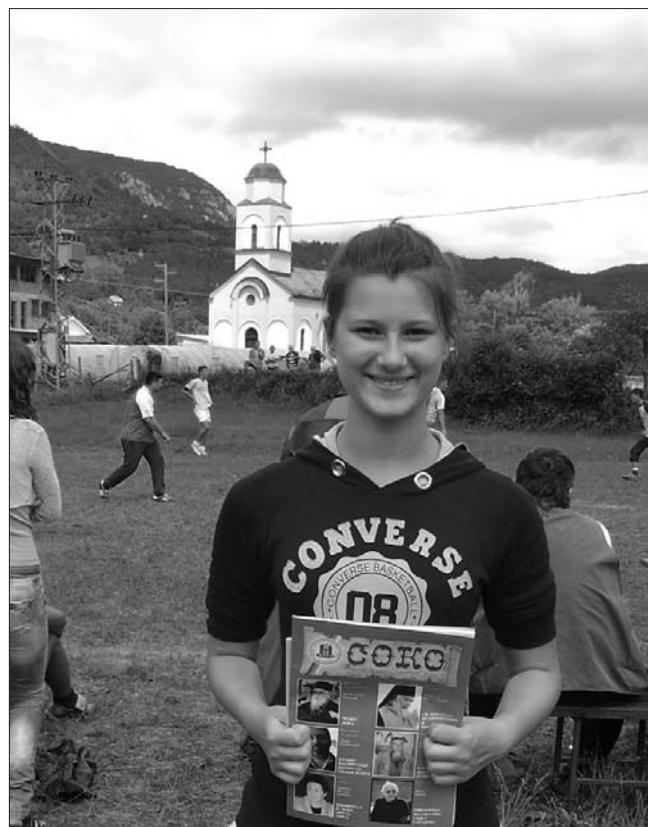
“Вози ме на Пале преко ледина... ма немам проблем, ја чак у слободно време и слушам такву врсту музике. Мој отаџ је у поп, рок, забавно и народној музици као професионални музичар. Од тога живимо и зашто би се стидели. На наступима музичари морају да знају сваку врсту музике, како би погодио жеље публике. Зато је мој репертоар све више шаролик, буквально од Стинга па до Жарета и Гоција. Зашто да не, и ја у слободно време волим запевати неки добар народњак”.

- Гдје видиш себе у близкој будућности у забавној музici?

“Дали ће бити забавна, нисам баш сигуран, јер ми се ових дана јављају Грци који ми нуде песме и аранжмане са грчком музиком. Имам доста понуда са свих страна. Видећу, видим себе као музичара који ће покушати да нешто промени у музици, јер сам читав живот био нека врста бунтовника. Да ли ће ми се то обити о главу време ће показати. Млад сам, јак сам, музички образован и време ће показати колико ћу успети”.

- Твој старији брат, ти и сестра до сада сте обавезно проводили цијеле распuste код фамилије у Вардишту и Чајничу. Хоће ли то и убудуће бити тако?

“Наравно да се ту неће много тога променити, али ће за те посете и летовања бити знатно мање времена, због обавеза”.

Кристина - Кики Ивановић на Соколовом турниру у Вардишту 2010. године

- Хоћеш ли у скорије вријеме радити нешто више од наступа у клубовима?

“Данас се највећи новац за наступе ипак заражује у клубовима, где доминира народњачки мелос. Имам идеју да у Банском Двору у Бањалуци одржим двочасовни концерт, где ћу покушати да публици наметнем лепу забавну музику. Ако буде прихваћено наставићу тако даље. Ако не прође прилагодићу се музичком тржишту и уз хитове полако пласирати моју музику”.

- Кратка порука твојим све бројнијим обожаваоцима.

“Будите ведри и насмејани, волите музику, јер музика оплеменује и све нас чини бољим људима. Кад ујутро устанете и чујете неку лепу мелодију пред вама је ведар и успешан дан”.

Славко Хелета

ВИЈЕСТИ

(припрема Славко Хелета)

Богословски факултет у Фочи

ВОЛОНТЕРИ СА ДЈЕЦОМ ОМЕТЕНОМ У РАЗВОЈУ

Вријеме у коме живимо испуњено је многим страховима: страх од непознатог, страх од изазова, страх од људи Бјежећи од реалности, често се затварамо у себе, скривајући се у најмрачнијим дубинама људске свијести. И ту, у измишљеним световима и разбацаним лажним вриједностима, мислим да смо нашли мир и сигурност. За разлику од нас, дјеца ометена у развоју (са посебним потребама), живе у потпуно различитим световима. Када би могли бар мало завирити у њихов свет и на тренутак посматрати њиховим очима, вјерујемо да би се изненадили оним што би пронашли. Оно чиме они мисле и размишљају, шта осјећају и дијеле са другима јесте оно што смо ми, нажалост, одавно изгубили - а то је ЉУБАВ.

У жељи да разбију предрасуде, млади богослови-волонтери, ученици средње богословске школе у Фочи, учествују у радионицама са дјецом ометеном у развоју. Радионице су резултат вишемјесечне сарадње Управе Богословије и Центра за ментално здравље Дома здравља у Фочи. Петар, Лука, Драган, Анђела и Савка, дјеца су ометена у развоју, које су ученици Богословије упознали приликом волонтерских посјета Дому здравља у Фочи. Будући да су поменута дјеца у више наврата изразила жељу да посјете ову духовну школу, та посјета је реализована у сријedu, 12. фебруара 2014. године, на празник Света Три Јерарха. Млади богослови: Бобан, Ранко, Димитрије, Иван и Милан упознали су их са животом у Богословији кроз свој један радни дан, показујући им просторије у којима свакодневно проводе вријеме: школски храм, собе у којима спавају, учионице, фускултурну салу, трпезарију

Дјеца су била видно одушевљена оним што су видјела. Отварајући своја мала срђа, пренијела су дио љубави и на младе богослове. Уз писање, цртање и пјесму, волонтери су стицали нова знања рада са дјецом ометеном у развоју. Ово искуство, које ће им сигурно бити од користи у животу, управо је испуњење Спаситељевих ријечи да онај који прими једно такво дијете у име моје, мене прима (Мт 18,5). У четвртак, 13. фебруара, у просторијама Центра за ментално здравље, одржана је креативна радионица у којој су штићеници центра заједно са богословима правили предмете од папира, украсних трaka, лепила и темпера, а у сврху продајне изложбе од чијих средстава се финансирају даљи пројекти.

Извор: www.bogoslovija.org

Актив добровољних давалаца крви ЗП “Хидроелектране на Дрини” Вишеград међу најактивнијим у Републици Српској

ЖУТЛЯНИСТИ ЗА ПРИМЈЕР

Актив добровољних давалаца крви Зависног предузећа “Хидроелектране на Дрини” Вишеград, који дјелује у оквиру Друштва добровољних давалаца крви “Стара Херцеговина”, окупља 52 активна даваоца драгоцене течности и спада у један од најактивнијих на простору Републике Српске.

По ријечима предсједника Активије, Горана Божића, у 2013. години су кроз редовне акције, као и намјенске позиве, за потребе Завода за трансфузијску медицину Српске-трансфузија у Фочанској болници, даривали 112 доза или 43 литра крви, која је била од животног значаја за бројне пацијенте.

-Актив има одличну сарадњу и са даваоцима крви широм Републике Српске, Србије и Црне Горе. Тако су на наш позив даваоци из Бањалучке “Електрокрајине” и “Галенике” из Земуна по два пута обезбједили крв за наше болесне суграђане, а за три пацијента из Вишеграда, који су оперисали срце на клиници у Тузли, крв су обезбједиле колеге даваоци из Угљевика, истиче Божић.

Уз поруку “Дарујмо крв и уљепшајмо себи дан, а другима спасимо живот”, Божић је апеловао на

Вишеграђане, старости од 18 до 65 година, да се приклуче у хуманитарну мисију добровољног даривања крви, јер је све већи број грађана којима је драгоценјена течност неопходна.

Славко Хелета

Национални парк Тара и Бајина Башта, уз подршку Туристичке организације Србије, привлачи све већу пажњу страних медија који се баве туризмом

ЛЕПОТЛЯ ТАРЕ ОЧАРЈАЛА СВЕТ

Национални парк Тара и Бајина Башта, уз подршку Туристичке организације Србије, привлачи све већу пажњу страних медија који се баве туризмом, путовањима и фотографијама. Сарадња Националног парка Тара и мађарских фотографа Ирене Бекер и професора Сабо Веле почела је пре четири године и они су досада направили више од хиљаду фотографија од којих су неке стекле планетарну популарност.

Фотографија "Кућица на Дрини" Ирене Бекер је сигурно привукла највише пажње и објављена је на бројним порталима и магазинима широм света, а све је почело од проглашења за фотографију дана, а потом и месеца августа на сајту Националне географије. Поменути снимак је у јубиларном издању немачког фото-магазина "Вие", поводом 10 година од оснивања, проглашена једном од 10 најбољих фотографија.

- У фебруару прошле године, у галерији Националног плесног театра Мађарске на Будиму, била је постављена изложба фотографија насталих на Тари и околини, а после тога излагана је у још неколико градова Мађарске и Румуније. Такође, последње две године током октобра организујемо "Фото-сафари Тара" који окупља десетак мађарских фотографа. Значај ове манифестације за промоцију нашег краја и целе Србије је препозната и Туристичка организација Србије, те је и финансиј-

ски помогла њено одржавање - каже Бориша Чолић, шеф информативне службе НП Тара.

Репортажа о Тари са фотографијама које су настале током поменуте сарадње биће објављена у престижном холандском "Колумбус магазину", који се бави путовањима.

С. Блануша

Кућна радиност и савремена мода

МОДЕЛИ ИЗ СОКОЦА НА ЛОНДОНСКИМ МОДНИМ ПИСТАМА

Захваљујући Ђорђу Тамбурићу, модном креатору који ствара под именом George Styler, на лондонском Fashion Week-у представљени су модели који су израђени у оквиру секције кућне радиности соколачког Удружења грађана "Аурора".

Модели су представљени у оквиру програма "Ones to watch" јер је Ђорђе, заједно са још само троје дизајнера, захваљујући креацијама из Сокоца, одабран између 290 кандидата, на конкурсу којим је предсједавао престижан модни жири сачињен од свјетски познатих имена.

Важна је чињеница да ревија Ones to watch важи за "шоу који се мора видјети" на London Fashion Week-у и циљ организатора је да за побједнике конкурса омогуће најбољу могућу медијску пажњу, да им доведу најбоље купце и публику како би што боље продали своју колекцију.

George Styler је дипломирао дизајн текстила и дизајн одјеће на Високој текстилној школи за дизајн, технологију и менаџмент. У фебруару прошле године представљао је Србију на International Fashion Showcase на изложби током трајања London Fashion Week-а где је одушевио лондонску публику, а његове креације красиле су насловне стране и еditorijale многих свјетских магазина.

Само годину дана касније изабран је да једини из овог дијела Европе прикаже своју ревију на London Fashion Week-у као Ones to Watch као побједник сезоне.

Фронтал

Природне љепоте Рогатице

ПЕЋИНА ГОВЈЕШТИЦА

На туристичкој карти општине Рогатица видно мјесто могао би заузети подземни туризам. Заљубљеницима у ову грану туризма на располагању су четири, истине неуређене али познате, пећине. Најпознатија је Бања Стијена, а ту су још Голубовићка и пећина Говјештица.

Оку туриста засад једино је доступно подземно благо пећине Бања Стијена, коју још називају и Мрачна пећина, која се налази у кањону ријеке Праче, двадесетак километара од Рогатице, идући трасом бивше ускотрачне пруге од Месића према Сарајеву.

За ову пећину се званично зна од 1882. године. Пуна је пећинског накита до кога су први допрли аустроугарски истражитељи и дugo је била прва туристичка пећина у овом дијелу БиХ. О томе говоре и бројни записи на њеним зидовима.

- И док се о пећини Бања Стијена и њеном подземном благу у коме доминирају чаробне фигуре сталактита и сталагмита на масивним пећинским стубовима и феномену ове подземне "куће", пећинском млијеку, које се, према легендама у овом крају, користило као лијек, доста зна, о сусједној Говјештици у коју се улази на "капију" која је ширине осам и висине 12 метара, само десетину метара ниже од улаза у пећину Бања Стијена, тек ће се чути, казује директор Туристичке организације у Рогатици Небојша Голић.

-На истраживању Говјештице, додаје он, до сада се мало урадило. Најдаље је отишла група спелеолога из Спелолошке уније у Болонији (Италија) која је овдје боравила у два наврата. У августу ове године наизмјенично је 13 дана истраживала њену

унутрашњост. Они су утврдили да се ради о највећој пећини у БиХ са рељефом који показује вриједност од 7,6 километара. У неколико "дворана" чије су димензије око 100 са 50 метара које су дјелимично попуњене пећинским језерцима неупоредиве љепоте и са, као суза, чистом водом налази се велики број пећинских украса. У једној дворани чак су пронађене влажне наслаге костију пећинског медвједа, животиње која је, како научници тврде, изумрла прије 20.000 година.

Сазнање о томе и прошлогодишња суша, која је утицала на ниво вода Праче и у језеру одмах иза великих улазних "врата" у пећину, био је разлог да радници Туристичке организације потпомогнути заљубљеницима у природу браћом Зденком и Бором Брусином, уђу у пећину Говјештица и по њој више сати ходају.

-Догађај је то за незаборав. Иако нисмо отишли далеко у њену утробу, јер за то требају посебна одијела, чамаџ па и спелеолошко-планинарска опрема и посебно искуство, утврдили смо да је објекат омамљујуће љепоте. Нашили смо на бројне сталактите и сталагмите. Нисмо дошли до фосила пећинског медвједа, али смо нашли више живих слијепих мишева, и занимљиво, једну стоногу знатно другачије боје од ове наше копнене, казује Голић.

-Све у свему, истраживање Говјештице и осталих пећина у општини Рогатица требало би наставити и њихова врата отворити љубитељима ове врсте туризма. То би без сумње донијело више-струке користи туризму, а тиме и цијелој општини, сматра први човјек туризма који је са својим радницима и осталим заљубљеницима пећина већ оформио малу фототеку свега до чега су дошли самоинцијативно обилазећи пећине у овом крају.

Сретен Митровић

У Добрину обиљежено 210 година од Првог српског устанка

ПОМЕН СРПСКИМ ЧУСТАНИЦИМА

Централна манифестација обиљежавања 210 годишњица од Првог српског устанка, одржана је 14. фебруара у комплексу манастира Добрин код Вишеграда, у организацији Одбора за његовање традиција ослободилачких ратова Владе Републике Српске.

Свечаности су почеле светом Литургијом, коју је предводио игуман манастира Калистрат Бобушчић. Након литургије у храму је одржан помен парастост војду Карађорђу и свим српским устаницима.

Амбасадор Србије у БИХ Станимир Вукчевић, захваљујући се на позиву организационом Одбору ове манифестације је рекао: "Хвала нашим заједничким прецима који су пролили своју крв за нас и ослободили нас од вјековног ропства".

Министар рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске Петар Ђокић је подсјетио на

стварање модерне српске државе након борбе коју је предводио "Отаџ Србије" и тежњи српског народа за слободом у дугој српској историји.

Вијенце пред Карађорђев споменик су положиле бројне делегације из Српске и Србије: предсједника Републике Српске, Владе РС, затим НСРС, амбасадор Србије у БиХ Станимир Вукичевић, Борачка организација РС, РВИ, логораша, заробљених и несталих лица РС, делегација Трећег пјешадијског пука РС, СУБНОР-а и делегација општине Вишеград.

У Народном дому манастира додрунског за све госте приређен је културно-умјетнички програм у коме су анступили Светлана Стевић, чувар изворне српске етно мелодије, глумци Александра Митрић- Штифанић и Илија Мимић, те народни гуслар Витомир Арсенић, који је уз отпјевао пјесму "Почетак буне против дахија".

Мира Андрић

Славље у рогатичком селу Кусуци

ПУТ КЈАО НЈАЈВЕЋИ ПОКЛОН

Радомиру Ђаћићу требало је да доживи 80, а Сими Кулићу 74 године да би били свједоци долaska пута у њихово село Кусуке, у мјесној заједници Козићи, у општини Рогатица.

Истина, ради се о макадаму, али, како рекоше, то је њихова магистрала, јер се, од памтивијека, у њихово село долазило уским и блатњавим сеоским сокацима пјешиће или сеоским колима и са коњима самарицама. То је био разлог да су многи заobilazili ово село у коме је пред почетак послеђњег рата било 17 кућа српских породица Тановић, Ђаћић, Кулић и Бандић.

Од Рогатице Кусуци су удаљени 20 километара. У Устипрачу се, козијом стазом низ окомите стрмине и стијене кањона Праче, стизало пјешиће за пола сата у одласку и скоро два у повратку. Отуда и девиза: "Кусуци су Богу иза леђа" иако се ради о питомом селу у коме успијева све што се посије и има одличне услове за узгој воћа, стоке и посебно држање пчела.

Да тако више не буде побринуло се средином 2013. године Шумско газдинство "Сјемећ" из Рогатице. Кроз план реконструкције и изградњу но-

вих шумских камионских путева планирали су довођење пута и у Кусуке. Планирано је и остварено.

- Уз инвестицију од 50.000 марака, за свега 7 радних дана, реконструисано је 1.100 метара ста-рого пута од Просјечена према Кусуцима и изграђено 650 метара новог до у село. На трасу је извезено преко 900 кубних метара камена и другог посипног материјала. Урађен је један пропуст профила 50 центиметара и коловоз ширине 3 метара са по пола метра банкина са обје стране пута, рече технички директор "Сјемећа" Марко Томовић.

Још да стигне и струја

Кусуци, као и друга села овог дијела општине Рогатица, из рата су изашли порушени и спаљени, а становници расељени. У село, да стално живи, први се вратио Симо Кулић. Као вук самотњак де-верао је скоро десет година, а онда су из Рогатице и неких других мјеста почели долазити и друге његове комшије.

- Било је тешко, казује Симо. Без пута и струје, које ни дан-данас немамо, морао се дизати кров над главом, рукама и крампом крчти зарасла имања да би се нешто посијало, а помоћи ни од куда. То је разлог да се у Кусуке, али само од пролећа до јесени, вратило свега пет-шест породица са отприлике толико становника, углавном стараца и старица.

Овај мали број Кусучана, потпомогнуто млађим из Рогатице, крајем августа, организовало је пригодно славље уз долазак пута у њихово село. Позвали су представнике "Сјемећа" на челу са директором Милорадом Јагодићем. Гости су им били и сви радници који су са машинама радили на градњи њиховог пута.

Нит дражих гостију, нит бољег поклона...

Поздрављајући госте Симо Кулић рече да дражих гостију ни бољег поклона нису дуго имали. Довели су нам пут о чему смо годинама машталли. Још да нам се врати светло које смо до рата имали и Кусуци ће поново оживјити. Враћаће се не само старији, него и млади.

И 80-годишњи Радомир Ђаћић, коме је донацијом изграђена кућа и са супругом повремено живи у њој, захвалио се "Сјемећу". Испуњена му је животна жеља и нада се да је то шанса за већи повратак расељених, јер ће, уместо пјешака, моћи долазити и аутима.

Таквог мишљења су и остали Кусучани који су се окупили да поздраве и захвале се "Сјемећу" и његовим представницима.

Као и сва друга славља у овим крајевима, ни ово није прошло без јагњетине и другог ића и пића.

Сретен Митровић

Медицински факултет у Фочи

ПОСЛО ЗА НАЈБОЉЕ СТУДЕНТЕ

Министар здравља и социјалне заштите Републике Српске Драган Богданић и министар просвјете и културе Горан Мутабџић договорили су се са деканом Медицинског факултета у Фочи Миланом Кулићем да се на овом факултету уведе практика запошљавања најбољих студената.

Богданић је изјавио да су са директором Универзитетске болнице Фоча Вељком Марићем договорили да законским прописима буде решен проблем извођења наставе за студијски програм стоматологија.

Министар просвјете и културе Горан Мутабџић потврдио је да ће друга фаза изградње студентског дома у Фочи почети у априлу, те да се још само очекује одлука Народне скупштине Републике Српске о финансирању наставка изградње студентског дома за шта је обезбиђено 2.300.000 евра.

"У исто вријеме ће почети и опремање зграде Богословског факултета за шта смо обезбиједили 700.000 евра", навео је Мутабџић.

Декан Медицинског факултета Универзитета у Источном Сарајеву Милан Кулић истакао је да је посјета ресорних министара најбољи начин решавања проблема, напоменувши да им је ово четврта посјета Фочи.

Он је додао да је Медицински факултет потписао споразум о сарадњи са Туристичко-рекреативним центром "Бања Врућица" у Теслићу где ће студенти овог факултета одлазити на практику.

"Такође, договорено је да из сваке генерације по пет најбољих студената са четири студијска програма буде запослено на факултету или у здравственим установама Српске. Пракса је до сада била да факултет запосли по једног најбољег студента", рекао је Кулић.

Focaonline

У Добрунској Ријеци-Дражевини обиљежена 68-ма годишњица хапшења јенерала Драгољуба-Драже Михаиловића

ПОМЕН ЈЕНЕРЈЛУ И ЊЕГОВИМ ПРТИОЦИМА

Око 600 чланова и симпатизера Равногорског покрета Републике Српске и Србије обиљежило је

13. марта у мјесту Ундреље - Дражевина код Вишеграда 68 година од када су припадници ОЗНЕ ухапсили јенерала Дражу Михаиловића.

Равногорци и поклоници дјела Драже Михаиловића присуствовали су парастосу на Спомен-обиљежју генералу и његовим пртиоцима, капетану Николи Мајсторовићу, мајору Драгиши Васиљевићу и поручнику Благоју Ковачу које је подигнуто у Ундрељама, где је генерал ухапшен 13. марта 1946. године, а његови саборци убијени.

Предсједник Равногорског покрета Републике Српске Јово Вукелић подсјетио је да је више од годину дана од када је у Србији прекинута потрага за посмртним остацима Драже Михаиловића, јер коњање на неколико потенцијалних локација, где се претпостављало да је генерал сахрањен, није дало никакве резултате или је то тако, како је навео, сервирано јавности.

"За нас је изузетно важно да је проведена сва законска процедуре да се неометано може донијети пресуда о рехабилитацији Драже Михаиловића, чиме ће се признати и његова војска у отаџбини и идеја равногорског покрета", рекао је Вукелић.

Предсједник Равногорског покрета Србије, са сједиштем у Тополи, Предраг Богићевић рекао је да су Срби коначно схватили да им је угрожено српство и православна вјера, што је доказ све масовнијег окупљања, сваке године код Чичиног споменика у Добрунској Ријеци.

Архимандрит Јован Гардовић, духовник Равногораца из Вишеграда, истакао је да је црква место где се могу славити великан историје.

Он је позвао на јединство равногорских покрета, јер их је више у Србији, и упозорио Србе да никад више не пристану на оштре идеолошке и политичке подјеле које им никад добро нису донијеле.

На скупу у Дражевини били су припадници Равногорског покрета из Суботице, Новог Сада, Београда, Ваљева, Шабаца, Крагујевца, Краљева, као и многих општина Републике Српске.

Окупљање равногораца, који су прије поласка у Дражевину, у Вишеграду положили цвијеће на споменик братиоцима Републике Српске, на Тргу палих бораца, протекао је у мирној и достојанствујују атмосфери.

Pagoje Tasić

Сјећање на путописца и телевизијског докumentаристу Милана Ковачевића

ТВ ЂАРЂВАНОМ РЕСТАУРИРЛО ИСТОРИЈУ РОГАТИЦЕ И ГЛАСИНЦА

Тешко је почети причу о историји београдске и југословенске телевизије, а не споменути емисију "Караван", географа, лингвисте, историчара, археолога, биолога и спелеолога Милана Ковачевића.

Милан Ковачевић је рођен је 1915. године у Котор Вароши. Као аутор и уредник, најзапаженије резултате у новинарству постигао је својим путописним емисијама "Караван" за Телевизију Београд. Од 1963. до 1983. године био је аутор 77 емисија "Каравана". Милан Ковачевић је умро 18. јула 1985. године и иза себе оставио сјајну видео документацију једног времена, која и данас служи да се подсјетимо прошлих времена, али са посебном дозом носталгије, коју нове, сличне тв емисије тешко могу постићи.

Као рестауратор који скида нагомилане сложене прохујалих доба, Ковачевић је вјешто, телевизијским изражајним могућностима, разоткривао та времена и финим нитима остваривао континуитет са садашњошћу.

У двије епизоде свог "Каравана" Ковачевић је испричао причу о Рогатици и Гласинцу. Осим што се осврнуо на културу и живот у седамдесетим годинама, аутор је врло прецизно и стручно обрадио и историју тих крајева.

www.opstinasokolac.net/palelive.com

Прослављена слава ИК Дабар

ОБДАРЕНИ ЗА ИЗДАВАШТВО

Издавачка кућа Митрополије дабробосанске "Дабар" прославила је, у петак 29. новембра, своју крсну славу Светог апостола и јеванђелиста Матеја.

У сали народног дома манастира Светог Николаја у Добрунској Ријеци код Вишеграда славски обред обавио је архимандрит Калистрат Бобушић, уз саслужењеprotoјереја-ставрофора Саве Брадоњића и protoјереја-ставрофора Милутина Андрића.

Честитајући братству манастира и уредништву "Дабра" крсну славу, свештеник Саво Брадоњић подсјетио је да је "Бог појединце обдарио да раде разне послове, а монахе из Добрунске Ријеке да издају књиге и часописе и тако шаљу духовне и људске поруке вјерницима и осталим грађанима".

Главни и одговорни уредник "Дабра" архимандрит Јован Гардовић рекао је да Издавачка кућа "Дабар" прославља ове године и 17 година постојања и успешног рада. "За више од деценију и по успјели смо да припремимо и издамо 46 бројева часописа "Дабар", рекао је Гардовић.

Он подсећа да је за то вријеме штампано на десетине књига духовног садржаја, међу којима је и око 60 уџбеника за потребе студената Богослов-

ског факултета у Фочи, као и неколико збирки пјесама Друштва љубитеља књиге "Мост" из Вишеграда.

"Најновији пројекат је штампање фототипског издања Сарајевског преписа "Законоправила" Светог Саве. Такође, све бројеве "Добра" смо прилагодили интернету и могу се наћи на интернет страницама Митрополије дабробосанске," навео је Гардовић.

Средњошколски центар у Фочи

ОСНИВА СЕ ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ТАЛЕНТЕ

Од наредне школске године Гимназија у Фочи уписаће једно одјељење математичке гимназије. У том одјељењу биће најбољи млади математичари са подручја цијеле Горњедринске регије.

Ресорно министарство Владе РС је подржало ову иницијативу на основу резултата које су годинама постизали ученици из Фоче.

Подсећамо, млади математичари из Фоче су деценијама на свим републичким, савезним па и међународним такмичењима освајали прва мјesta, као и медаље на математичким олимпијадама. Са њима су предано радили истакнути професори, истински заљубљеници у свој посао, а прије свих Мићо Машић, Војко Станковић, Остоја Остовић који су оставили видан траг у фочанском средњошколском образовању.

У одјељењу математичке гимназије предаваће најискуснији и најбољи професори а програм ће бити прилагођен том профилу образовања.

Жеља је да се на овај начин афирмишу таленти, да им се омогући напредовање и да Фоча поново постане расадник младих талената.

Ово је један од оних примјера који доказује како је улагање у таленте увијек добра инвестиција.

Фочаџи најбољи на регији из физике

На овогодишњем регионалном такмичењу из физике, одржаном у Рогатици, за ученике од првог до четвртог разреда средњих школа, највише знања показали су ученици из Фоче, и усвојили већину награда.

У категорији првих разреда, прво мјесто освојила је Бојана Вујчић, други је био Благоје Благојевић, а трећа Лидија Вуковић.

Милица Шкипина била је друга у категорији других разреда. Ђорђе Јојић освојио је прво мјесто, а Лена Першић треће, међу ученицима трећих разреда. Бојан Ковачевић најбољи је био у категорији четвртих разреда. Друго мјесто освојила је Марија Јојић, а треће Милан Шкипина.

Општина Фоча и Foca24info

АНДРИЋГРАД ЧУРЧЕН “ЗЛАТНИ КЉУЧ”

Андрићград је значајан за регион, Европу и свијет, а потврда тога је и “Златни кључ” који су му додијелили Савјет европских градова и Медија инвент, из Новог Сада.

“Златни кључ” који су Андрићграду и Андрићевом институту додијелили Савјет европских градова и регија из Улма и Медија инвент, потврда је значаја града од камена, не само за регионалну, већ и за европску и свјетску културну баштину, а рад је академског вајара Љубише Манчића из Београда.

—“Златни кључ” је признање које се додељује отвореним градовима. Приједлог је стигао са Новосадског универзитета. Ми смо то прихватили и Петер Лангер, предсједник Савјета европских градова и регија, био је одушевљен када смо му упути-

ли образложење - рекао је Владо Маркановић, директор Медија инвента, приликом уручивања овог признања 11. јануара..

- Ренесанса је Европи донијела монументалне грађевине, а ми смо овде, у њеном “закашњелом” облику градили насеље са градским језгром које неће бити подложно рушењу ни од каквих, па ни ратних сила - рекао је идејни творац Андрићграда Емир Кустурица.

Не кријући одушевљење добијеним признањем, Кустурица је истакао да су неимари у Андрићграду за три године успјели да подигну грађевине за чију градњу би некоме требало стотину година.

Он је појаснио, да је питање људског духа и његовог формализовања у архитектури веома значајно, поновљајући да је изградња Андрићграда значајна, не само за регионалну, него и европску и свјетску културну баштину.

- У Андрићград су уложена значајна материјална средства и труд и драго нам је да је то неко препознао - навео је Кустурица.

Комплекс Андрићграда настаје као град стваралаштва, умјетности и помирења. Овај едукативно-туристички комплекс већ походе туристи из цијelog свијета. У наредном периоду он ће бити позорница за највеће умјетнике, не само из свијета филма, већ и из књижевности, сликарства, музике.

Андрићград у Вишеграду ускоро ће постати и универзитетски центар са Факултетом лијепих уметности, а прошле године са радом је почeo и Андрићев институт, ум и душа Андрићграда.

Ова установа се бави оним што је карактерисало интересовање и дјело нобеловца Иве Андрића - књижевношћу, историјом и архивском грађом.

Агенције

СПОРТ

У Вишеграду одржан 8. меморијални карате Куп “Видоје Андрић”

РЕВИЈА КАРАТЕА ЗА ПАМЋЕЊЕ

Уз учешће 560 такмичара из 25 клубова, из Србије и Републике Српске, у Градској дворани у Вишеграду одржан је 8. меморијални карате Куп “Видоје Андрић”.

Организатор ове ревије каратеа, уз техничку подршку Карате клуба “Дрина” Вишеград, био је Карате савез Републике Српске, а покровитељ Општина Вишеград.

Отварајући овај меморијал начелник општине Вишеград Славиша Мишковић је подсјетио да је ово још једна, у низу значајних спортских манифестација, која по масовности и квалитету учесника превазилази локалне оквире.

-Уз овај меморијал, протеклих дана смо имали сличне меморијалне турнире у кошарци и фудбалу, присећајући дјела и личности наших истакнутих спортиста. Ова спортска манифестација памтиће се и по сусретима најбољих каратиста Србије и Републике Српске, у чијим редовима су и троје вишеградских каратиста, који су на свјетским првенствима освајали најсјајнија одличка, нагласио је Мишковић.

**Најуспешнији каратисти
Херцеговица из Бијеће**

Након такмичења у катама и борбама титулу најуспешнијег клуба на 8. меморијалном карате Купу “Видоје Андрић” освојила је екипа “Херцегови-

ца” из Бијеће. Другопласирана је била “Рогатица”, а треће место припало је екипи “Требиња”.

За најуспешнијег такмичара проглашен је Александар Козјак из екипе “Херцеговац” Бијећа, а најуспешнија такмичарка била је Глорија Глуховић из “Рогатице”.

Бројна публика, у Градској дворани у Вишеграду, посебно је уживала у изванредним борбама које су приказали чланови женских и мушких карата репрезентација Србије и Републике Српске.

Побједе каратиста и каратисткиња Српске

Женска репрезентација Српске, која је по следњих година неприкосновена на највећим свјетским такмичењима, за коју су наступиле Маја Мирдиња и Вишеграђанке Данка Гавriloviћ и Дејана Богдановић, побједиле су репрезентативке Србије са 3:0.

У мушкој конкуренцији, након резултата 2:2, вишеграђанин Никола Полуга екстра мечом доноси је побјedu Српској од 3:2.

Тренер Карате клуба “Вишеград” и селектор женске репрезентације Српске, Ненад Леканић, ојјенио је наступ најбољих каратиста Републике Српске одличним, подсјетивши да овакви сусрети значајно популаришу овај масовни спорт.

Организатори су најавили да ће сусрети најбољих каратиста Србије и Српске, у оквиру меморијала “Видоје Андрић”, постати традиционални.

Славко Хелета

Све активније Спортско друштво “Раднички” Ново Горажде

ОСНОВАНЕ ОДБОЈКАШКА И ФУДБАЛСКА СЕКЦИЈА

У Новом Горажду је, у склопу Спортског друштва “Раднички”, почела са радом Школа одбојке за дјевојчице узраста од седам до 15 година и школа фудбала за дјечаке и дјевојчице, истог узраста. Тренинзи се одржавају у спортској дворани Ново Горажде три пута седмично.

Са дјеџом раде тренери Славиша Вељовић, професор физичке културе, Слађана Ласица, некадашња играчица одбојке и фудбалер Александар Мутлак.

У набавци одбојкашких лопти учествовала је општина Ново Горажде и један број приватника, а фудбалери су добили лопте од ФК "Младост" из Рогатице. У оба клуба уписано је 73 дјеце.

Иначе у склопу дворане завршавају се радови на изградњи и опремању свлачионица и мокрог чвора.

Да би дворана била у потпуној функцији за квалитетно провођење спортских активности, као и за такмичарски спорт, остаје да се заврше радови на постављању спортске подлоге и рјешавање проблема гријања.

У општини Ново Горажде, за сада, за то немају потребних средстава па се надају помоћи од Министарства породице, омладине и спорта и просвјете и културе Републике Српске, тим прије што се у овој дворани обавља и настава физичког васпитања ученика подручне основне школе "Вук Караџић".

Славко Хелета

Крај вишеградске ћуприје на Дрини одржано четврто по реду Богојављенско пливање за Часни Крст

ЧАСНИ КРСТ ОЛИВЕРИ ДОБРИКОВИЋ ИЗ ВАЉЕВА

Побједница овогодишњег Богојављенског пливања за Часни Крст, које се по четврти пут заредом одржава испод ћуприје на Дрини у Вишеграду, је 25-то годишња Оливера Добриковић из Ваљева, студент Стоматолошког факултета у Фочи.

-Ово ми је друго учешће на овој предивној манифестацији у Вишеград и овај пут сам успјела тријумфовати, јер су момци били фер и препустили су ми да ја прва дохватим крст, изјавила је Добриковићева.

По ријечима начелника општине Вишеград ово је лијепа манифестација која у Вишеграду прераста у традицију.

-Драго ми је што овај пут за побједника имамо дјевојку и да имамо учесника из бројних градова

Републике Српске и Србије, као и осам припадника Словачког Еуфора, нагласио је Мишковић.

За кратко вријеме традиционална манифестација

На овогодишњем пливању за Часни Крст у Вишеграду учествовало је 26 пливача из Вишеграда, Пала, Фоче, Новог Сада, Ваљева, Зворника, Ужица и Рудог, те припадници Словачког Еуфора из ЛОТ тимова у Вишеграду, Фочи и Источном Сарајеву.

Истичући значај ове манифестације свештеник Драган Вукотић је подсјетио да је пливање за Часни Крст на Богојављење на Дрини у Вишеграду, за кратко вријеме, прихваћено и од посматрача и учесника.

-Кренули смо за мањим бројем такмичара, а ево ове године имамо их са свих страна Републике Српске и Србије, а другу годину заредом и из Словачке, што је добро, рекао је свештеник Вукотић.

Стаза дуга 33 метра

Побједници, као и свим учесницима Богојављенске трке на стази дугој 33 метра, пригодне по-глоне уручио је начелник општине Вишеград Славиша Мишковић.

Такмичењу је предходила Света литургија и освећење Богојављенске водије у храму Рођења Пресвете Богородице на Мегдану, у Вишеграду.

Организатор ове манифестације, уз подршку општине Вишеград, била је Српска православна црквена општина Вишеград, а помогли су је бројни дародавци, међу којима већ по традицији чланови Ронилачког клуба "Волф" из Фоче.

Славко Хелета

Проглашени најбољи спортисти Фоче за 2013. годину

МИЛИЦА ТОДОВИЋ НА ЧЕЛУ

Спортски савез Фоче и Општина Фоча организовали су традиционалну манифестацију "Избор спортисте 2013. године" на којој је је Милица Тодовић, чланица Каратае клуба Љубишића, проглашена за најбољег спортисту године.

Милица је у својој каријери, до сада, освојила преко 300 медаља, а у 2013. години окитила се

златном медаљом на Свјетском првенству Шотокан карате федерације.

Најбољи спортски колектив је Одбојкашки клуб Маглић. Мушки селекција Маглића прва је на табели Прве лиге Српске и имају највеће шансе за пласман у Премијер лигу БиХ, док су се дјевојке у протеклој години придружиле елитном друштву Српске и налазе се на средини табеле Прве лиге Републике Српске.

Поред најбољег спортисте и спортског колектива, проглашени су и најбољи тренер те најперспективнији спортисти.

Титулу најбољег тренера у Фочи за 2013. годину добио је Љубиша Љуба Ковачевић, тренер Кошаркашког клуба Сутјеска, првака јесењег дијела такмичења у Првој лиги Републике Српске, који такође обећавају пласман у премијер лигу БиХ.

За најперспективнијег спортисту Фоче проглашена је млада стонотенсиерка Перућиће, Снежана Марковић, вишеструки шампион РС и БиХ у млађим категоријама и учесник Балканског и Европског првенства у стоном тенису.

Подстицај развоју спорта

За развој спорта и физичке културе из буџета општине Фоча у 2013. години издвојено је 380.000 КМ. Средства су распоређена свим спортским клубовима као и спортским манифестацијама у којима учествују спортисти из Фоче.

Основни принципи политике у спорту били су: масовност и ослонац на властите младе спортисте. Таква оријентација у спорту одмах је дала видљиве резултате, тако да су сви спортски колективи направили нове искораке и остварили запажене успјехе, било у клубском или у индивидуалном такмичењу.

Ослонац на властите спортисте, масовност, стручан рад у клубовима и максимална одговорност за трошење буџетских средстава, основни су принципи политике у фочанском спорту у 2014. години. У односу на прошлу годину, за спорт ће бити издвојено 30.000 КМ више и та средства намењена су, поред осталог, омасовљењу спорта, реконструкцији спортских објеката и подстицају најуспешнијих клубова.

Бригу о рационалном, намјенском И одговорном трошењу средстава водиће, како управни одбори клубова, тако И Спортски савез у коме су представници свих спортских клубова.

Буџетска средства ће клубовима бити дозначена у складу са програмом Спортског савеза и пратиће динамику пуњења буџета.

www.opštinafoca.com

Проглашени најбољи спортести, екипе, тренери, спонзори и млади перспективни спортисти Вишеграда за 2013. годину

КАРАТИСТКИЊА ДАНКА ГАВРИЛОВИЋ И ФУДБАЛЕР ДАЛИБОР ДАМЈАНОВИЋ

Најуспјешнији спортисти Вишеграда, за резултате постигнуте у 2013. години, су Данка Гавриловић, члан карате клуба "Дрина" и Далибор Дамјановић, стандардни првотимац фудбалског клуба Дрина ХЕ.

На традиционалној свечаности, која је одржана у хотелу "Андрејев конак", њима је начелник општине Вишеград, Славиша Мишковић уручио дипломе, плакете, пехаре и новчане награде.

Гавриловићева је протекле године освојила златну медаљу на свјетском карате првенству у Аустралији, у саставу репрезентације Републике Српске, као и сребрну медаљу у појединачној конкуренцији. Освајач је и златне медаље на Купу нација у Италији у појединачној конкуренцији и сребрне као члан Репрезентације Републике Српске. У 2013. години освојила је и златне медаље на првенству и Купу Републике Српске.

Далибор Дамјановић, као дугогодишњи члан фудбалског клуба Дрина ХЕ, у 2013. години дао је пуни допринос завидним успјесима овог клуба у Првој фудбалској лиги Републике Српске, коме се у наставку прољећног дијела првенства пружају реалне шансе за пласман у Премијер лигу БиХ. Дамјановић, који се раније бавио и џудоом, повремено наступа и за рукометни клуб Вишеград.

Милош Обреновић, ХЕ на Дрини и Варда ХЕ

За најбољег тренера Вишеграда у минулој години проглашен је Милош Обреновић, шеф стручног штаба Варде ХЕ, стандардног члана Лиге 12, Премијер кошаркашке лиге БиХ. Другу сезону заредом Обреновић са успјешком води вишеградске кошаркаше, који се налазе у врху првенствене табеле.

У женској конкуренцији за спортски клуб године проглашена је екипа ХЕ на Дрини, стандардни чланови женске Премијер одбојкашке лиге БиХ. Мада са подмлађеном екипом у 2013. години ХЕ на Дрини биљежи одличне резултате, а биле су и учеснице завршног турнира Купа БиХ.

За спортски клуб године, у мушкијој конкуренцији, проглашена је екипа Варде ХЕ, стандардни чланови Лиге 12, Премијер лиге БиХ. Својим резултатима током 2013. године Варда ХЕ се сврстала у ред најбољих кошаркашких екипа у БиХ.

ЗП ХЕ на Дрини - спонзор године

Специјална плакета и диплома за спонзора године вишеградаских спортиста и овај пут припадаје Зависном предузећу "Хидроелектране на Дрини", које је и у 2013. години издвојило значајна средства за екипни спорт и организацију бројних спортских манифестација.

За тренера године омладинских селекција проглашен је Борко Переула, који већ неколико година успешно ради са пионирима и млађим пионирима Варде ХЕ, са којима је у 2013. години, у Подручкој кошаркашкој лиги Романија-Херцеговина освојио прво, односно друго место.

Дипломе младим-перспективним спортистима

На овој свечаности начелник Мишковић је уручио и дипломе младим перспективним спортистима: каратискињама Гали Пајовић, Жељани Матић и Ђорђу Тасићу, фудбалерима Стефану Јеремићу, Филипу Јанковићу и Зорану Зубићу, одбојкашијама Ањи Ашоња, Катарини Филиповић и Иви Гојковић, кошаркашима Бранку Фулурији, Луки Јелесијевићу и Виктору Којићу, те младим фудбалерима Со-

ковове спортске секије "Бамби-Соко" Данилу Маричићу, Мирку Станојчићу и Луки Пљеваљчићу.

Покровитељ и организатор ове манифестације била је општина Вишеград, која је главни финансијер вишеградских спортских екипа.

-Понашајући се одговорно према најмлађој популацији у 2013. години за финансирање спорта из буџета смо издвојили 400.000 марака. Уз то, за рад Градске дворане издвојили смо 250.000, те 50.000 марака за организацију традиционалних спортских манифестација, рекао је Мишковић, наглашавајући да уз финансирање колективних спортова значајну пажњу поклањају и подмлатку, као бази за властити играчки кадар у клубовима.

Мишковић је најавио да ће локална администрација општине Вишеград и у 2014. години наставити са финансијском подршком спортским екипама, које постижу све запаженије такмичарске резултате.

Славко Хелета

Још један успјех атлетичарке Тање Марковић из Рогатице

ПРВАК БиХ У ДВОРАНИ

Чланица Српског атлетског клуба "Рогатица" Тања Марковић на дворанској првенству БиХ у скоку у даљ и троскоку за све узрасне категорије, одржаним средином фебруара у Зеници, у дисциплини скок у даљ за сеноре освојила је титулу дворанске првакиње БиХ са скоком од 5,64 метра.

Тренер овога клуба Дејан Мићевић рекао је новинарима да радује нови успјех и рекорд Марковиће, што потврђује да је спремнија сада у односу на исти период прошле године.

Он је напоменуо да се на предстојећим домаћим и иностраним такмичењима од Марковићеве могу очекивати још бољи резултати.

У категорији ћиџибанки, чланице овога клуба Сњежана Ђаћић и Марија Грачанин заузеле су четврто, односно пето место.

Независне

**Нове медаље вишеградских каратиста,
Данке Гавриловић и Николе Полуге,
на Куп-у нација у Италији**

ЗЛАТО И СРЕБРО ЕКИПНО, БРОНЗА ПОЈЕДИНАЧНО

Првих дана марта из Италијанског града Моратору стигле су изванредне вијести о новим успјесима вишеградских каратиста, Николе Полуге и Данке Гавриловић, који су у саставу репрезентације Републике Српске учествовали на Куп-у нација.

У саставу мушки карате репрезентације Републике Српске, Никола Полуга је, заједно са Миланом Берибаком и Младеном Ђулумом, освојио златну медаљу, испред Србије и Италије, а Данка Гавриловић, заједно са Милицијом Симић и Тамаром Лозо, у саставу женске карате репрезентације Српске, освојила је сребрну медаљу.

У појединачној конкуренцији Никола Полуга је, у категорији до 78 килограма, изгубио у самом финишу продужетка полуфиналног меча, тако да је освојио бронзану медаљу.

Бронзану медаљу у појединачној женској конкуренцији, у категорији до 58 килограма, освојила је и Данка Гавриловић.

Репрезентативце Републике Српске на карате Куп-у у Италији водио је селектор сениора, Момир Џрњак.

Славко Хелета

НЕКРОЛОГ

Сјећање на колегу новинара

ЗДРАВКО ЖУЖА

Након кратке и тешке болести, 25. марта у болници у Фочи, преминуо је Здравко Жужа, новинар и самостални стручни сарадник за односе са јавношћу Општине Вишеград, који је оставио писаног трага и на страницама часописа "Соко".

Овај поклоник писане ријечи рођен је 24. фебруара 1959. године у засеоку Осишће, код Острошца, у општини Коњиц, гдје наставља школовање у средњој техничкој школи, машинског смјера, и то као ђак пјешак, свакодневно путујући до школе по 13 километара.

На факултету политичких наука у Сарајеву успјешно завршава одсјек журналистике, након чега, као стипендиста Жељезаре Зеница, први новинарски посао ради у информативној служби овог предратног гиганта.

Са избијањем одбрамбено-отаџбинског рата, 1992. године враћа се у родни крај и прикључује јединицама Војске Републике Српске. Уз то, цијело вријеме рата активно ради и новинарске послове, извјештавајући са ратишта, као дописник Српске телевизије на Палама.

Након потписивања Дејтонског мировног споразума, ријека прогнаних Коњичана 1996. године стиже у Вишеград. Међу њима је био и Здравко Жужа, који се убрзо запошљава у Радио-телевизију Вишеград.

Од 2000. године ради у Теренској канцеларији ОЕБС-а у Вишеграду, а новинарству се поново враћа 2006. године, када је постављен за самосталног стручног сарадника - портпарола у администрацији Општине Вишеград.

Здравко Жужа је један од аутора Стратегије комуникација са јавношћу општине Вишеград, а иза њега је остало на хиљаде текстова, вијести, телевизијских и радио емисија, репортажа из старог и новог завичаја, записа о људима и фотографија.

За 18 година живота и рада у Вишеграду Жужа је оставио дубоког трага као новинар-хроничар и административни радник општине Вишеград.

Памтићемо га и као активног културног ствараоца и једног од оснивача Херцеговачких сијела у Вишеграду, где су се прогнани Коњичани присјећали обичаја, ношњи, пјесама и игара из старог завичаја.

Здравко Жужа је сахрањен 27. марта у Аранђеловцу.

Редакција "Сокола"

Активности “Бамби-Соко”, Мале соколске игре у Добруну,
Драмска секција Сокола

Новак и Јелена у Вишеграду